

MK 3. GENEL TOPLANTISINA SUNULACAK KARAR TASARISI ÜZERİNE :

11 Ağustos MK açıklaması üzerine yapılan tartışmalar göstermiştir ki, Parti'nin tümü şimdiye kadar izlenen politikayı; birlik, yasallık ve yenilenme politikasının bütünlüğünü farklı olarak değerlendirmiş, değişik beklentilerle algılamışlardır. Parti'nin bir kesimi, bu açıklamada iyice netleştirilen politikayı şimdiye değin bir yan uğraş, "olursa iyi olur" ya da "ancak TBKP'nin yasallığı gerçekleşince ve bu yolla diğerlerinin birliğe zorlanmasıyla" gerçekleşebilecek bir olgu olarak değerlendirmişlerdir.

Federal Alm. BK'sinde bu ilk anda açığa çıkmıştır ve gelişmelerin güçlendirdiği bu yanlış algılamamanın yarattığı rahatsızlık ve belirsizlik giderilmiş, MK'nin açıklaması tam bir destek bulmuştur.

Bu süreç benim için şu iki açıdan uyarıcı işlev görmüştür:

- 1- PB Karar Tasarısında belirtildiği gibi, ilk dönümlerle birlikte yaşanan süreçte ve "bugünkü durumda birlik için insiyatif kullanmayan bir konumdayız. (s.4)" Bu konuda sürekli "yazılı" gerekçelendirme ve güvence sunduysak da, bu fiili durum nedeniyle birlik politikamız belirsiz bir yan uğraş olarak algılanmıştır.
- 2- Somut girişimler ve sonuçlar gösterilemediği için bu eğilim giderek güçlenmiş ve "zaten şu anda birlik basta hiç kimsenin gündeminde değil, bunun kısa dönemde olanakları görülüyor" görüşü yaratılmıştır.

Bunlarda bizim eksikliklerimizin belirleyici rol oynadığını düşünüyorum.

Sonuçta "biz birlik adına kendimizden mi vazgeçiyoruz", "kendi işimize bakalım" gerekçelendirmeleriyle TBKP'nin yasal kuruluşu ve örgütlenmesi için sabırsızlık ve beklentiler köriklenmiştir. Bu bir çelişkidir. Zira, zaten yasallaşma mücadelemizi biz, diğer alanlara göre hem teorik hem de pratik anlamda ağırlıklı olarak geliştirebildik. MK 11 Ağustos açıklamasındaki "bugünden yasal partinin hazırlık çalışmalarının başlatılmasının olumlu olduğuna inandığımız" tesbiti bu başarının ifadesidir. Ama hemen ardından şu çok önemli açılımı getiriyor: "Önemli olan bu doğrultuda, geniş marksist güçlerin katılımına açık, ortak bir iradenin yaratılması ve kolektif bir girişimin başlatılmasıdır." Bu paragrafın başında değindiğim beklenti ve sabırsızlığın, komünist partinin üzerine konan yasağın kalkması için hukuki ve politik sıkılaşma çıkışından farklı olarak fiili örgütsel bir durum yaratma istemi olduğuna işaret etmek istiyorum.

Şu iki endişemi sonuçta belirtmek ihtiyacını hissediyorum.
Birincisi: Bu örgütsel ortamda PB'nun önerdiği biçimde bir karar tasarısı ve getirildiği "kuruluş" girişimi, birlik, yasalılık ve yenilenme politikaında yeterince kuramadığımız dengenin iyice bozulmasına ve 11 Ağustos açıklamasını ortadan kaldırarak bir sürecin egemen olacağı, yeni bir dönemi başlatacaktır.

Metinde, elbette bunu "yarılı olarak" dengelemeye gelisan cümleler var fakat şimdiye kadar olduğu gibi "söz" dışında bir sorumluk taşınması, TBKP'yi kurma sorumluluğu ve ağırlığı yanında politik bir önem taşınmamaktadır.

İkincisi; Karar tasarruflunda belirtildiği gibi "can alıcı nokta, bu girişim konusunda hem kamuoyuna, hem sola amaçlarımızın ıfıfırlığı konusunda güven verebilmektedir." Ama önerilen bu biçimle alınacak bir kararın bunun tersi sonuçlar yaratacağına inanıyorum. Çünkü "komünist partinin yasal kurulma hakkının" bütün Türkiye marksistleriyle birlikte kullanılmasıyla yana olduğumuzu duyurduktan sonraki ilk MK kararının "bunun tersi bir girişim görünümü" ortaya koyması, bize, güvenilir ve birliği tektik nedenlerle savunan, aslında kendini gösteren bir hareket profili verecektir.

12. Ekim 89

Günümüzde ulusal ve uluslararası alanda, evrensel değerlere sahip "demokratizm ve hümanizm" öğeleri insanlık yaşamında başa çıkmıştır. Özal'ın Strasburg konuşması da içinde, demogojik kimi yanlar taşısa da, bu olumlu rüzgarın bizim ülkemizi de etkilediğinin, resmi hükümet düzeyinde etkilediğinin göstergesi olmuştur.

Bizim uluslararası planda, komünistlerin dışından dayanışma görebilmemiz, davamıza ilgi göstermeleri dünyanın içine girdiği bu yeni barış ve yumuşama döneminin ve onun somutunda yansımaları olan genel insanlık sorunlarının başa geçmesidir.

Ülke 12 Eylül'den çıkış sancıları yaşıyor. Sancılara neden olan olgular 12 Eylül sonrası ülkenin politik ve sosyal düzeninin yeniden çarpık yapılandırılmasının sonuçlarıdır. 82 Anayasası, partilerin oluşum ve kuruluş sürecindeki tepeden kuruculuk ve müdehale, seçimlerin oluş biçimi ve müdehaleler, bunların toplamındaki çarpıklıklar bugün hala aşılabilmemiş değildir. Bu anti demokratik yapı üzerine oturan Özal, kamuoyunda oyu % 21'lere, (hatta günümüzde daha aşağılara indiğinin de işaretleri var) inmiş olmasına rağmen bu anti demokratik yapı üzerine oturabiliyor. Bir hafta sonra Cumhurbaşkanlığı seçimi var. Kimin hala Cumhurbaşkanı olacağı, hatta aday olacağı belli değil. Bu, ülkedeki politik istikrarsızlığın somut işaretidir. Görülen oki, Özal aday olur seçilirse var olan istikrarsızlık yeni bir boyuta yükselerek devam edecektir. Bugünkü parlamentonun demokratikliği, antidemokratikliği ayrı bir konu olmakla birlikte bir uzlaşma ile (ordu karışması olmaksızın) seçilecek bir Cumhurbaşkanlığı, yani bir uzlaşma herşeye rağmen demokratikleşmenin önünü de açabilir.

Tabii ki biz bu demokratikleşmenin önünün açılmasını sadece bugün parlamentoda temsil olanağı elde edebilmiş bu partilerin kendi aralarındaki (parlamento içinde) bir anlaşmaya bağlayamayız, onunla yetinemeyiz. Ama sorun, biz ne yapacağız, ne yapıyoruz?

Bir hafta sonra yapılacak seçim üzerine konuşmanın anlamı sadece seçim sonrası muhtemel gelişmelere ilişkin ön görüşlerde bulunmak olabilir ve buna uygun politikalar geliştirmek düşünülecektir. Yukarıda belirttiğim gibi, Özal'ın seçilmesi istikrarsızlığı bir başka boyuta tırmandıracak, sonu belirsiz bir tartışma ile "Çankaya" olgusu sanki tek buymuş gibi (önemini küçümsediğimden değil) istikrarsızlığın da bir devamı olarak tartışmayı devam ettirecek, aksi bir uzlaşmaya net bel bağlamamakla birlikte bir umut da olsa mevcut bu kısır tıkanıklığı ortadan kaldırıcı bir adımın başlangıcı da olabilecektir.

Bugün ülkede 12 Eylül'den çıkışta, demokratikleşme esasen, bunun bir istemler paketi, projesi olmalı. Bunun detaylısı bizim barış ve demokratik yenilenme alternatif programımızda vardır. Bugün bu demokratikleşme paketinin içinde 82 anayasası olmalı, ceza yasasındaki 142, 142, 163 olmalı, seçim yasası olmalı, partiler yasası olmalı. Ne yazık ki, **son** bir kaç aydır ülkede yürüyen tartışma bir erken seçim ve Çankaya oldu. Bunda parlamentodaki muhalefetin büyük hatası vardır. Biz ise devreye girip demokratikleşme için erken seçimle beraber yukarıdaki talepleri bir paket halinde sunamadık. Halbuki Özal, demogojik, marevra, şamimideğil de dense Anayasa gibi köklü bir değişikliğin kapısını aralamıştı.

Bugün hala bu kapı aralıktır. Cumhurbaşkanlığı seçiminde bir uzlaşma olacaksa, işte yukarıdaki paket ile birlikte bu uzlaşma işlevli olacaktır. Biz buna dikkat çekmeliyiz.

Özellikle SHP'yi bu yönde etkilemeliyiz.

not: Pakete siyasi partiler yasasını eklerken, diğer anti demokratik yanlarını bir tarafa bırakarak, sırf "KP ismi ile parti kurulamaz" ibaresinin çıkarılması istemi içindir. Bunu talep olarak seslendirmeliyiz.

Nasıl bir durumdayız?

Biz programımızla, politikamızla, attığımız adımlarla ülkenin demokratikleşmesini, toplumun demokratikleşmesini, devletin demokratikleşmesini herşeyin başına aldık. Bu doğru bir tespitti. Ülkenin içinde bulunduğu sorunlardan çıkışta temel stratejik tespitlerimizdi. Programımızın özü, ruhu da budur.

Yasallaşmamız ise bunun içinde, bizim bugün için bir mücadele biçimidir. Önemli bir mücadele biçimidir. Çünkü, bunun önündeki engellerin kalkmasıyla, demokratikleşmede önemli, köklü bir engeli aşmış olacağız. Ayrıca da engelin aşılmış olması, geride kalan diğer engellerin aşılmasının kapılarını da aralamış olacak. Ama bizim tek mücadelemiz de bu değil veya böyle anlaşılamaz. Biz bir partiyiz. Partiler iktidara talip olmak için varolurlar. Dolayısıyla onların ülkenin tüm sorunlarına ilişkin köklü veya onun güncel sorunlarına ilişkin çözümleri, önerileri olmalı. Bu olmadığı zaman tek bir hedef önüne koyan "Grup" hareketi olur. Eğer bunu parti yaparsa varmak istediği hedefte sivrilttiği noktayı, programındaki diğer konularla da geliştirip destekleyemezse, hem hedef her yönlü anlaşılmış olmaz, hem de destek yönden zayıf kalmış olur.

Bunu kabul edelim ki yoldaşlar, bugün biraz böyle durumumuz var. Buna hiç alınganlık göstermeyelim. En başta kendim dahil, ama meseleyi kişileştirmeden söylüyorum, MK olarak

partinin politikasını bir bütün hayata geçirmede yeterli olamıyoruz. Birlik Kongresi sonrası önümüze çıkan kimi örgütsel sorunları gereğinden fazla büyüttük. Bunun için çok zamanımızı yitirdik. Kadrolarımızın buna ayırdıkları zamanı, politikaların geliştirilmesine seferber edebilseydik herhalde bu eksikliğini tespit ettiğimiz bu alanlardaki politikalarını daha gelişmiş olurdu.

Buradan örgütsel sorunları küçümsediğim çıkarılmamalıdır. Yönetimin önüne geliyorsa tabii ki çözmekle yükümlüdür. Biz hep konuştuk, artık günlük politika yapmak diye. Bunu ne kadar yapabiliyoruz, bunu kendimize sormalıyız. Daha önce bize söylediniz yoldaşlar. "Artık Duisburg kaynaklı açıklama istemiyoruz" diye. Bunda haklıydınız. Bunun niçin söylendiğini de, yani ülkede niye bunlar yapılamıyor, günün gereği bunu talep ediyor idi bunun nedeni. Tabi bizim içinde bulunduğumuz koşulların özgüllüğü idi. İşte biz bu koşulları değiştirmeyi hedefliyorduk. Büyük ölçüde de hem politik, hem örgütsel değiştirdik. Ama yoldaşlar ülkede günlük politik, gayri insani, sosyal bir dizi gelişmeler oluyor. Bu olaylar karşısında tutum belirleme, bunu parti kamuoyuna veya dışa açıklamada hala ataletimiz devam ediyor. 11 Ağustos'taki MK açıklamasından sonra parti adına yani MK adına gelişen olaylarda bir tutum belirten açıklamamız yoktur. Dönen yoldaşların öncesi isimlerle yapılan basın toplantısı ve sonrası basın açıklaması önemliydi. Bize politik ve örgütsel konular kazandırdı. Buna ihtiyaç da vardı. Ama bu yeterli değildir. Hem kendi

iç kamuoyu açısından hem dışa karşı.

Dönen yoldaşların tutuklanmaları üzerine bir MK açıklaması gerekiyordu. Cumhurbaşkanlığı ve erkenseçim konularında da, Kürt halkına yönelik devam edegelen askeri operasyonlara da, yeni kimi askeri müdahale tartışmalarına da partimizin resmi açıklamaları olmalıydı. En son Boran yoldaşın ölüm yıldönümü için de bir açıklama yapılmalıydı. Bunlardan bazılarını kim yoldaşlara hatırlattığımı anımsıyorum.

Niye bunun üzerinde durdum yoldaşlar; Birincisi, parti olarak bütün gelişmeler karşısında tutum belirleyip içeriye, dışarıya açıklanması gerekenler açıklanmalı. Tabi buna karşı, bu belirlenen tutum doğrultusunda insanların (öncelikle partililerin) ne yapacağını bilmesi açısından gerekli. Çünkü bu tür gelişmeler karşısında alınacak tavır bir eylem hattının oğünkü güncel gelişmeye karşı yansımasıdır. Parti politikasının sürekliliği açısından buna ihtiyaç vardır. Eğer 19 isimle yapılan açıklamalar bundan sonra bu işlevi görür diye düşünülüyorsa bu benim söylediğim işlevi tam görmez. Bu giderek organ olgusunu, parti imajını silikleştirerek yok eder. Bu 19 imzalı açıklamaları ve ve o yoldaşların şahsı ile ilgili değildir. Aslında bu isimlerin deklere edilmesi bize yepyeni bir mevzi kazandırdı. Gerektiğinde yine yenileri hatta kimi ilave isimlerle yapılabilir.

Daha önce söylediğim bir iki noktayı tekrar işaret edersem şimdi durum şudur: İki yıl önce gizliliğe mecbur bırakılmış partiler idik. 16 Kasım 87'de attığımız adımla, onun yarattığı etkilerin süreç içerisindeki gelişmesiyle, gizlilikten yarı açık konumlara geçtik. Şimdi bu yarı açık konumlardan daha açık konumlara geçme süreci yaşıyoruz. Ve böyle bir evrede bulunuyoruz. Örgütsel durumumuzu böyle tanımlayabiliriz. Burada karşılaştığımız sorun, politikada aktif olamama, ataletsizliklerimizin yanında çok önemli bir olgu da yasallaşmada geldiğimiz süreçle beraber ona uygunluk ona paralellik arzeden bir eylem hattı içinde hem parti kamuoyuna hem dışımıza karşı açıktan, açık ilişkileri olan bir parti yönetimi profili çizememiş olmamızdır. Bu çok açık kendini gösterdi. Biz bu işin farkındaydık, bence Ad.'lar ve oradaki kadrolar hem parti içi kamuoyu ilişkileri hem dışa dönük ilişkileri, hem gelişmeler karşısındaki tutumlarıyla çözeriz diye düşündük. Bunu tam yapamadık. Buradaki kadro rezervimiz bunu çözmeye kafi gelmedi. Burada ve bu oluşumun etrafında bu konumlara has yeterli kadro istihdam edemedik. Bunun sonucu bu alanda bir boşluk doğdu. Son bir kaç aydır bunun bir ölçüde giderilebildiğini görüyorum. 19 imzalı açıklamalarda bu boşluğu bir ölçüde kapatmış gözüküyor ama yeterli değildir. Yönetimin hapishane ve yurtdışında ^{kilerin dışından} esas işi yapacak ve legal konumları giderek, hem politik hem bireyler olarak pekiştirecek bu alan güçlendirilmelidir.

Burada güncel politikaların geliştirildiği bir kollektif çalışma artık reel hale gelmelidir. Bu politikaların yaşam bulmadaki uygulamaları da denetlenmelidir.

Yasallaşmamıza politik açıdan bakıldığında artık biz, yani TBKP, toplum nezdinde onun vicdanında meşrudur-yasaldır. Bize desteği de vardır. Biz bunu ne kadar değerlendirip kullanabiliyoruz. Burası tartışmalarımızın odak noktalarından biridir. Çünkü bundan sonra atacağımız adımlarla da bağlıdır. Biz bu desteğe dayanarak ülkemizin sorunlarına programatik çözüm önerilerimizi açık tartışmaya, tartıştırmaya sokamıyoruz.

Halbuki kamuoyundaki etkimiz, abarttığımız sanılmasın yeni bir ses, soldan yeni bir seçektir. Bunlar unutuluyor. Parti bunları önüne koyup örgütlemelidir. Yazılarda,yazılarında, gelişen güncel olaylara karşı parti programından çözümlemeler işlenmelidir. radikal solun "reformist" suçlaması psikolojisi ile programatik görüşlerimizde programa atıflarda bulunarak işlenmiyor. Bu yapılamayınca parti tabanında "partinin politikası yok" anlayışı-imajı haksız yere öne geçiyor. Tabi program her derde ilaç gibi de anlatılamaz. Ancak programdaki çözümlemelerimiz önerilerimiz somut olaylar karşısında ele alınıp işlenirse hayatla bağı anlaşılabılır ve de daha da geliştirilebilir.

Bazı yoldaşlarım hatırlayacak,alternatif programdaki konular için Ad.'lar etrafında komisyonlar dahi kurulabileceğini söylemiştim. Bunu yine düşünün diye öneriyorum. Bu komisyonlar hem programın ilgili yanlarını açık kamuoyunda çözümlemeler önererek tartışır, tartıştırır, sorunlara yaklaşımlarımız anlaşılır, hem de parti basını bunları işler, her halde bu çok zor iş olmasa gerek. Hem de ad.'larda teorik konular yerine daha çok katılımla daha güncel popüler konular ele alınmış işlenmiş olur. Ama bu sadece bir öneridir.

Dikkat etmek istediğim bir diğer konu, biraz da yeni dönemin özelliklerinden hep yakınmalar,eksikliklerimizi sergiliyoruz.Bu eleştirel yaklaşım bizim kendimizi de bir denetimden geçirmemize olanak ta veriyor. Ama bu hep böyle tek taraflı yapılagelirse kazanım hanesine yazılacak hiç bir şey yokmuş gibi de algılanıp sonuç veriyor. Eeğer mücadele içinde elde edilmiş kazanımlar atlanırsa, partililerin bilincinde bu yer etmez ise partide moral ortamı düşülmek olanaksızlaşır.Parti kamuoyumuzda ve o kamuoyunu oluşturmaya katkı yapacak parti basınımızda ve parti belgelerinde bu durum dikkate alınmalıdır. Sargın ve Kutlu yoldaşların dönüşünden bu yana nedir ülkemizin,halkımızın ve de partimizin kazanımları? Ülke, halkımız,partimiz derken bunları bilerek seçtim. Sargın ve Kutlu yoldaşların dönüşü ve yeni dönüşler sadece yukarıda söylediğim gibi partimiz gizlilikten yarı açık ve giderek te açık çalışabilir duruma mı getirmiştir sadece. Bu işin bir yanı. Sadece kendimizle gili yanıdır. Polisteki son tutum hükümetin gözaltı süresine ilişkin yetersiz de olsa kimi yeni düzenlemelere gitmesi Avrupa Konseyi İnsan Hakları Divanını kabul etmesi, bunların oluşmasına bizim partimizin katkısı yok mudur? Bunlar bilince çıkmalı. Bunlar kendimizi propaganda ederek de yapılamaz ama hiç üzerinde durulmayarak da atlanamaz, unutturulamaz çünkü bunun kazanımlarının politik sonuçları vardır.

Şimdi yoldaşlar, Polit Büro'nun hazırladığı metindeki somut duruma gelirsek, Parti faaliyeti bir bütündür. Kimi zamanlar bütünün içerisinden bir konu alınır, somutlanır ve adım atılır. Burda öne çıkarılan "Kurucular Hareketi" ve bunun sonucunda bir başvuru dilekçesinin verilmesidir. Tabii iş bu boyutta somutlanırsa 141-142'nin varlığında KP girişimi zorlama için de olsa,ne olacağı akla geliyor. Ve bundan sonrasının çözümlemeleri ne olacaktır, bunlara ilişkin de öngörüler gerektiriyor.

Bir şeyi daha belirtiyim.Bundan evvel de yazdık çizdik di. Bir yıl öncesinden bir kurucular hareketinden söz etmiştik. Açık ki, bu rejimi o evrede KP olacak mı olmayacak mı zorlamasına ilişkin ilk etapta bir tavır belirlemeye zorlamaydı. Biz daha bu işi konuşma aşamasınyken o tavrını resmi ağızlardan belli etti. Fakat "zamanla" dedi. O güne kadar

onu de resmen kabullenmiyordu. Demek ki biz daha o hareketi konuşmaya başlarken de aslında bir hak elde etmiş olduk. Bizim adımlarımız karşısında o bunu kabul etmiş oldu. Bu bize devletin resmi politikası karşısında da meşruiyet kazandırmış oldu. Şu gayet açık ve net ki, biz iki yıldır ne elde etmiş isek hep fiili adımlar atarak defakte durumlar yaratara elde ettik.

Ama şimdi gelinen noktada ne tür adımlar atmalıyız ki, ne tür defakte durumlar yaratmalıyız ki sonuca gidelim veya sonuca biraz daha yaklaşalım. Son dönüşlerle birlikte kimi yeni hak ve olanakların elde edilmesiyle birlikte yöneticilerin durumu dışında parti üyelerinin "legal" partililik hakkı, partili olduğunu söylediği halde polis tarafından serbest bırakılma, serbest politik çalışma yapma hakkı da elde edilmiştir. Bu uygulama kimi yerel ve bölgesel de gözükse şimdilik, ülke genelinde olabileceğinin de göstergesi kabul edilmelidir. Kanıma göre kuruluş başvurusu öncesinde bu konuya ilişkin de bir genel çıkış defakte bir durum yaratılarak bu küçük de olsa kazanılmış ve polis tarafından kabullenilmiş durum genelleştirilemez mi? O da şudur. Ülke içinden yığinsal bir başvuru ile Ankara'daki merkez davaya dilekçe ile başvurarak parti üyesi olduklarını Kutlu-Sargın, yani parti başkanı ve genel sekreteri ile diğer yöneticileri, yasanın kaldırılacağına ilişkin bunca konuşmalardan sonra hala yargılanmaya devam edilecekse kendilerinin de üye olarak yargılanmaya hazır olduklarını, bildiren birer dilekçe ile başvurulursa (nekadar yığinsal olursa okadar iyi) dava etrafında yeni bir durum, yasallaşma yolunda yeni bir konum kazanılamaz mı? Eğer yargılanacaklarsa yığinsal olarak dava 1000-2000 kişilik bir dava haline getilemez mi? Bu bir öneridir. Üzerinde tartışmaya değer bir öneridir.

Kuruluş başvurusu konusunda burada kendi aramızda tartıştığımızda ilk somut tartışma olduğu için, metin hazırlanırken tartışmalara katılmadığımız için kimi farklılıklar da doğal olarak oldu.

Bize ulaşan metin üzerinde görüş oluşturmada zaman faktörü de dikkate alındığında, kendi görüşlerimizdeki (yani metne ilişkin) farklılıklar üzerine de henüz tartışma imkanı bulamadık. Bunun sonucu olarak şimdilik görüşlerimizi size yetiştirebilmek için ilk bir tur görüşmelerimizin sonunda ayrı ayrı iletmeye karar verdik. Bu şimdilik sizin işinizi ayrı ayrı görüşlerin derlenmesi olarak zorlaştırmış olabilir. MK'nin onun PB'nun bu farklı açılardan yaklaşımları sonuca ulaştırmada, karara dönüştürmede başarılı olacağına da güveniyorum.

Biz politik bir kavga veriyoruz. Bütün olaylara, konulara politik yaklaşmak gerekir. Ayrıntılar önemli ama politikadan kopuk ele alındığında bu ayrıntılar içerisinde boğulabiliriz. Politikada netlik olursa ayrıntılar politikada net çizilen doğrultuda çözümlenebilir. Kurucular meselesinde dilekçe aşamasına gelindiğinde, verildiği andan itibaren politik mücadelenin yanında hukuksal mücadele de yeni bir boyut başlayacaktır. Buna ilişkin öngörülerimiz hazırlıklarımız olmalı.

- Yoldaşlar kurucular hareketi ve kuruluş başvurusu bugünden yani 141-142 varken, partiler yasasında "KP ismi ile parti kurulamaz" hükmü varken nasıl bir durumla karşılaşılacaktır?
- Ayrıca bizim geniş bir KP düşüncemizle ne ölçüde uyumludur?
Bunlar hem parti kamuoyu açısından, hem dıştaki ilişkilerimiz, birlik perspektifi ile yürüttüğümüz çalışmalar açısından önemlidir.
- Diğer bir konu da yeni hukuksal durumun olasılıkları partinin yeni işleyiş düzenlemesi açısından önemlidir.

Bu konulara ilişkin düşüncelerimi belirtirken özet olarak şunları sıralamak istiyorum:

1- Politik durum açısından Cumhurbaşkanlığı seçiminin sonunda ülkenin nasıl bir politik yön alacağını yeni bir analizi yapılmalıdır. Bunun sonucunda biz nereye nasıl yükleneceğiz, ağırlık noktaları neler olmalıdır. Bu analizden sonra esas karar vermeliyiz.

2- Bizim zorlamaya dayalı, kuruluş dilekçesi vermemiz geniş KP düşüncemizle çelişir mi? Kimi iddialardaki gibi "ahlaki" bir yükümlülükle karşı karşıya mı bırakır? Yoldaşlar bizim geniş KP fikrimizi dışımıza anlatabilmemiz önce kendi içimizde netleşmemizle bağlı. Biz TBKP'i oluştururken Boran ve Kutlu yoldaşların Brüksel toplantısında, daha dışımızda da komünistlerin olduğunu kabul ve ilan ettik. Demek ki bizim önümüzde, dışımızdaki komünistlerle de birlik sorunu diye bir sorunumuz var. Ama bu birlik -birlikler ne zaman, nasıl, hangi evrede çözülür bunun somutlanmış bir öngörüsü, projesi de yoktur. Yalnız yasallaşma olgusunun ve yasal parti girişimlerinin ortaya geldiği iki yıllık zaman dilimi içerisinde birlik sorunları da gündeme geldi ve partimiz başta TSİP olmak üzere birlik çabalarına girdi. Programatik konularda ve yasallaşmanın politik mücadeledeki amacı, stratejisi konularında ve birleşmenin TSİP açısından ancak yasalda olabileceğinin ileri sürülmesi gibi konular sonucunda bu birlik görüşmeleri iki tarafın ortak kararıyla durduruldu. Ancak, ele alıp tartıştığımız konular sadece iki partinin tartışmasıyla sınırlamayalım, dışımızdaki diğer marksist çevrelerin de katılımıyla açık kamuoyunda, yayınlarda tartışılmasını sağlayalım kararına varıldı. Prof. S.A. ile ülkede yapılan son görüşmelerin bilgi eksikliğini taşıyorum, kendileri ile bu taraflara geldiğinde yaptığımız görüşmelerde geniş parti anlayışımız anlatıldı. Ancak bu genişliğin bir sınırı kaçınılmaz olarak olacaktır. Ama sınır deklere ederek işe başlamaktan yana olmadığımız söylendi. Sınır çizme yerine programatik yaklaşımlarımız, politik stratejimiz ve KP isminin niçin bugün önemli olduğu üzerine duruldu. Yasallığın kazanılması, dışımızdaki görüşlere evet diyemeyeceğimiz en azından bugün diyemeyeceğimiz, attığımız adımlar sonucu kazanımların somut görülebilir duruma geldiği aktararak anlatıldı. Daha sonra toplantıyı ülkede sizler gerçekleştirdiniz. Birliğin bir sınırı kaçınılmaz olarak olacak. Ancak bu sınırı görüşler çizecek. Bu görüşler ise henüz yeteri kadar tartışmaarda olgunlaştırılmış ortak bir partide olunabilecek noktalara gelinebilmiş değildir. Biz yine hatırlanırsa, TSİP'le tartışmalarımızda bir girişimden söz etmiştik. Yine buradaki farklılığımız "yasal parti-yasallık hakkı elde edilecek KP, marksist parti-KP" gibi farklar vardı. Bu farklarla tartışalım dedik. Bu farklılıklarla, farklılıkları da seslendirerek bir girişim başlayabilir sonucuna vardık. Eğer TSİP'le S.A. ve onunla birlikte

hareket edebileceklerle KP'nin yasallığı hukukî kazanmanın stratejisinde yani zorlamasının bübyutunda, kuruluş başvurusu olarak birlikte hareket etmeyi yani kuruluşu birlikte gerçekleştirmeyi, (Çünkü karar tasarısında program sorunu "kısa bir program" dendiğı için sonraya bırakılıyor) teklif etmeliyiz. Karar tasarısında söylendiğı gibi bu olmuyorsa biz birliğı bu girişimin başvurunun sonrasına bırakarak kendi başvurumuzu yapabiliriz. Birliğın şimdiki sınırları olabilirse böyle gözüküyor. Tabii bu tek tek kimi insanları dışlamıyor ama, bu evrede radikal gruplardan ve o hareketlerden farklılıklarımız giderilemediğinin katılabileceklerini olası görmüyorum.

3- Metnin hazırlanmasında tartışmaya katılamadığım için, buradaki tartışmamızda da yorumlamalarda ve öneride farklılık gördüğüm için sorarak, görüşümü söyleyeceğim. O da şudur: Öngörülen başvuru bir TBKP başvurusu mudur yoksa zorlamada bir ara işlev görebilecek, (öyle düşünülen) bir "naylon" (tabir bana ait) başvuru mudur? Soruda gariplik görülebilir. İşin bundan sonrasının hukuksal durumu, organların durumu açısından bunlar önemlidir. Politikada netlik olduğunda diğerlerinin detay olduğunu yukarıda söylemiştim. Ancak bu konular politik hat belirlenmesinin dışında adımlar atılmadan netleştirilmelidir. parti içi kargaşalıklara yol açmamalıdır. Sargın ve Kutlu yoldaşlar, diğer içerideki yönetici yoldaşlar başvuruda olacaklar mı olmayacaklar mı?

Bu konulara ilişkin düşünceme gelince; başvuru bizim için zorlama da olsa bir politik çıkıştır. Bu politik çıkışı formel "naylon" bir parti olarak yapamayız. Bu bizim elde ettiğimiz prestijimizle, politik hattımızla bağdaşmaz görüyorum. Başvuru gibi bir politik çıkış ciddi olmak durumundadır, ağırlıklı olmak durumundadır. Yani yine işin başında Sargın ve Kutlu yoldaşlar olmak durumundadır. Başvuruya ben böyle katılıyorum. Bunun dışındaki bir başvuruyu ciddiyetimizle bağdaşır görmüyorum.

4- Bir diğer konu; bugünkü evrede yani 141-142 varken, partiler yasasında KP ismi ile parti kurulamaz derken, başvurunun ertesinde hukukî durumun ne olacağıdır. Dilekçeyle birlikte hükmü şahsiyet kazanılacak mıdır? İçişleri Bakanlığı, Savcılık, Anayasa Mahkemesi süreci mi işleyecektir? Bu süreç işliyorsa tabii ki tüzel kişilik en azından mahkeme sonucu belli oluncaya kadar kazanılmış olur. Ya da daha dilekçeyle birlikte partiler yasasına göre KP ismi kullanılamayacağından geçersiz mi addedilecektir? İşte yoldaşlar bunlara ilişkin, eğer yeni son dönemlerde ülkede yapıldıysa bilmiyorum bir hazırlığımız yoktur. Kuruluş başvurusunu kısa zamanda yaparız-uzun zamanda yaparız, eğer 141-142 varken, partiler yasasında bu KP ismi olamaz hükmü varken, bir başvuru yapılacaksa zorlama kabilinden de olsa hukukçularımıza bu konu incelenilip bir öngörü sonucu almamız gereklidir.

5- Bir başka olası sonuç; birlik perspektifi içinde gördüğümüz ancak yasal parti, marksist parti, sol bir parti diyenler içerisinde eğer kuruluş başvurusu da ortak olmuyorsa bizim de daha başvuruyla birlikte hükmü şahsiyet kazanmadan, yani konu anayasa mahkemesine gönderilip bir zaman dilimine yayılmazsa, kapının ani kapanması durumunda, "141-142 kalkmaz, beklemeden bi sol parti kuralım" diyenlerin her halde ne yapacağını biliyor olmamız lazım.

İşte yoldaşlar yönetim organlarımızın sayısal çoğunluğu ülkede, sizler fiilen pratiğin de içerisindesiniz. Yönetimin hala üç parçalı oluşunun (hapishane-yurtiçi-yurtdışı gibi) elbetteki kimi zorlukları var. Şu görüşlerimi yazarken de bunun zorluğunu görüyorum. Sizlerin karar bağladığınız kimi konular üzerine ayrıntılı durma ve soru ile düşüncelerimi yansıtmaya ihtiyacı duyuyorum. Dile getirdiğim konuların kimileri belki sizler tarafından çözümlenmiş olabilir. Bu da doğal olan bu sürecin kaçınılmazlığı. Ama yönetimin bu, yer itibarıyla parçalanmış olmasını da abartmıyorum. Bu bizim bugün için kaçınılmaz bir durumumuz. Biz yönetim kademelerindekiler bunu bir yakınma olarak söyleyemeyiz. Bu sorunları çözmek de bizim görevimizdir.

Yoldaşlar, PB'nun karar tasarısı üzerine düşüncelerimi yazarken partinin bütünsel faaliyetine ilişkin karar metninde yer almayan kimi konulara ilişkin de düşüncelerimi yazmış oldum. Sorumluluk hepimizin omuzlarında, ama şimdi yükün ağırlığı da size doğru yükleniyor. PB'nun kararına yukarıda dile getirdiğim konuların açıklanması ve netleştirilmesi ile katılıyorum. Hepinizi hasretle kucaklar çalışmalarınızda başarılar dilerim.

13.10.89

M. KARACA

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

11.10.1989

TBKP MK PB'na

Değerli yoldaşlar,

PB'nun TBKP kurucular listesiyle resmi başvuru kararı aldığı bana da bildirildi. Bu önemli karar hakkında bir parti üyesi olarak görüşümü sizlere iletmeyi görev sayıyorum.

I

Gerekçesi ne olursa olsun bu karar parti dışında TBKP'nin kendi başına yasal parti kurma çabası olarak görülecek, yorumlanacak ve istisnasız tüm marksist çevrelerin eleştirisiyle karşıkarşıya gelecektir. Yasal KP'ni tek başımıza kurmayacağımız yolundaki sözlerimizle, kurucular dilekçesi arasındaki çelişki, partiyi derin ahlaki sorunlarla yüzyüze bırakır.

Marksist sol çevrelerde partimize yönelik önyargıları aşma olanaklarının -zayıf da olsa- genişlediği şu sırada atacağımız yanlış bir adım partiye zarar verecektir.

Diyaloga girdiğimiz diğer partilere ve çevrelere, onların da kabul edebileceği, en azından tartışabileceği yapıcı önerilerle gitmek yerine, yalnızca kendi güçlerimizle böyle bir eyleme bizi zorlayan ne gibi nedenler vardır?..

Eğer PB, aldığı kararı yeniden gözden geçirecek olursa, ben, hem partinin yasallaşma eylemine, hem de birlik çabalarına uygun kişisel önerilerimi iletmeye hazırım.

PB'nun, yasallaşma eylemini marksist solun birliği meselesiyle uyumlaştırmak için yeterli tecrübeye ve yeteneğe sahip olduğuna inanıyorum.

II

Kaldı ki kararın ne hükümeti zorlama ve ne de partiyi aktifleştirme bakımından, partimizin yasallaşma eylemine yeni bir ivme kazandıracağı da kuşkuludur. En kötüsü, olumsuz sonuçlara yol açabilir.

Bu kararla partiyi aktifleştirme düşüncesini riskli buluyorum. Çünkü kurucular dilekçesinin reddedilmesinden sonra partinin ne

yapacağı açık değildir. Tıpkı 16 Kasım eyleminden, politik göçmenlerin ve nihayet MK üyelerinin dönüşünden sonra ortaya çıkan "bundan sonra ne yapacağını bilememe" durumu bir kere daha tekrarlanırsa, sonuç beklenmedik şekilde ağır olabilir.

Bu kararla Anayasa Mahkemesinin SP hakkındaki kararını gündeme getirerek, 141-142 varken bile KP'nin kurulabileceği tezi kanıtlanmak isteniyor olabilir. Fakat daha ilk adımda siyasi Partiler Yasası bahane edilerek TBKP kurucularının başvurusu, içeriğe girilmeden reddedilebilir. Bu ise, gürültüyle başlatılan kampanyamızın basit bir nedenle boşa çıkarılması sonucunu verir. O nedenle, kurucular listesiyle hükümeti zorlamanın sanılandan sınırlı olacağını düşünüyorum.

Bu olasılığın dışında iki uç olasılık daha var. Birincisi, kurucular dilekçesine hükümetin tutuklamayla yanıt vermesidir. PB'nun bir tutuklamayı proveke etmekten yasallaşma için yarar umduğu elbette düşünülemez. İkincisi, kurucuların verdiği programın toplu SP programı gibi aklanması, fakat "komünizm" adının reddedilmesidir. Bu tür bir sonuç ortaya çıkarsa, parti yalnızca "komünizm" adı yüzünden legal parti kurmama gibi, ciddi olmayan bir duruma düşer.

Elle tutulur, somut ve olumlu sonuç almayacak bir eylemi, yalnızca propoganda amacıyla başlatmak doğru olmaz. Bu eylem için ödeyeceğimiz muhtemel bedeli hesap etmek gerekir. Marksist solla ilişkileri gerginleştirme ve ilk adımda ayağa kalkan örgütü ikinci adımda belirsizliğe iterek demoralize etmek ağır sonuçlar verir.

Özetle, PB'nun bu kararını gerek parti birliği, gerek marksist solla birlik ve gerekse yasallaşma açısından kaygıyla karşılıyorum.

Değerli yoldaşlar,

Parti içi durumun karmaşıklığı ortada. Kriz eğilimindeyiz. PB'nun bu durumu aşmak için acil önlemler alma isteğini kavırıyorum. Fakat yeterince irdelenmeden atacağımız her adım bizi daha ağır sorunlarla yüzyüze getirebilir.

Herşeye rağmen en kötü karar, kararsızlıktan iyidir. Yeter ki bu kararı en geniş partili katılımı alalım, mutabakat için elden geleni yapalım ve elbette parti önünde, tarih önünde hesap vermeyi göze almış olalım.

Sizlere başarılar dilerim.

Veysi Sarısözen

P.B.'ya

1- Partimizde 2-3 yıldan beri ideolojik, politik, programatik, örgütsel konulardaki yaklaşımlarda ve uygulamalarda ve yönetsel alanda büyük değışiklikler oldu. Bunların bazılarını benimsiyor, bazılarını benimsemiyorum. Tabi bu, öyle vahim bir şey değildir. Çünkü herkesin her şeyi olduğu gibi benimseyeceği diye bir kaide yoktur. Ama Partinin dar bir çevre tarafından kapalı kutu yönetilmesi eğilimi değışmedi.

2- Yenilenme, birlik, yasallık, yığinsallık bütününden yasallağa verilen ağırlığı vurgulama tarzı, zihinlerdeki "moment" sıkıştırması, uygulanan yöntem ve yapılan çalışmaların eğilimi, birlik çalışmalarına katılan y.ların kişiliklerinden bağımsız olarak, diğer üçüne, özellikle de Birliğe giden yolu rahatlatmıyor.

3- Bu saate Tüzükte "Merkez Yönetimi"nin yerini arıyor değilim. Çünkü tüzüğü hayat yazar ve her gün yazar. Ama hangi karara dayandığını bilmiyorum. Diğer taraftan, Merkez Yönetimi oluşturulmadan önce haberim olsaydı, yönetici kimliklerini Yunanistanda yakından tanıma imkanı bulduğum Alaettin Taş ve Nurettin Yalçın'a itiraz ederdim. Tabi Parti üyesi olarak onların her hangi bir yönetim kademesine seçilme ve hatta Başkan ve Genel Sekreter olma hakları vardır. Vahim olan zaten, konunun önceden tartışmaya açılmamış olması da değil. Boşluğu doldurmada hangi yol-yöntem izlendi, tercihte hangi objektif ölçüler kullanıldı? Bunu yakalayamadım.

4- Erdal, Kardam ve Şeref Kongre talep etmişler. Sargın ve Kutlu y.lar da bu görüşteymiş. Yönetim kademelerinden yoğun istifalar varmış. (Yetkili y. bunları sonradan doğruladı.) Parti üst yönetiminde uzlaşmaz üç ayrı politik görüş varmış. (Dünkü bir parti toplantısında yetkili y. iki ayrı görüşün var olduğunu açıkladı.) Bütün bunları ben, önce normal kanallarımızın dışından duydum. Parti haberlerinin yan taraflardan gelmesi ve hatta bazen de parti karşıtı çevrelerde, yalan yanlış ayyuka çıktıktan sonra resmi kanallardan ulaşması ilk defa değil. Doğal da değil.

5- Kişisel yapım, geçmişteki konumum v.s. bakımından bu günkü koşullarda yöneticilik görevimi yerine getirebilmem için benim memlekette olmam gerekir. Oysa "Türk vatandaşlığım kaybettirilmiş" olduğu için,şimdiki halde benim memlekete dönmem mümkün değil. Paris

Başkonsolosluğuna yaptığım başvurulardan çıkan o ki, yeniden vatandaşlığa alınma işi, çıkarılanların hepsini kapsayacak şekilde toptan değil tek tek olacak, sorun kolay çözülmeyecek ve kısa zamanda gerçekleşmeyecek.

6- Yasal parti, yasaları değiştirme hakkını saklı tutarak ve bu uğurda aktif mücadele yürüterek, mevcut yasalar çerçevesinde çalışacak, onlara uyacak demektir. TBKP yasallığın eşiğinde. Hatta şimdiden açık çalışıyor. Artık bu aşamada, yasalara göre vatandaş olmadığım için, parti yöneticisi olarak kalmam doğru olmaz.

Tüm bu nedenlerden ötürü TBKP MK üyeliğinden istifa ediyorum.

Bu istifa mektubumun birer suretinin tam metin olarak MK asil ve yedek üyeleri ile Merkez Yönetimi üyelerine dağıtılmasını bir suretinin de Ege Bölge Komitesine verilmesini rica ederim.

En iyi dileklerle,

Paris, 11 Mart 1990

Cemal Kırıl

Cemal Kırıl

K. S.

PB'ye

Değerli Yoldaşlar,

Bize ulaşan MK karar taslağını ve kararla ilgili görüşleri inceledik. Eğer salt bir taslak ile ilgili görüşlerimizi iletmek sözkonusu olsaydı bunu yapar ve bununla yetinebilirdik. Ancak özellikle yurt dışından iletilen görüşler daha önceki genişletilmiş YK toplantısındaki tartışmalarla birlikte bizi ister istemez bu sınırların dışına taşmaya zorladı. Bunlar parti içi sorunların artık çözümü dayatan bir olgunluğa vardığını gösteriyor. Bu nedenle taslak üzerinde redaksiyonel bir düzeltme ile yetinmemizin parti içi sorunların geldiği düzey açısından yetersiz kalacağını düşündük. Diğer yandan gönderdiğimiz bir önceki yazımızda sorunlarla ilgili görüşlerimizi daha etraflı yazacağımızı belirtmiştik. Şimdi bunu yerine getirmenin hem bir zorunluluk hem de sorumluluğumuz gereği olduğunu düşünüyoruz.

Bu nedenle taslağın birinci bölümünde yeralan konularda söylenmesi gereken ve önemsiz sayılmayacak şeyler varsa da bunlara asıl noktayı zayıflatmamak için değinmeyeceğiz. Aynı gerekçe ile, taslaktaki "Kurumlaşma" başlığı altındaki görüşler üzerinde genişçe durmayacağız. Zira temel sorunlar çözülmeksizin bu çalışmalardan istenen sonuçların alınabileceğinden endişeliyiz. Ayrıca illegalden legale geçiş sürecinde bulunan bir partide kurumlaşmadan söz etmeyi kuşku ile karşılıyoruz. Elbette örgütlü çalışma ve işbölümü gerekir. Ancak önde duran ivedi hedef çerçevesi ile sınırlı bir çalışma ve işbölümü olmalıdır. Diğer yandan "kurumlaşma" kavramı yasallaşma hedefi uzaktaymış izlenimi yaratıyor, ister istemez illegalin kurumlaştırılması anlamını çağırıştırıyor.

Yoldaşlar, bazı şeyler karşısında susabilme durumunda olmayı çok isterdik. Tekrarlamayı hiç istemediğimiz halde, MK toplantısı konusunda daha önceki uyarılarımıza karşın yine bilgilendirilmemiş oluşumuzu son kez eleştiriyoruz. Gündemi iletmek fırsatı bulamadığımız gerekçesini de ikna edici bulmuyoruz. Biz PB üyesiyiz, MK toplantısının değil gündemini bilmek, toplantının yapılması kararına katılmak durumundayız. Hiç bir MK toplantısı sıradan toplantılar değildir, böyle bakılırsa bu toplantılardan verimli sonuçlar da alınamaz. Biz gündem konusundaki düşüncelerimizi almak bir yana karar altına alınan gündemi bile iletmeye fırsat bulunamadan yani yeterli hazırlık yapılmadan toplanan MK üstelik de önemli sorunları ele alıyor. Dahası bu MK toplantısı ülkede yapılan ilk MK toplantısıdır.

iletişim aksaklığı gibi bir gerekçenin inandırıcı olup olmadığını siz yoldaşlarımızın takdirine bırakıyoruz. Yüzyüze görüşmemizde ele alacağımız zamana dek bu konuyu bir kez daha dile getirmeyeceğiz.

Canımızı sıkkan bir başka nokta ise, Boran yoldaşın anılmasında bizden mesaj istenmemiş oluşudur. Umarız ki ikna edici nedenleriniz vardır.

Aşağıda MK toplantısına sunulmak üzere görüşlerimizi iletiyoruz. Aynen okunmasını rica ederiz. Başarı

dileklerimizle.
27 Ekim 1989

Sargın-Kutlu

MK'ne!

Değerli Yoldaşlar,

Ülkede yapılan TBKP'nin ilk MK toplantısını gerçekleştirdiğiniz için sizleri candan kutlarız. Parti yönetimimiz artık ülkededir. Böylece, sorunların çözümünü güçleştiren mekansal bölünmüşlük esas olarak sona ermiştir. Ocak ayından itibaren artık iki yoldaşımız dışında bu sorun bütünüyle çözülmüş olacaktır. Bu yeni durumun ağırlaşmış sorunlarımızın çözümünde bir rahatlama getireceğini ve siz yoldaşlarımızın bunun bilincinde olarak bu fırsatı iyi değerlendireceğini umuyoruz. Kendi adımıza bu yeni durumu olumlu bir fırsat bildiğimiz için düşüncelerimizi olabildiğinde kısa, özlü ama kesin ve çıplak biçimde koyarak sorunların çözümüne katkımızı yapmak istiyoruz.

Özellikle son bir yıldır tüm partinin, sorunların çözümü için yönetimin mekansal bölünmüşlüğüne sona erdirecek bu adımı beklediğini, buna umut bağladığını kuşkusuz sizler bizden daha iyi biliyorsunuz ve beklentilerin bilincindesiniz.

Diğer yandan MK toplantısının yapıldığı bu günler soğukkanlı ama aynı zamanda cesaretli kararlar almamız gereken günlerdir. Yaşadığımız günlerin biz Marksistler için ne anlama geldiğini saptamak ve bunun gereklerini yerine getirmede tereddüt göstermemek zorundayız. Aşağıdaki görüşlerimizde itici unsur budur.

Ulusal ve uluslararası durum ile ilgili pek çok şey söyleyebiliriz, bunları yetkinlikle ifade edecek ve saptayacaksınız. Bunlara değinmeyi zorunlu görmüyoruz. Ancak, şuna işaret etmeliyiz; ülkede sürmekte olan politik istikrarsızlık ortamında demokrasi sürecinin ilerlemesinde ne yapması gerektiğini iyi bilen demokrasi güçlerinin kararlı tutumlarının sonuç doğurucu etkileri nesnel olarak artmıştır. Genel olarak kararsızlık ortamında kararlı davrananlar sonuç alabilir. Sanarız Cumhurbaşkanlığı sorunu ülkemizin bugün temel sorununun hep söylediğimiz gibi demokrasi, demokratik politik rejim ve anayasa sorunu olduğunu tartışmasız biçimde ortaya koymuştur. Diğer yandan bu gerçeği kavrayamayan muhalefetin içine düştüğü acıklı durumda yeterince ortadadır. Ne var ki, aslında Türkiye'de değişim süreci görünenden de hızlıdır, bu nedenle yalnızca demokrasinin tüm sorunların temeli olduğunun görünür hale geldiğini saptamak başkaları için birşey ifade etse de biz

Markeistler için artık fazla birşey ifade etmiyor. Durumun tasviri anlamını fazlaca aşmıyor. İki yıl önce durum böyle değildi. 12 Eylülü yaşamış bir ülke için belki dramatik bir gelişki ama o tarihte demokratik rejimin temel sorun olduğunu gösterebilmek başlı başına bir "iş" yapmak anlamı taşıyordu. Bugün ise bizim için demokrasi sürecini ilerletmede fiili, somut, elle tutulur rol oynama imkanı ve görevi önde duruyor. Sanırsanız artık kimse yadsıyamaz ki, düşünce özgürlüğünün zorunluluğu kamuoyuna malolduğu gibi, düşünce özgürlüğü denildiğinde akla ilk gelen komünist partisinin yasallığı ve 141 ve 142. maddelerden yatanlardır. Bu konuda ise, iki yıl içinde alınan yol çok somuttur. Şimdi artık 141 ve 142. maddelerin kalkmasını tartışmak geride kalmıştır. Bugün isterse bu maddeler italya'da olduğu gibi varolsun, sorun komünist partisinin neden kurulamadığı ve bizim hala neden tutuklu olduğumuzun tartışılmasıdır.

Başkaları için bu konunun tartışılması ileri bir adım olur, bizim için ise bu da fazla bir şey demek değildir. Artık komünist partisinin hukuksal meşruiyeti tartışmasız duruma gelmiştir. 141 ve 142. maddelerin hukuksal hiçbir dayanağı kalmamıştır. Öyleyse kendimizin başlattığı bu süreci tamamlamak için ikinci adım atmak da bize düşen asli bir görev oluyor. Yerinden oynattığımız çürük dişi çekip almalıyız. Bu, Kurucular Hareketinden başka bir şey olamaz. Eğer başlatmış olduğumuz şey yarım kalırsa, sürümcemede kalırsa çürüme olacaktır. Kısaca bu adım demokrasi için üstlendiğimiz görevin gereğidir.

Ancak bu adım, aynen 16 Kasım 1987 deki dönüş kararını aldığımız tarihteki gibi kararlılıkla atıldığı takdirde en az sancılı, en az riskli biçimde bizi sonuca götürür. Tersine ikircimli tutumlarla bu karar alınırsa o ölçüde rizikolarla karşı karşıya kalacağız. Unutmamalıyız, rejim bu mevziyi gönüllü olarak bize terk ediyor değildir.

Öyleyse önce parti içi sorunlarımızı çözmek politik hedeflerimiz ve demokrasi açısından zorunlu hale gelmiştir. Ne var ki, parti içi sorunlarımızın çözümü aynı zamanda bizi ileriye götürecek böyle bir kararı alabilmemizde yatmaktadır. Demek oluyor ki bu iki konunun birlikte ele alınması gerekiyor.

MK'ne sunulan karar taslağı partimizin içinde bulunduğu duruma ve bu konuda yönetimin sorumluluğuna işaret etmekle doğru yapmıştır. Ancak büyüyen parti içi sorunların açıklıkla ifade edilmemiş, nedenleri ortaya konulmamış olduğunu düşünüyoruz. Sorunların olduğu yerde yarım adımlar her zaman daha kötüdür. Aslında partimizin sorunlarının büyümesine yol açan şey de bu tutumdur.

Yoldaşlar,

Partimizde bugün bir krizden söz etmek için vakit henüz çok erkendir. Herşeye rağmen partimizin, sorunların bir kriz boyutunu olmasını önleyecek sorumlu yoldaşlara, dinamik mekanizmalara ve yeterli deneye sahip olduğuna inanıyoruz. Fakat içinde yaşadığımız koşullar buna rağmen partimizi krize sürükleyebilir. Böyle bir kriz öznel değil nesnel etmenlerin sonucunda, daha tam deyişle nesnel koşulların yolaçtığı

-4-

olumsuz etmenlere, parti iradesinin karşı koyma gücünü yitirmesi sonucu ortaya çıkacaktır.

Bugün ise kanımızca parti içi sorunlarımız öznel yanlışlardan kaynaklanıyor. Kuşkusuz sorunların çözümünü zorlaştıran nesnel etmenlerin rolü de görülmelidir. İstikrarsız politik ortam, illegalden legale geçiş, iki partinin birleşmesinin getirdiği doğal ve kaçınılmaz olan kimi sorunlar ve nihayet sosyalist ülkelerdeki son gelişmeler yani sosyalizmin bunalımı olumsuz rol oynayan nesnel etmenlerdir. Bunlar içinde özellikle sonucusunun yani sosyalizmin bunalımının etkilerini çok ciddi hesaba katmak zorundayız. Sosyalizmin bunalımının, kendi üstü örtülü biçimde ortaya koyan "kaçış" psikolojilerine, ahlaki çöküntülere, kararsızlıklara ve bir dizi başkaca sonuçlara yol açacağını düşünmek için kahin olmak gerekmiyor.

Ne var ki partimiz kendisini de etkilemesi kaçınılmaz olan bu dalganın etkilerini en aza indirme şansını yakalamış durumdadır. Partimiz TBKP sosyalizmin bunalımının sonucu olarak kendini yenileme yoluna girmiş değildir. Kendi sorunlarımızdan, kendi koşullarımızdan çıkarak başka deyişle negatif değil pozitif bir itilimle yenilenme gereksinimini yakaladık. TBKP birleşik bir parti olma becerisini gösterdi. Sosyalizmin bunalımının doğurduğu kararsızlık, belirsizlik psikolojisine kapılmayı önleyecek kararlı bir adımla ülkenin politik gündeminde yer aldı ve almaya devam ediyor. İşte bizim için şans sayılması gereken şeyler bunlardır. Görüşlerimiz ne olursa olsun bu şansı iyi kullanmak yalnızca kendi halkımıza, işçi sınıfımıza karşı sorumluluğumuzun bir gereği değildir. Komünist partilerde bölünme, zayıflama süreci devam ettiği koşullarda TİP-TKP birliğine diğer komünist partilerin verdiği önemi hatırlayınız. Üzülerek belirtelim ki bu şans ya da fırsatın yeterince farkında değiliz.

Fakat eğer esas olarak öznel nedenlerden kaynaklandığına inandığımız parti içi sorunları gözme becerisini gösteremezsek bu şans çok kötü biçimde harcamış ve nesnel koşulların tüm olumsuz etkilerine partimizi açık hale getireceğiz.

Bir bünyede sorunlar boy verince, onların çözümünde içine düşülebilecek en önemli yanlış, nedenlerle değil sonuçlarla uğraşmaktır. Kanımızca bir süreden beridir sonuçlarla uğraşılmakta bu yüzden çözülebilir sorunlar giderek çözülemez sorunlar gibi görünüm kazanmaktadır.

Bize göre parti içi sorunları ağırlaştıran temel neden parti yönetiminin içine yuvarlandığı KARARSIZLIK halidir. Bu hal partiyi somut hiç bir adım atamaz hale getirmiştir. Bu durum partiyi içe döndürmüş, sorunları büyütmüş ve giderek daha büyük kararsızlıklara itmiştir. Sonuçta parti örgütlerinin parti yönetiminin partiyi harekete geçirebilecek kararları alabileceğine olan güvenleri ciddi biçimde sarsılmıştır. Bu güven yeniden kazanılmak zorundadır. Bu ise yalnızca "yönetim sorumludur" demekle olamaz. Bu durumun nedenleri parti örgütlerine açık yüreklilikle söylenmeli ve daha önemlisi beklentilere yanıt veren somut kararlar ve

somut adımlarla yanlışların düzeltildiği gösterilmeli, yönetim böylece varlığını hissettirmelidir.

Herhalde kuşku duymamak gerekir ki, partimizi atalete sürükleyen kararsızlık hali esas olarak parti yönetiminden kaynaklanmaktadır. Partimizde alınan kararlara parti üyelerinin direnmesi, uygulamaması ya da hiziplerin varlığı gibi iş yapmayı önleyen bir durum söz konusu değildir. Ya da parti yönetimimizin çalışma, özveri kapasitesi düşük değildir. Tersine parti yönetimi içinde bulunduğumuz geçiş döneminde son derece yüklü ve zorlu sorunlarla karşı karşıya kalmış olağanüstü çabalar harcamıştır. Ne var ki, bu çabalara çalışmalara, özveriye karşın yönetimimiz istenilen sonuçlara varamadığı gibi sorunların ister istemez kaynağı durumuna gelmiştir. (Parti yönetimi derken biz de içinde, seçilmiş tüm yöneticileri, eski yöneticileri ve yönetici konumunda olmamakla birlikte bu düzeyde aktivite yürüten kadroları kastetmekteyiz).

Parti yönetimindeki kararsızlık halinin sonuçları ciddi olmuştur. Eğer partimiz TBKP'nin yasallığı için dönüş kararı ile harekete geçmiş olmasaydı, atağa kalkmasaydı kararsızlık hali böylesine yıkıcı sonuçlar yaratmazdı. Oysa dönüş ile partimiz tam atağa geçiyorken parti yönetiminin kararsızlığı bir fren rolü oynadı.

Şimdi bu kararsızlığın nedenlerini de ortaya koymak durumundayız. Parti yönetimimiz neden bu kararsızlığın içine yuvarlandı?

Biz kararsızlık nedenlerinin sanıldığı gibi karmaşık olmadığı kanısındayız. Dönüşümüzü izleyen iki olay tüm partide sarsıntı ve şok etkisi yarattı. Biri, işkenceye kadar varan şiddet uygulaması ile karşılaşmamız ve uzayan tutukluluğumuz, diğeri ise soldan (ağırlıklı yurt dışında) partimize yönelik yoğun saldırılar. Bu iki etmenin sarsıntı yaratması doğaldı. Doğal olmayan parti yönetimimizin de sarsılması, soğukkanlılığını yitirmesiydi. Konularımızda kararlılık bir süre korunmuş olsaydı bu etmenlerin geçici olduğu görülecekti.

Bu sarsıntı kafalarda "dönüş kararı ile acaba yanlış mı yapıldı?" sorusunu doğurdu. Ancak bu soru açıkça ortaya konmadı, üstü kapalı formülasyonlarda ifadesini buldu.

Bu noktada parti yönetimimiz kanımızca ikinci ciddi hataya düştü. Sarsıntının yarattığı görüş farklılaşmalarını hiç değilse bir süre sonra görüp bunları açığa çıkarıcı açık tutum izlemek, herkesi açık tutum almaya zorlamak gerekirken tersini yaptı sürekli uzlaştırıcı formüller aradı. Sarsıntının yarattığı farklılaşma kendini yenilenmeci-muhafazakar, yasallık-birlik tartışmalarının arkasına bilerek olmasa bile gizledi. Böylece sorun giderek içinden çıkılmaz bir hal almaya başladı.

Bu ikinci hatayı şöyle formüle etmek daha aydınlatıcı olacaktır: Ortaya çıkan sarsıntı ve olumsuz rol oynayan yönetimin mekansal bölünmüşlüğü koşullarında parti yönetimimiz TBKP'nin temel yönetim ilkesi olan AÇIKLIK ve KONSENSUS ilkesine uygun davranmadı, bu ilkeleri koruyamadı. Bunun sonucunda parti içi demokrasi gölgelendi, demokrasi

yerini kaotik bir parti içi ortama bıraktı.

Konsensus, uzlaşma değil görüş birliği demektir. Açıklık olmadığı yerde elbette konsensus da olamazdı. Görüşler açıklıkla ortaya konulmadığı yerde nasıl görüş birliği sağlanabilirdi. Görüş birliği her konuda ya da sözkonusu olan konuda aynı düşünmek demek de değildir. Farklı görüşler var ve farklılık giderilemiyor ise bir görüşe karar verme konusunda görüş birliği sağlamak da konsensustur.

Böylece bozulan konsensus belirsiz kararların alınmasına, alınan kararların farklı yorumlanmasına ve sonuçta uygulanamaz hale gelmesine yol açmıştır. Bunu gösteren, somutlayan birkaç örnek sıralamadan önce bugün çok daha ciddi bir noktaya varıldığının altını çizmek gerekir.

Kurucular hareketine ilişkin bazı parti yöneticilerinin bize ulaşan yazılı görüşleri kaygı vericidir. Görüş farkları değildir kaygı verici olan; asıl önemlisi parti yöneticilerimizin görüşlerinin doğruluğunu kanıtlamak için alınan kararlara yaslanmak gereğini duymuş olmalarıdır. Dahası aynı kararlar yönetici yoldaşlar arasında birbirinden kökten farklı yorumlara uğramıştır. Bu durum hiç de yabancı olmadığımız kötü şeylerin işaretidir. En başta konsensus ilkesinin gözardı edilmesini kanıtlıyor. ikincisi doğal yöneticilik otoritesinin zayıflama tehlikesine işaret ediyor. Kararlar elbette çok önemlidir ama otoritenin, yöneticilik iradesinin kaynağı değildir. Tersine kararlara yaptırım otoritesi kazandıran şey doğal yönetim otoritesidir. Parti içinde yeni bir politik kültür ve buna dayanan yeni bir demokrasi yerleştirmeye çalışıyoruz. Ne var ki, bu lafları üst üste koymak, durmaksızın yenilenmeden sözetmekle istenilen sonuçlar elde edilemez. Eğer partimiz kestirip atan kimi eski yönetici tutumları ile değil demokrasiyi işleterek sonuç almayı başarma becererisini gösteremezse kaçınılmaz olarak eskinin yanlış yönetim biçimlerine dönlür. Farklı görüşlere partiyi ileri götürecek dinamizm yaratamazsa demokrasi, anarşiye, kaosa dönlür. Konsensus bozulursa kararlardan, sonra tüzükten, sonra çoğunluk arayışlarından medet umulur.

Görüşlerin açıklıkla ortaya konulmaması, konsensusun bozulması, duruma etkili müdahale etme yerine muğlak formülasyonlarla uzlaşma arayışları bugünkü sonucu doğurmuştur. Bu sonuç bugünkü sorunlarımızın temeli olan, parti yönetimimizin karar altına alınmış olan politik rotadan sapmasıdır.

Yönetimdeki kararsızlık, yönetim dışında ve hatta parti dışında, uç veren "dönüş" yanlış, birlik olmadan yasallık kazanılamaz görüşünün yönetimi etkilemesine imkan verdi. Bu düşüncelerin örtük olarak yönetim içinde de uç verdiği gibi bir izlenim taşıyoruz. Sonuçta, partimizin politik hedefi silikleşti. Yasallaşma demokrasiyi kazanma görevimizin merkezinde yer alan politik bir görev ve çok somut bir hedefti. Parti bu hedefe mobilize edilemedi, parti örgütleri ne yapacaklarını ne için mücadele edeceklerini bilemez oldular, pasifize oldular, kenara çekilenler arttı. Oysa daha zor koşullarda böylesi bir durum yaşanmamıştı. Dönüşün

yarattığı moral üstünlüğün yitirilmesi, belirsizlik, sorunların zamanında çözülemeyişi, beklentilere yanıt verilemeyişi bu sonucu doğurdu.

Diğer yandan birlik hedefi doğrultusunda da somut sonuçlar alınamadı, edilgen konumda kalındı. Kendi politik hattımızda, somut hedeflerimizle tutarlı olmayan kimi zayıf girişimler ise güven verici olmadı. Yasallaşma için dönüş kararımız konusunda beliren tereddütlü tutumun birlik yönünde iyi düşünülmemiş, hazırlanmamış, hatta ütöpik düşüncelere yönetimimizi ittiğini sanıyoruz. TSİP ile birliğin gerçekleşmesine her zaman önem verdik, ama önündeki engelleri realist olarak başından beri görüyorduk. Onlar illegalde birliğin olamayacağını açıkça deklare etmişler biz de bu tutumu anlayışla karşıladığımızı söylemiştik. TSİP ile somut, açık bir yakınlaşma olmadığı halde kendi politik hattımızı muğlaklaştırma bakasına benimsenen netlikten uzak formülasyonlara aşırı güvenle bu birliğin "artık dönülmez" olduğu ilan edildi. Ama arkasından hiç bir şey çıkmadı. Bu durum birlik konusunda moral bozukluğu yarattı. Bu başarısızlık politik hattımızdaki muğlaklığı daha da arttırdı. Dışımızda birliğe yanlış bakanlara da cesaret verdi, onlar örgütünüzü dağıtın demeye kadar vardılar. Birlik konusunda bizi ilkesiz gördüler. Sosyalistlerin Birliği toplantısında çağrı bildirisini hemen hemen bizden başka herkes eleştirirken biz anlaşılmasız biçimde destekledik. Birlik çağrısını desteklemek başka yanlış görüşleri desteklemek başka şeydir.

öte yandan ısrarlı isteklerimize karşın biklikte adım atabileceğimiz çevrelerle tek tek ne düşündükleri konusunda bunca zaman geçmiş olduğu halde ayrıntılı dökümü kapsayan bir değerlendirmeye sahip değiliz. Kim ne istiyor, ne düşünüyor ki bu görüşleri dikkate alalım, bu hala belli değildir. Birlik üzerine hala genel konuşuluyor.

Alınan kararlar ve pratik adımlarımızda partimizin politik rotasından sapmanın ve kararsızlığın yolaçtığı sonuçlar üzerine görebildiğimiz bir kaç örnek verelim.

Değerlendirdiğimiz sorunlar açısından üzerinde dikkatle durulması gereken örneklerden biri sürmekte olan davamızdır. Artık, davamızın hukuksal, ideolojik, politik içeriğinin, toplumda yolaçtığı önemli olumlu sonuçların parti yönetimimizce yeterince farkında olunmadığı konusundaki izlenimimiz güçlenmiş bulunuyor. Soruna bir yargılama olarak ya da tahliyemizle sınırlı bakılıyor. Oysa, defalarca belirttik, iyi kullanıldığı durumda tutukluluk halimik hukuksal (ve toplumsal) meşruiyetin kazanıldığı koşullarda partimiz için bulunmaz bir fırsattır. Sorun yalnızca dayanışma sorunu da değildir. Dava ülkemizde ciddi bir hukuk problemi yaratmış bulunuyor. Davamızın uluslararası boyutları, hükümetin dış ilişkilerinde dikkat dışı bırakılamaz bir nokta haline geldi. Tüm bunlar görülemiyorsa davamızın yasallaşma mücadelesinde tuttuğu merkez rol de görülemiyor demektir. Bu görülemeyişi durumda yasallaşma mücadelesini ilerletici somut adımların görülmesi elbette imkansızdır. Bu davada yalnız bizim söylediklerimiz değil

avukat arkadaşlarımızın geçitli nedenlerle verdikleri dilekçeler ülkemizdeki hukuk bunalımını sergilemektedir. Davamız rejimle, hükümetle ve hatta devletle hukuksal, ideolojik, politik alanda tam bir göğüs göğüse mücadeledir. Davamızın yeni kazanımlar elde etme amacıyla değerlendirilmesi bir yana kendi basınımızda yine tüm uyarılarımıza karşın özüyle ve önemiyle bağdaşır tarzda verilmemektedir. incelenirse görülecektir ki, yer yer günlük basın bu özü bizden daha iyi yansıtabilmiştir. Dahası kendi davamız kendi basınımızda maddi bilgi yanlışları ile verilmiştir, uyarılarımıza rağmen bu durum devam etmiştir.

Burada Adımlar'ın politikası üzerinde de durmak gerekir. Ancak biz bunu ana noktayı gözden kaçırmamak amacıyla dışlıyoruz. MK bir oturumunda bu konuyu da ele almak durumundadır. Üzerinde durmamakla birlikte politik rotadan sapışın Adımlar'daki yansımaları izlemek mümkündür. örneğin TBKP MK bildirisinin gazetemizde yer alış biçimi dikkat çekiciydi. Bırakalım MK açıklamasının içeriğinin önemini TBKP adını kullanmanın anti komünizmi geriletmede önem verdiğimiz bir hedefe olduğu biliniyor. Bu adı kullanmak için cezaevinde direndik, basında direndik. Son olarak ülkeye dönen yoldaşlarımızla ilgili olarak Adımlar'ın verdiği önemle günlük basının, son çıkan ve bize de ulaşmış olan Türkiye Postası'nın verdiği önemin değerlendirilmesini MK yapabilecek durumdadır ve bu karşılaştırmaların yapılmasını salık veririz.

Bir başka örnek TBKP sözcüleri meselesidir. Bu konuda karar alınmışken uygulamada görüş farkları nedeniyle ortaya can sıkıcı bir tablo çıkmıştır. Parti örgütlerinde sözcüler çıkmış ama parti yönetiminde çıkmamıştır. Bu sorun partide ciddi bir rahatsızlığa yol açmış olduğu halde parti yönetimi çözümleyici müdahalede bulunamamıştır. Bu karar yanlış da olabilirdi o durumda kaldırılırdı. Doğru ise uygulanması gerekirdi. Benzer bir durum yasallık için imza kampanyası sırasında da ortaya çıkmıştı. Sonuçta parti içinde her ikisi de yanlış olan kutuplaşma ortaya çıktı.

TBKP Programı basıldı ama programın basımı etrafında uygulanması karar altına alınmış olan çalışma programı uygulanmadı. Basına tanıtılmasında programın sahipliği ortada kaldı. Şimdi insan soruyor niye bastık bu programı?

Başka bir örnek ülkeye parti yönetiminin dönüşü üzerine yapılan basın toplantısında yaşandı. Toplantıya katılanlar kendilerine "arkadaşları" adını uygun gördüler. Acaba kamuoyu arkadaşlarını mı tanımak istiyordu? Eğer karar alınamıyorsa böyle birşey hiç yapılmıyabilirdi. Açıklama ile ne kazandığımızı sormak istiyoruz. Tersine acaba bir şeyler kaybetmedik mi? Dönüşümüzün ikinci yılı nedeniyle yapılması düşünülen hafta açısından nasıl tutum alınacağı konusunda kaygılarımız vardır. Diğer bir örnek Boran yoldaşın anılması ile ilgilidir. Acaba "dostları" dışında TBKP'li yoldaşları yok muydu?

Yoldaşlar,

Bu örneklerin, kararsızlığı ve politik hedeften sapışı yeterince gösterdiği kanısındayız. Üstelik bu sorunlar bir yılı aşkın bir süredir tartışılmakta. Artık partimiz bu tarz

gidişi daha fazla kaldıramaz. Çalının etrafında dolanmaya son verip açık olalım.

Eğer "en geniş birlik kurulmaksızın yasallık kazanılamaz" düşüncesinde olanlar var ise bu açıkca söylensin. Bunu söylemek aynı zamanda "dönüş kararı yanlış" demektir. Öyle düşünülüyorsa günah değil, bu da açıkca söylensin. Yanlış karar da almış olabiliriz, ya da sonradan yeni durumlar ortaya çıkmış ve doğru karar uygulanamaz olmuştur, bu da mümkün. Eğer parti yönetimimizde böyle düşünenler varsa önerirler, açık net yeni bir karar alınır ve herkeste bilir ki artık eski karar kaldırılmıştır. Bu bir netliktir ve yararlıdır. Ya da tersi, eski karar doğrudur. Bu ikisinin ortasında bir durum sözkonusu değildir. Dönüş kararı yanlış demek sizin de birlik olmadan yasallık olmaz denemez.

Bu konuda bizim düşüncemiz sorulursa açıkca biz "TBKP'nin yasallığı için dönüş kararı doğrudur, kararımızı değiştirecek yeni olgular yoktur, tersine doğrulayan bir gelişme vardır" deriz.

Biz, yasallığı kazanma görevi ile görevlendirilerek gönderildik. Gelirken karşılaşılabilecek çeşitli olasılıklar açık seçik görüldü. Çeşitli durumlarda neler yapılacağı kararlaştırıldı. Eğer hemen serbest kalırsak çeşitli temaslardan sonra kurucular hareketine girecektik. Tutukluluğumuzun uzaması halinde bunun biz içerdeyken de yapılabileceğini saptadık. Bu nedenle, dönüşün bütün sonuçları önceden düşünülmeli, sorunlar buradan doğuyor gibi bir değerlendirme doğru değildir. Belki göremediğimiz şey hedefe bu denli sancısız yaklaşabileceğimizdi. Kısaca kolay başarı umulmuş değildi. Daha sonra alınan hiç bir karar bize verilen bu görevi geri almış değildir. Bizim de hiç bir açıklamamız bu temel politik doğrultunun dışında olmamıştır.

Diğer yandan başından beri en geniş birliğin yasallaşmanın kazanılması ile mümkün olabileceğini, ama bugünden de başkaları ile yürümeye hazır olduğumuzu hep açıkladık.

Kısaca hiç kimseye verdiğimiz sözden geri duruyor da değiliz.

Yoldaşlar, özetle artık kesinliğe varmak zorundadır partimiz. Düşüncelerde ve kararlarda açıklık, kesinlik. Bu sağlanmadan alınacak yeni kararların özellikle kurucular hareketi kararının öncekiler gibi ölü doğmasından endişe etmekteyiz. Bu nedenle bu karardan önce MK'miz aşağıdaki kararları almasını önermekteyiz.

1-Partimizin palitikasında ortaya çıkan rota sapması düzeltilmeli, eski karara dönülmeli ve açıkca "birlik olmadan yasallık kazanılamaz" düşüncesinin yanlışlığı karar altına alınmalı, partimizin TBKP'nin yasallığı için dönüş kararı ile çizilen somut palitikayı izlemeye devam edeceği karar altına alınmalıdır. Böylece birlik, yasallık, kitlesellik doğrultusu teyit edilmiş olacaktır.

2-Yasallığı kazanana kadar TBKP varlığını koruyacaktır.

3-Yasalda kurulacak parti "komünist" adını taşıyacaktır. Başka adla (bizim dışımızda) parti girişimleri olduğu durumda

dahi bu doğrultudan vazgeçilmesi söz konusu değildir.

4-Yasallığı kazanma mücadelesinde TBKP öncelikle kendi gücünü harekete geçirmeyi esas alır, ama yalnız kendi gücüne dayanmak gibi tekelci bir anlayışa sahip değildir.

5-Adımız ve açık politik kimliğimizle fiili durumlar yaratarak ilerlenecektir. Elbette bu, bir dizi başka biçimleri de kullanmayacağımız anlamına gelmez.

6-Demokrasi ve yasallaşma mücadelemizde fiili adımlarımızın polis baskısı ile karşılaşması durumu, tutuklamaların olması halinde bu durum öngörülmemiş bir durum sayılmamalıdır.

7-Görüş farkları giderilemediği durumda iki ana görüşten birine karar verip bu kararı uygulama noktasında konsensus sağlanmalıdır. (Yani dönüş kararı yanlış, birlik olmadan yasallık olmaz ya da dönüş kararı doğrudur).

KURUCULAR HAREKETİ ÜZERİNE

1-Kurucular hareketi üzerine alınacak karar yukarıda da açıkladığımız gibi yeni bir karar değildir. Bir uygulama kararıdır.

Bu kararın alınması parti içi sorunların çözüldüğüne işaret olmalı aynı zamanda kurucular hareketi partimizi ayağa kaldırarak parti içi kriz tehlikesine son vermelidir.

Kurucular hareketi yasallaşma mücadelemizde güçlü bir çıkış, öte yandan marksist solun en geniş birliğini sağlama yönünde bugünden atılmış önemli bir adım anlamını taşıyacaktır.

Bu çıkış, partimizin illegalite-legalite arasında kalma konumuna ve illegal çalışma tarzına son verecektir. Kurucular hareketinin başlamasıyla açıkca ilan edeceğiz ki "illegalite sona ermiştir."

2-Kurucular hareketine tüm parti üyeleri katılacaktır, ancak başvuru dilekçesinde durumu müsait olanlar yer alacaktır. Başkan ve Genel Sekreter de listede yer alacaktır. Böylece kurucular hareketiyle başvurusu yapılacak parti ne "naylon parti" olacak ne de "iki parti" durumu ortaya çıkmayacaktır.

3-Parti dilekçesi hazırlandığında Başkan, Genel Sekreterlik görevleri ve sıfatları sona ermiş MK ve PB de işlevini tamamlamış olacaktır.

4-Dilekçede partinin adı TBKP olmayacaktır. Kurucular kurulu "komünist" sözcüğü kalması kaydıyla istediği adı seçebilir.

5-TBKP Programı hakkında dava açılmış olduğu nedeniyle bu program başvuruda aynen kullanılamaz. İkinci olarak geniş birlik için de aynı programı kullanmak söz konusu olamaz. Her zaman söylediğimiz gibi biz programımızı kimseye dayatmıyoruz. Yeni düşünce temelinde, farklı düşüncelere açık bir çerçeve program hazırlanır. Böyle bir programın yasal kaygılarla hazırlanacağı iddiası ciddi bir iddia değildir.

Yukarda genel gerçevesi belirtildiği üzere Kurucular girişimi işleri Bakanlığı'na başvuruluncaya değin bir dizi ön çalışmayı ve çeşitli seçenekler arasında birini yeğ tutmayı gerektirecektir.

Bir yandan kendi ön hazırlıklarımızı sürdürürken aynı zamanda bu girişimde bizimle birlikte yer alabilecek kişi ve grupların araştırılması, eğer olanaklı görülüyorsa ikna edilmeleri ve o takdirde kabul ettikleri andan itibaren çalışmaların onlarla birlikte başlatılması ve yürütülmesi gerekecektir.

Yukarda ortaya koyduğumuz üzere kurucular hareketinde öncelikle kendimize güveniyor olmamız tümüyle yalnız başımıza kalsak da sonuna kadar kararlı olarak girişimimizi sürdürüp legal partiyi gerçekleştirecek başvuruyu yapacak olmamız henüz dışımızda olan ama bizlere yakınlıkları ile şu veya bu safhada birleşmeyi umut ettiğimiz kişi ve gruplardan eğer bu hareketi birlikte yapabileceklerimiz varsa onlarla daha kurucular hareketi sırasında birliği sağlamak ve birlikte başvuruyu yapmaktan bizi elbette alıkoymayacaktır. Tersine bu konuda yapabileceğimiz herşeyi yapacak en küçük olasılığı dahi değerlendireceğiz.

Dışımızda olan bu çevreler ya da bazıları kurucular hareketini desteklemekle birlikte kurucular dilekçemize şu ya da bu nedenle ismini vermeyebilir. O durumda dahi girişimi onlarla birlikte sürdürmeye, program, tüzük çalışmalarını şimdiden onlarla birlikte yapmaya hazır olacağız. Bu nedenle eğer S.A.'nın başlattığı somut bir girişim var ise kurucular hareketi bu girişimle gelişmeyeceği gibi tersine onu şimdiden içermektedir.

Bu çalışmalar yürütülürken program, tüzük ad ve kurucular kurulu konularında ayrıntılı çalışmalarla son metinleri hazırlama durumundayız. Bu çalışmalarla birlikte kurucular hareketinin anlamını parti içinde ve dışında kavratmak ön hazırlık çalışmalarını yerine getirmek demek olacaktır.

Program gerçevesi yukarda belirtildi. Burada bir yazım ve redaksiyon söz konusudur. Bu aynı zamanda kurucular kurulunda bizimle birlikte yer almasa da veya şimdi program çalışmalarına katılmaya hazır olmasa da bizi destekleyen ya da sonradan birlikte olabileceğimizi düşündüğümüz kişi ve grupların da kendilerini dışlanmış hissetmeyecekleri bir metin olacaktır. Belki de onların taslakları olacak bunları dikkate alarak ilerleyeceğiz. Ancak bu çalışmaların öngörülenden fazla uzamasına da olanak vermemek gerekir. Bu nedenle tamamlanmış bitmiş program değil gerçeğe program önermekteyiz.

Tüzüğe gelince, mevcut tüzüğe temel olan ilkeler ve parti yapısı Siyasi Partiler Kanununun (SPK) öngördüğü tüzük ve yapı gerçevesinde olabildiği ölçülerde gerçekleştirilecek, bunun için karşılaşmamız kaçınılmaz olan bir dizi sorunu aşmamız gerekiyor. (SPK belli bir burjuva partisi öngörülerek bir tüzük hazırlanıyormuşcasına -şimdi kendilerinin de şikayet ettikleri- ayrıntılı biçimde kaleme alınmıştır, yeni parti kurucularına pek az olanak tanınmaktadır. Bu durumda

eski deneyimleri de gözönünde tutarak varolan hukuksal boşluklardan azami ölçüde yararlanmak ve çeşitli seçeneklerden en uygununu seçmek sözkonusu olacaktır.)

Ad konusunda fazla bir seçenek olmamakla birlikte kesin biçim bizimle birlikte olacaklar varsa birlikte kararlaştırılacaktır.

Kurucular Kurulu da gerek nicelik (kaç kişi) gerekse adların kamukoyunda tanınmışlığı, çekiciliği, adla birlikte partinin niteliğini ortaya koyuculuğu v.b. bakımından düşünüldüğü kararlaştırılacak bir konudur.

(Yalnızca karşılaşılabilecek sorun ve seçeneklere bir örnek oluşturmak üzere iki noktaya daha etraflıca değinmek istiyoruz:

-Kurucular Kurulunun sayıca olabilen en üst sınırdaki çokluğunun ilk anda çekici gelmesi doğaldır. Bunun demokratik kitlesel ses getirici bir çıkış olarak değeri olduğu kadar iktidarın tutuklama v.b. gibi ters çıkışlarını frenlemek gibi bir rolü de olacaktır. Ancak, burada yasanın bugünkü durumuyla kurucu kurul üyelerinin bir sonraki bütün kongrelerde doğal delege durumunda olacaklarından en az bunların sayısı kadar seçilmiş delegeye ihtiyaç olacağından ve diğer mali giderler açısından düşünüldüğünde optimal bir noktayı saptamak gerekecektir. Bu durumun doğuracağı sayısal zayıflığı karşılamak üzere örneğin kurucular listesi dışında geniş bir destekçi listesi çıkarılabilir.

-Bunun gibi 141-142 den 1074 affından sonra mahkum olanların durumu kurucular kurulu açısından ayrıca dikkat çekicidir. SPK'na göre bunların parti üyesi olamayacaklarından doğal olarak kurucu da olamazlar. Diğer yandan sırf komünist olduğu için mahkum olmuş olanların komünist partisinde yer alamamalarının anlamsızlığı da açıktır. Bu durumda bir seçenek olarak, bütün yasal aksaklıkları bir çırpıda düzeltemeyeceğimizin bilinciyle bu tür durumları zorlayarak şimdiden çözme yoluna gidilmeyebilir veya tersine bu durumda olanları özellikle katarak bu konuların da birlikte çözümünü dayatılabilir.

Bunlardan birini yeğ tututmak dikkatli bir değerlendirme ve kararı gerektirir ama hepimizi bu kararlarda şimdiden kafa yorması gerekir.)

OLASILIKLAR

Kurucular Kurulu, kuruluş listesini ekleriyle birlikte alındı belgesi karşılığında içişleri Bakanlığı'na iletmesi ile birlikte yeni parti teşekkül etmiş, tüzel kişilik kazanmış olacaktır.

Bu andan itibaren de bugünkü partimiz bütün organlarıyla birlikte tarihsel görevini tamamlamış olacaktır. Artık bütünüyle yasal alana geçilmiş olacaktır. Kurucular kurulunda ifadesini bulan yasal bir parti söz konusudur.

Bu andan itibaren yönetim kurucular kurulunda (onun yeni Tüzük uyarınca seçtiği parti yönetim kurullarında) olacaktır.

Anayasa uyarınca siyasi partiler izin almaksızın

kurulabilmektedirler. Yukarıda belirtilen tüzel kişilik kazanılınca varolma durumu da buna dayalıdır. Bu, yeni yerel yönetim birimleri kurarak örgütlenmeyi ve diğer partisel faaliyetleri gerçekleştirebilmeyi de önlenemez kılar.

Teorik olarak durum böyle olmakla birlikte realitede herhalde başsavcının Anayasa Mahkemesi'ne bir başvurusu ile karşılaşacağımızdan -bilebildiğimiz kadarıyla başsavcının elinde Mahkemece kesin karar verilinceye kadar tedbir mahiyetinin olarak partinin faaliyetini durdurma yasal olanağı bulunmamakla birlikte başsavcının başvurusundan sonra örgütlenme ve diğer faaliyetlerde çeşitli "yasa dışı" engel ve zorlamalarda karşılaşacağımız açıktır. Ancak artık illegal durumda bir parti olmayacağımızdan onların yasa dışı konumda olmaları bize çok şey kazandıracaktır.

Bir siyasi parti hakkında Anayasa Mahkemesi'nde karar verilmeden önce bu partinin yönetici ve üyeleri hakkında ceza koğuşturmasına başlamaması, başlamış olanların da durdurulması gerekir. Kısacası diğer Mahkemeler için Anayasa Mahkemesinin kararı hukuk diliyle "bekletici mesele" durumundadır. Ancak, eski bir uygulamada (12 Mart döneminde TİP ile ilgili olarak) bunun aksi görülmüş, Anayasa Mahkemesi'nin kararı beklenmeden Sıkıyönetim Savcılığı harekete geçmiş, yöneticiler tutuklanmış ve haklarında dava açılmıştır. Ancak karar Anayasa Mahkemesi'nin kararından sonra verilmiştir. 12 Eylül döneminde bir Askeri Yargıtay Dairesi bir parti yöneticileri ile (TSİP) ilgili kararında bunun bekletici mesele olduğunu belirtmiş ancak partinin daha önce MGK tarafından kapatılmış olduğundan böyle bir uygulamaya mahal bulunmadığı ileri sürülmüştür.

Nihayet SP davasında SP kurulmadan yapılan bir hazırlık toplantısında 142. maddeyi ihlal iddiasıyla kimi SP üyeleri hakkında ist. DGM'since soruşturma başlatılmış ama sonra bekletici meselenin mevcudiyeti kabul ile SP davasının Anayasa Mahkemesi'nde sonuçlanması beklenilmiştir.

Bu geniş açıklamadan esas olarak Anayasa Mahkemesi bir karar verinceye değin diğer ceza mahkemelerinin harekete geçemeyeceği çıkmaktaysa da, Parti Kuruluş Bildirisinin verileceği ve merkezinin yer alacağı Ankara DGM'nin nasıl davranacağı belli değildir, soruşturmanın başlatılması ve tutuklamaların olması da bir olasılıktır.

Başsavcı herhalde ad ile birlikte SPK'da 141/1 ve 141/4'ün karşılığı olan 78 ve 81. madde ve benzerlerine (bir bölümüne veya hepsine) aykırılık iddiasıyla dava açacaktır.

Bu takdirde bu maddelerin Anayasa Mahkemesinin SP ile ilgili kararı ile genel geçer hukuk kuralları kabul edilen uluslararası sözleşmeler ve yetkilerin beyanlarına atıfta bulunarak bu maddelerin defi yoluyla iptali veya ihtal edilmedikleri takdirde böyle yorumlanamayacakları ileri sürülecektir.

Böylece bir yandan iktidarı süratle karar almaya sevkeden diğer yandan iç, dış demokratik kamuoyunun büyük desteği ile Anayasa Mahkemesi üyelerinin yasaları alışılacakmış eski uygulamaların dışında demokratik hukuk çerçevesinde yorumlama ve böyle karar almaya zorlayan geniş

bir hukuk tartışması başlatılmış olacaktır. Bu hukuk tartışması artık kamuoyunca dile getirilen hukuk bunalımını sergilemekle kalmayacak bugün demokratik politik rejimin temel konularını, düşünce, örgütlenme özgürlüğü, (141, 142, 163. maddeler), Ceza Kanunu, Siyasi Partiler Kanunu, Anayasa ve Uluslararası hukuk normlarını tek bir girişimin ürünleri olarak yeniden güncelleştirecektir. Aynı zamanda çok geniş bir çevrenin ilgisinin demokrasi sorununa daha fazla çekilmesinde kanımızca etkili bir rol oynayacaktır.

Bu geniş açıklamada bir kere daha görüldüğü gibi bu girişimde egemen olan bilingsizce bir cüretkarlık değil bilinçli bir cesaret ve girişkenliktir. Elbette rizikoları vardır ama bu dönüş kararımıza göre daha az olan bir hesaplı rizikodur.

Kurucular hareketi ile ilgili bizim düşünebildiğimiz olasılıklar bunlardır, sizler bizim aklımıza getirmediklerimiz başka olasılıklar da düşünebilirsiniz. Fakat herhalde karşılaşacağımız zorluklar, baskılar demokratik kamuoyunda haklılığımızı zayıflatmayacak tersine güçlendirecek, demokrasi, kendi özgürlüklerimiz ve başkalarının özgürlükleri için tarihsel bir adım olma niteliğini söylemiyecektir.

Kurucular hareketi ile ilgili söyleyeceğimiz son şey, ön hazırlık çalışmalarına MK'sinin bu oturumundaki kararı ile başlamak üzere Ocak ayına kadar ki süreyi bir ön hazırlık süresi olarak karar altına alma düşüncemizdir. Farklı görüşleri de dikkate alarak Ocak ayından yapılacak MK Plenumundan (iki yoldaş dışında yurt dışındaki yönetici yoldaşların dönüşü kesin olarak bitmiş olacağı için) Kurucular hareketinin somut konuları karara bağlanacaktır. (Kurucular listesi, program, tüzük v.b.)

Kurucular hareketine bazı yoldaşlarımızca ortaya atılan alternatif öneri yani "biz de TBKP üyesiyiz" diye parti üyelerinin ortaya çıkması önerisinin bizim önerimizin alternatifi olmadığını ama önerimizle birleştirilebileceğini de belirtmeliyiz. Dönüşümüzü izleyen günlerde böyle bir girişim anlamlı olabilirdi. Ama artık o çizgi aşıldı, hukuksal meşruiyet kazanıldı. Bugün böyle bir çıkış illegalitaye vurgu yapma anlamına gelir. Buna karşın kurucular girişiminde tutuklamalarla karşılaşarsak işte o zaman "biz de girişimciyiz, kurucuyuz" diyen çok sayıda yoldaşımız ortaya çıkabilir.

Kurucular Hareketi önerimize karşı "komünist partisinin öncülüğü" konusunda farklı düşünce ortaya koyan yaklaşıma da değinmek gerekir. Öncülük sorununu her isteyen yoldaş partinin yayın organlarında tartışabilir, karar önerisi de sunabilir ancak bir karar varolmadıkça, tüzük, program değişmedikçe böyle bir görüş partinin politik hattı, pratik tutumu tartışılırken sözkonusu olamaz.

Değerli Yoldaşlar, Partimizin sorunları ve çözümler konusunda düşünce ve önerilerimiz bunlardır. Birbirlerini iyi tanıyan yoldaşlar olarak parti sorunlarımızı bir krize vardırırmaksızın çözme becerisini gösterebileceğimize, bozulan konsersusu yeniden kurabileceğimize, verdiği sözü tutan, attığı adımın sonunu

-15-

~~15~~

getiren bir parti olduğumuzu kanıtlayabileceğimize, cesur kararlar alabileceğimize inanıyoruz. Yeter ki birbirimize güvenelim ve kararlılık gösterelim. Asıl bu tutumu gösterememekten kaygı duyalım, atacağımız adımların başarılı olup olmayacağı düşüncesinden önce.

Başarı dileklerimizle,

27 Ekim 1989

Sargın-Kutlu

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA MERKEZİ

İktiden metin üzerine düşünceler:

Metnin geniş bölümünde yer alan, politik durum başlıklı bölümdeki analize katılıyorum. Bu bölümde, iki konunun dikkate alınmasını yararlı olacağını düşünüyorum:

1- Metne nihai birimi verilirken bugünkü politik durumda, bizim yeni bir atak başlatma zorunluluğu fikri öne çıkarılmalı ve vurgulanmalıdır. Sonuçta metin P. örg. 'ne bir gelişme veya açıklama bizi alacaksa, bu bölümdeki politik analiz ve değerlendirmeleri, bu temel fikrin zorunluluğunu açıklayacak tarzda ele alınmalıdır. Bizim geri dönüşlerimizin de gösterdiği gibi, basında ve kamuoyunda yasalara talebinizin haklılığı konusunda destek sunmakta, mesuriyetiniz getirmek ve 141-142. maddelerin artık biran önce kaldırılması istemi ısrarla dile getirilmektedir. Bu koşullarda hükümetin durumu serbestçe bırakma politikası ve muhtelifleri demokratik bir rejim sorununu bölgesel bir politika ile gündeme getirmekten uzak durması karşısında bizim, P.'nin bütün geçmişi ve potansiyellerini harekete geçirecek yeni bir atak başlatılması düşüncesi, İsm. P. faaliyetlerinin temel çıkış noktası yapılmalıdır düşüncesindeyim. Özal'ın Strasbourg'daki konuşmalarında kort olusal sorununda "geçmişteki tüm hataların kabul edilebileceğinden", "tahulları kırılması için toplumda geniş bir tartışmanın örgütlenmesi ihtiyacından" söz etmesi, bu koşullarda atılacak fikirli adımlara direnme planlarının zayıf olduğunu gösteriyor. Kısacası yeni ataklar için koşullar uygundur ve sorunu serbestçe bırakma politikalarına karşı yeni çıkışlar zorunluluktur.

2- Bu metinde yer alması için değil, ancak cumhurbaşkanlığı seçimi konusunda değişik alternatiflerin ayrıntılı ele alınıp P.'nin durumunu belirlemesi temel düşüncem. Metinde kaybolması tehlikesini getirebilir, - yönetimin bir ANAP-SHP uzlaşması olasılığına karşı görüş oluşturmaları ve bu P. basınında işlemesi gerektiğini düşünüyorum. Metinde ANAP'ın sorunu dayatma yoluyla çözüme kalması ile bir ANAP-SHP uzlaşması, eşit düzeyde iki seçenek gibi söylenip geçili-

yor. Komünce bir ANAP-SHP uzlaşmasına, bu uzlaşmanın içeriğine bakılmadan, sadece ülkede bulunan gerginliği önleyeceği gerekçeyle olumlu tavır alınmak doğru olmayacaktır. Bu nedenle örneğin, "ordunun dolaylı bir müdahalesinin izlerini taşıyan, "orduya sempotik gelen ve iyi duyguları olan" bir "sivil aday" ve sadece erken seçim tarihini içeren bir uzlaşmaya karşı olmalıyız. Buna karşılık demokratik bir seçim yasası, demokratikleşme konusunda kusur da olsa atılabilecek küçük adımları içeren bir uzlaşmaya kayırmalı bir tutum alabiliriz.

Ne yapmalıyız sorusu ve bölümü ile ilişkili olarak, metinde de dile getirilen iki yaklaşımı önemli gördüğümüz ve katıldığımız belirtmek istiyoruz. Birincisi, P'nin dışa yönelik çok yönlü ve sürekli olan politik faaliyetleri, yeni politika anlayışımız temelinde, söz ile iyi bir şekilde ortaya koymanın taşıdığı belirleyici önemi. İkincisi, yasallaşma süreçlerimizde yeni bir atılım başlatmak ve rejimi zorlamak kapsamında keskin hareketleri hazırlanması. Bu konuda aşağıdaki ~~kurumların~~ noktaların önemli taşıdığını düşünüyoruz.

1- P'nin dışa açılması ve sürekliliği olan bir politik faaliyetin gösterilmesi için, önce en temel konu, bütün parti örgütlerini, bulundukları alanda, belirledikleri genel politik hedefe bağlı olarak sürekli, yeni politik girişimler örgütleyebilmesidir. Metinde genel politik hedef olarak "yasaksız Türkiye için, demokrasi isteyen bütün sivil toplum kuruluşlarının ortak programı" belirtiliyor. Ayrıca bu hedefe bağlı olarak bütün örgütlerinde ve kesitli hareketlerde, P örgütlerinin nasıl bir perspektifle çalışabileceklerine dair bir yaklaşımda yer alıyor (S.4; 1. paragraf). P yönetimi sürekli belli başlı alanlarda, yerel birimlerde ve merkezi bürolarda çalışma yönünde ana P örgütlerini, bu politik hedef doğrultusunda kendi alanında, hangi somut politik girişimlerde bulunacağını belirleyici ^{somut} eylem planları hazırlanmalarını istemektedir. P örgütlerinin önünde, hangi amaçla yönelik olarak, ne kadar zamanda hangi politik girişimleri yapacağı somut olmalıdır. Komünce ~~kurumların~~ sözünü ettiğimiz alan ile somut olarak yaptıklarımız arasındaki farkı kapatmak, politik faaliyette sürekliliği sağlamak, ~~ve~~ merkezi yönlendirme ve denetimi gerçekleştirmek için bu gereklidir. Bu eylem planı merkezi olarak yukarıda hazırlanıp örg. e indirilmelidir, her örgütün P'nin genel politik mücadelesine, kendi katkısı ve rolünü nasıl gerçekleştireceğini.

kendisinin planlanması istenmelidir. Kanunca P.'nin her düzeyinde görülen politik girişim eksikliğinin başka nedeni, yeni politika alanlarımızın özünü oluşturan, güncel politik gelişmelere müdahale etmek, onu etkilemek için aktif tutum, ısrar, ıstıyak ve girişimciliğin taşıdığı önemin yeterince anlaşılmaması olmalıdır. Bu politikanın yasağa geçmesinde her örgüt ve örgütün rolünün taşıdığı önemin bilince alınması olmalıdır.

2- Gündemimize alternatif bir anlayışa hazırlanmasını almış olan DİK'in, çalışmalarını nasıl destekleneceği ve geniş bir hareketin yaratılması için neden yapılabileceği somutlanmalıdır. Ayrıca bu alandaki politik faaliyet sadece DİK'in girişimleriyle sınırlı görülmemelidir. Adımların yukarıdan başlatılması bu girişimlerin, metinde bir önceki paragrafta dile getirilen, kitle örgütleri ve hareketlerin taleplerini manifestolarla yükselttikleri aşğıdan girişimlerle tamamlanmaya çalışılması ve bir hareketi dönüştürülmesi hedeflenmelidir.

3- P.'nin faaliyetinde Ad.'lerin rolü büyük önemi taşıyor. Şimdi aşırı analiziyle başlayacak çalışma ile buradaki faaliyet daha da önem kazanacak. Daha önce yönetimin hazırladığı bir yazıda, Ad.'lerin iyileştirilmesi için bir çalışmanın başlatıldığı düşünülüyordu. Bunun hangi aşamada olduğunu biliyoruz, ancak öne koyduğumuz yeni çıkışlar çerçevesinde basın-yayın faaliyetlerinin iyileştirilmesi için atılacak adımların acillik kazandığını düşünüyoruz. Dışardan gözlemlediğimiz kadarıyla burada en önemli sorun, P. örg. ve üyelerinin Ad.'lara katkı ve katılımlarını arttırmak ve dergi ile P. örg.'leri arasındaki "sıkılaşma" ortadan kaldırmaktır. Dergiyi, P. üyelerinin "benim yayını" değilildiği bir yayın haline getirmektir. Bunun sadece maddi sorunların aşılmasına bağlı bir olay olduğunu zannetmiyoruz. Moral unsur bence daha büyük önemi taşıyor. Dergiyi, değişik örg. katkısına açık (kadınlar, gençler, vb) ve kolektif bir çalışmayı organize etmek gerektiriyor. Kısacası, daha önce planlanan ve örgüte duyurulan adımların atılması gecikmemelidir. Sonuçta yine aldığımız kararları uygulayamaz durumla karşılaşmaktayız.

Kişiler hareketinin hazırlanmasına gelince, bu çıkışın rejimi zorlamak için bugünkü koşullardaki en etkili yollarından biri olduğu saptanmasına katılıyoruz. Ve böyle bir çıkışı hazırlamak için bugünden, yazın bir aydan

latma ve örgütlenme çalışmalarının yürütülmesini gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Bu konuda aşağıdaki noktaların dikkate alınması yararlı olacaktır:

1- Yurt dışındaki P. yöneticilerinin, somut olarak kuruluş için başvuruda bulunma konusunda kaygıları vardır. Bu kaygılar, metinde de dile getirilen, marksist solla ilişkilerimizde yeni bir gerginliğe yol açması ve bizim tek başımıza kalacağımız, bu güçlerden ferit olacağımız sonucu doğuracak bir gelişmenin ortaya çıkma tehlikesiyle den karşılanıyor. Bu kaygılar hafife alınacak şeyler değil. Bu nedenle amacımız ve marksist solla ilişkilerimizin zedelenmesini önlemek için netler yapılacağı somut olarak ortaya konulmalıdır. Ben kişisel olarak, belli bir hazırlık gelişmesine başlamadan, somut girişimlerde bulunup marksist solun tutumunu görmeden (onlara amacımızı anlatıp, destek ve katılımlarını istediğimiz diyaloglar geliştirilmeden), sadece mülkiyel endişelerden yola çıkarak hareketsiz kalmayı doğru görmüyorum. İse girişip görmek gerekir. Ayrıca mülkiyel olumsuzlukları aşmak, varolan koşulları ve tutumları değiştirebilmek için yoğun bir politik girişimler dizisi ön-
gösterilmelidir.

2- Kurucular girişiminin yasağa geçirilmesinde önce en kritik konu marksist sol ile ilişkiler konusudur. S. Hoca'nın çağrısına katılan marksist örgütlerin bir kısmının ve bazı grupların bu girişime katılmasını sağlamak için herşey yapılmalıdır. Yeni politik düşünce temelinde kısa bir programın hazırlanması ve "kom. P'si" adıyla başvuruda bulunulması ~~gerekli~~ önerisiyle bunlara gitmek yararlı olur. Sonuç ne olursa olsun bu hareketin en azından kayıtsız ve dayanışmasını sağlamak girişiminin başarısı için çok önemlidir. Onlara amacını fiili durum yaratarak yasağı işlemez hale getirmek, ~~aktarılmaması~~ geniş bir kurucular hareketi ve kültürü örgütlemek önerisi götürürsek belki katılımları için daha çekici olabilir. Hazırlık çalışmalarında önce ağırlık bu çevre ile ilişkilere ve diyaloga verilmelidir.

3- Bütünsel ve somut bir hareket planı hazırlanmalıdır. Bu planda:

- a) Girişimin bütün p.'nin ortak eylemi olarak ortaya çıkmasını sağlamak için, belli bir P. örg. lerinin bu eyleme nasıl katılacağı, ne yapacağı somutlanmalıdır.
- b) Ülke içinde ve dışında, dayanışma ve destek sağlamak için örgütlenecek merkezi akıllar belirlenmelidir. Bunlar yoğun bir kampuza birarinde ele alınmalıdır. Bu çerçevede ülke dışından P. yöneticileri ve üyelerinin dövizli hazırlanmaları, Karaca ve Solaksızın kampuza belli bir ölçüye yükseltilikten ve kurucuların dikkate

verme aşamasına geldiğinde koşullar yeniden değerlendirilerek ülkeye dönüşleri konusu üzerinde düşünülmelidir.

c) Kampuyla boyunca program ve parti anlayışının (tüzgün) ülke içinde ve dışında uygun bir biçimde propagandası ayrıca planlanmalıdır. Ülke çapında toplantılar ve yığımsal geceler (dayanışma amaçlı) örgütlenmelidir. Tartışma toplantıları, paneller düzenlenmelidir.

d) Kendileri kom. olmasa da böyle bir girişime destek verebilecek basın-yayın adamları, itenici gazeteciler, demokratik kuzi ve kuruluşlar, siyasi parti mensupları, belediye ler, milletvekilleri ile dayanışma amaçlı girişimler önceden planlanmalıdır.

e) Eylem ülke çapında bir kurucular hareketi yaratmayı amaçlanmalıdır. Kurucuların illerdeki toplantılarda belirlenecek delegelerin katıldığı geniş bir kurultayda (veya kurucular kongresinde) belirlenmesi, program ve ~~tüzgün~~ son biçiminin bu toplantıda verilmesi düşünülebilir.

f) Avukatlar ve hukuk adamlarının, başvurularını amaçlıa malikanesine gitmesini sağlamak ve insan hakları divanına (yargı yetkisi) başvuru hakkının tanınmasından yola çıkarak konuyu uluslararası platformlara taşımak konusunda şimdiden hazırlık yapmaları sağlanmalıdır. Uluslararası dayanışmanın bir parçası olarak hukuksal girişim ve destek gelişmeleri şimdiden planlanmalıdır.

g) Kurucuların dilekçe verdikten sonra nelerin yapılacağı önceden planlanmalıdır. Girişim sadece dilekçe verip beklemek veya hukuksal bir mücadele yürütmekle sınırlı düşünülmemelidir. Dilekçe sonrasında ~~ülke~~ ülke çapında örgütlenme çalışmasına girilmelidir. Yasal il ve ilçe örgütleri kurmak, yer tutmak ve friben legal çalışmaya başlamak hedeflenmelidir. Ülke ^{inde} ve ~~ülke~~ dışında moral dayanışmanın yansına merkezi bir model kampuayının örgütlenmesi hedeflenmelidir.

Bu konuları kapsayan bir taslak eylem planı hazırlanıp P. içinde belli kademelerde (olabildiğince geniş) tartışılarak geliştirilmesi ve ~~amalgamasyon~~ kesinleştirilmesi yararlı olur. Bu çalışmaya biran önce başlanılmalıdır.

4- Girişimin zamanlamasının önem taşıdığı konusundaki yaklaşımlara katılıyorum. Ancak politik gelişmelere baktığımızda fazla gecikmenin de doğru olmadığını düşünüyorum. İlhami yıl etkinlikleri iyi hazırlanabilirse ve uluslararası destek, katılım etkin olursa en azından girişimin başlatılması (kurucuların dilekçe vermesi değil) orada durulması ve tartışılması düşünülmelidir. Çünkü aynı anda, güçlü bir çıkışla girişimi baş-

10

özellikle bütünde yer alan saptamalara genel çizgiler
nın nedenlerinin, göre ilk rapor ve metinde de
erinde yatan gelişmelerle bağlı yolların olduğunu
naltısında bir eylem hattının ortaya konulması
ve öne koyduğumuz amaçlar doğrultusunda pratik-politik
yapılandırmaktan kaynaklanıyor. Yeni politika ~~geliştirme~~
k değildir. Bunun yanı sıra her bir P. üyesinin ve ö
reketin gerçekleştireceği politik girişim, gelişmelere m
değiştirmek için pratik-politik faaliyet yürütmek d
f tutum yeni politikaya ~~uygun~~ ve öne çıkan görevle
eri olarak öne çıkıyor. Bu nedenle P. içinde yaşanan
ştırma ve yeniden yapılandırma süreci olma özelliği
, yeni politikamız doğrultusunda politik faaliyet aut
ke geçen bir meclislerca çalışması yürütmesi gerek
uruyor ve bu doğrultuda aktif tutum olan kadro v
rmekten sorumlulardır. Yönetim, P.'nin kabak
u sağlayacak araçlar geliştirmeyle sorumludur. P.
oiliyetinde üyelerin ve temel örgütlerin rolünü ort
relerine katılım açısından) için yeni birimlerin
chotik bir konferans sürecinin hazırlığı üzerinde d

Uı soğuyacak olanları geliştirilmektedir.
Sözü ettiğimiz A. içindeki güven bunalımını aşarak için, herlikte yarık-
cek somut politik-politik faaliyetin önemi üzerinde duruluyor. Somut güven olacak
ortak iş yapma süreci içinde gelişir ve pekişir. Bunun dışında sadece formülasyonların
ve kelimelerin üzerinde tartışarak güven bunalımını daha da derinleşmesinden başka
bir sonuç vermez. Özellikle yönetici kadroları, buarı dikkate alarak, güven bunalımını
aşarak için bilimsel ve somut bir tutum almalarının bütün her zamankinden daha
çok önem taşıdığını düşünüyorum. Herşeyi hesaba katıyorum.

30/8/1989

İktiden metin üzerine düşünceler:

Metnin giriş bölümünde yer alan, politik durum başlıklı bölümdeki cümlelere katılıyorum. Bu bölümde, iki koaşaun dikkate alınmasını yararlı olacağını düşünüyorum:

1- Metne nihai birim verilirken bugünkü politik durumda, bizim yeni bir atak başlatma zorunluluğu fikri öne çıkarılmalı ve vurgulanmalıdır. Sonuçta metin P. örg. 'ne bir genelge veya açıklama birimini alacaksa, bu bölümdeki politik analiz ve değerlendirmelerin, bu temel fikrin zorunluluğunu açıklayacak tarzda ele alınmalıdır. Bizim geri dönüşlerimizin de gösterdiği gibi, basında ve kamuoyunda yasalara talebinizin haklılığı konusunda destek sormakta, mesruyetiniz sağlamak ve 14-142. maddelerin artık biran önce kaldırılması istemi ısrarla dile getirilmektedir. Bu koşullarda hükümetin durumu serüncesinde bırakma politikası ve muhalefeti demokratik bir rejim sorununu bütünsel bir politika ile gündeme getirmekten uzak durması karşısında, bizim P.'nin bütün görüş ve potansiyellerini harekete geçirecek yeni bir atak başlatılması düşüncesi, tüm P. faaliyetlerinin temel çıkış noktası yapılmalıdır düşüncesindeyim. Özal'ın Strasbourg'daki konuşmalarında kort olusal sorununda "geçmişteki kimi hataların kabul edilebileceğinden", "tahulları kaldırılması için toplumda geniş bir tartışmanın örgütlenmesi ihtiyacından" söz etmesi, bu koşullarda atılacak fikri adımlara direnme olasılıklarının zayıf olduğunu gösteriyor. Kısacası yeni ataklar için koşullar uygundur ve sorun serüncesinde bırakma politikalarına karşı yeni çıkışlar zorunluluktur.

2- Bu metinde yer alması için değil, ancak cümlebaşlılığı seçimi konusunda değişik alternatiflerin ayrıntılı ele alınıp P.'nin tutumuna belirlenmesi temel düşüncem. Metinde kaybolması tehlikesini getirebilir, - yönetimin bir ANAP-SHP uzlaşması olasılığına karşı görüş oluşturmaları ve bir P. basınında izlenisi gerektiğini düşünüyorum. Metinde ANAP'ın sorun dayatma yoluyla çözüme kalması ile bir ANAP-SHP uzlaşması, eşit düzeyde iki seçenek gibi söylenip geçile-

gor. Konuyla bir ANAP-SHP uzlaşmasına, bu uzlaşmanın içeriğine bakılmadan, sadece ülkede bulunan gerginliği önleyeceği gerekçeyle olumlu tavır alınak doğru olacaktır. Bu nedenle önerdim, "ordunun dolaylı bir müdahalesinin izlerini taşıyan, "orduya sempotik gelen ve iyi diyalogları olan" bir "sivil aday" ve sadece erken seçim tarihini içeren bir uzlaşmaya karşı çıkmıyoruz. Buna karşılık demokratik bir seçim yasası, demokratikleşme konusunda kusur da olsa atılabilecek kırımları içeren bir uzlaşmaya kayırmalı bir tutum olabiliriz.

Ne yapmalıyız sorusu ve bölümü ile ilişkili olarak, metinde de dile getirilen iki yaklaşımı önemli gördüğümü ve katıldığımı belirtmek istiyorum. Birincisi, P.'nin dışa yönelik çok yönlü ve sürekliliği olan politik faaliyetleri, yeni politika anlayışımız temelinde, söz ile iş bir şekilde ortaya koyma, tasadığı belirleyici önem. İkincisi, yasallaşma mücadelesinde yeni bir aşığı başlatmak ve rejimi zorlamak kapsamında keskin hareketin hazırlanması. Bu konuda aşağıdaki ~~konuların~~ noktaların önemli tasadığını düşünüyorum.

1- P.'nin dışa açılması ve sürekliliği olan bir politik faaliyetin gösterilmesi için, önce en temel konu, bütün parti örgütlerinin, bulundukları alanda, belirledikleri genel politik hedefe bağlı olarak sürekli, yeni politik girişimler örgütleyebilmeleridir. Metinde genel politik hedef olarak "yasalsız iktidara son, demokrasi isteyen bütün gerçek ulusal kütüphanelerin sağlanması" belirtiliyor. Ayrıca bu hedefe bağlı olarak kitle örgütlerinde ve kesitli hareketlerde, P. örgütlerinin nasıl bir perspektifle çalışabileceklerine dair bir yaklaşımda yer alıyor (S.4; 1. paragraf). P. yönetimi şimdiki belli başlı alanlarda, yerel birimlerde ve merkezi bürolarda çalışma yönüyle ana P. örgütlerinin, bu politik hedef doğrultusunda kendi alanında, hangi somut politik girişimlerde bulunacağını belirleyici ^{somut} eylem planları hazırlanmalarını istemektedir. P. örgütlerinin önünde, hangi amaçla yönelik olarak, ne kadar zamanda hangi politik girişimleri yapacağı somut olmalıdır. Konuyla ~~ilgili~~ ^{ilgili} ~~sözünü ettiğimiz~~ ^{sözünü ettiğimiz} diğer ile somut olarak yaptıklarımız arasındaki farkı kapatmak, politik faaliyette sürekliliği sağlamak, ~~ve merkezi~~ ^{ve merkezi} yönlendirme ve denetimi gerçekleştirmek için bu gereklidir. Bu eylem planı merkezi olarak yukarıda hazırlanıp örg. e indirilmelidir, her örgütün P.'nin genel politik mücadelesine, kendi katkı ve rolünü nasıl gerçekleştireceğini

kendisinin planlanması istenmelidir. Kanunca P.'nin her düzeyinde görevli politik girişim eksikliğinin başlıca nedeni, yeni politika anlayışımızın doğru olmasının, güncel politik gelişmelere müdahale etmek, onu etkilemek için aktif tutum, ısrar, ıstıraf ve girişimciliğin taşıdığı önemin yeterince anlaşılmaması olmalıdır. Bu politikanın yavaş yavaş geçmesinde her örgüt ve üyenin rolünün taşıdığı önemin bilhassa artırılması olmalıdır.

2- Gündemimize alternatif bir anayasa hazırlanmasını amaçlayan DİK'in, çalışmalarının nasıl destekleneceği ve geniş bir hareketin yönlendirilmesi için uygun yapılabileceği somutlanmalıdır. Ayrıca bu olundaki politik faaliyet sadece DİK'in girişimleriyle sınırlı görülmemelidir. Aydınların yukarıdan başlattıkları bu girişimlerin, metinde bir önceki paragrafta dile getirilen, kitle örgütleri ve hareketlerin taleplerini manifestolarla yükselttikleri çağrısından girişimlerle tamamlanmaya çalışılması ve bir hareketle dönüştürülmesi hedeflenmelidir.

3- P.'nin faaliyetinde Ad.'lerin rolü büyük önem taşıyor. Şimdi ajans aracılığıyla başlayacak çalışma ile buradaki faaliyet daha da önem kazanacak. Daha önce yönetimin hazırladığı bir yazıda, Ad.'lerin iyileştirilmesi için bir çalışmanın başlatıldığı duyurulmuştu. Bunun hangi aşamada olduğunu bilmiyorum, ancak önce koyduğumuz yeni ilkeler çerçevesinde basın-yayın faaliyetlerinin iyileştirilmesi için atılacak adımların aciliyet korunduğunu düşünüyorum. Disordan sözlenmediğini kadarıyla burada en önemli sorun, P. örg. ve üyelerinin Ad.'lara katlı ve katılmalarını arttırmak ve dergi ile P. örg.'leri arasındaki "sıkılaşma" ortadan kaldırmaktır. Dergiyi, P. üyelerinin "benim yayını" değilildiği bir yayın haline getirmektir. Bunun sadece maddi sorunların önüne bağlı bir olay olduğunu zannetmiyorum. Moral unsur bence daha büyük önem taşıyor. Dergiyi, değişik örg. katkısına açık (kadınlar, gençler, vb) ve kolektif bir çalışmayı organize etmek gerektiriyor. Kısacası, daha önce planlanan ve örgüte duyulmuş adımların atılması geciktirilmelidir. Sonuçta yine aldığımız kararları uygulayamaz durumla karşılaşmaktayız.

Kıvraklar hareketinin hazırlanmasına gelince, bu çıkışın rejimini zorlamak için bugünkü koşullardaki en etkili yollardan biri olduğu söylenebilir. Ve böyle bir çıkışı hazırlamak için bugünden, yazın bir aydır.

latma ve örgütlenme çalışmalarının gerçekleştirilmesi gerekli olduğunu düşünüyorum.

Bu konuda aşağıdaki noktaların dikkate alınması yararlı olacaktır:

1- Yurt dışındaki P. yöneticilerinin, somut olarak kuruluş için başvuruda bulunma konusunda kaygıları vardır. Bu kaygılar, metinde de dile getirilen, marksist sol ile ilişkilerimizde yeni bir gerçeliğe yol açması ve bizim tek başımıza kalacağımız, bu güçlerden tereddüt olmanın sonucu doğuracak bir gelişmeyi ortaya çıkma tehlikesiyle karşılaşıyoruz. Bu kaygılar hafife alınacak şeyler değil. Bu nedenle amacımız ve marksist sol ile ilişkilerimizin zedelenmesini önlemek için neler yapılacağı somut olarak ortaya konulmalıdır. Ben kişisel olarak, belli bir hazırlık çalışmasına başlamadan, somut girişimlerde bulunup marksist solun tutumunu görmeden (onlara amacımızı anlatıp, destek ve katılımlarını istediğimiz diyaloglar geliştirilmeden), sadece mülkiyel endişelerden yola çıkarak hareketsiz kalmayı doğru görüyorum. İse girişip görmek gerekir. Ayrıca mülkiyel düşümlükleri aşmak, varolan koşulları ve tutumları değiştirebilmek için yoğun bir politik girişimler dizisi örgütlenmelidir.

2- Kurucular girişiminin yasağa geçirilmesinde önce en kritik konu marksist sol ile ilişkiler konusudur. S. hareketinin çağrısına katılan marksist aydınların bir kısmının ve bazı grupların bu girişime katılması sağlamak için herşey yapılmalıdır. Yeni politik düşünce temelinde kısa bir programın hazırlanması ve "kom. P'si" adıyla başvuruda bulunulması ~~gerekli~~ önerisiyle bunlara gitmek yararlı olur. Sonuç ne olursa olsun bu hareketin en azından kayıtsız bir tarafsızlığını ve dayanışmasını sağlamak girişiminin boşanması için çok önemlidir. Onlara amacı fiili durum yaratarak yasağı işlemez hale getirmek, ~~olmazın~~ geniş bir kurucular hareketi ve kurultayı oluşturmak önerisi götürürsek belki katılımları için daha çekici olabilir. Hazırlık çalışmalarında önce ağırlık bu çevre ile ilişkilere ve diyaloga verilmelidir.

3- Bütünsel ve somut bir hareket planı hazırlanmalıdır. Bu planda:

- a) Girişimin bütün politika ortak eylemi olarak ortaya çıkmasını sağlamak için, belli başlı P. örg. lerinin bu eyleme nasıl katılacağı, ne yapacağı somutlanmalıdır.
- b) Ülke içinde ve dışında, dayanışma ve destek sağlamak için örgütlenecek merkezi akıllar belirlenmelidir. Bunlar yoğun bir kampuza birarada ele alınmalıdır. Bu gerçeğe ülke dışından P. yöneticileri ve üyelerinin dönüşü hızlandırılmalı, Karaca ve Sokalsızın kampuza belli bir ölçüye yükseldikten ve kurucuların dikkate

verme aşamasına geldiğinde koşullar yeniden değerlendirilerek ülkeye dönüşleri konusu üzerinde düşünülmelidir.

c) Kampuza boyunca program ve parti anlayışının (tüzgen) ülke içinde ve dışında yaygın bir biçimde propagandası ayrıca planlanmalıdır. Ülke içinde toplantılar ve yığımsal geceler (dayanışma amaçlı) örgütlenmelidir. Tartışma toplantıları, paneller düzenlenmelidir.

d) Kendileri kom. olmasa da böyle bir girişime destek verebilecek basın-yayın adamları, ilenici gazeteciler, demokratik kısı ve kuruluşlar, siyasi parti mensupları, belediye ler, milletvekilleri ile dayanışma amaçlı girişimler önceden planlanmalıdır.

e) Eylem ülke çapında bir kuruluşlar hareketi yürütmeyi amaçlanmalıdır. Kuruluşların illerdeki toplantılarda belirlenecek delegelerin katıldığı geniş bir kurultayda (veya kuruluş kongresinde) belirlenmesi, program ve ~~tüzgen~~ son biçiminin bu toplantıda verilmesi düşünülebilir.

f) Avukatlar ve hukuk odalarının, boşunların amaçlara malikemesine şikâyetini sağlamak ve insan hakları divanına (yargı yetkisi) boşunu hakkının tanınmasından yola çıkarak konuyu uluslararası platformlara taşımak konusunda şimdiden hazırlık yapımları sağlanmalıdır. Uluslararası dayanışmanın bir parçası olarak hukuksal girişim ve destek çalışmalarını şimdiden planlanmalıdır.

g) Kuruluşların dilekçe verdikten sonra nelerin yapılacağı önceden planlanmalıdır. Girişim sadece dilekçe verip beklemek veya hukuksal bir mücadele yürütmekle sınırlı düşünülmemelidir. Dilekçe sonrasında ~~ülke~~ ülke çapında örgütlenme çalışmasına girilmelidir. Yasal il ve ilçe örgütleri kurmak, yer tutmak ve fışken legal çalışmaya başlamak hedeflenmelidir. Ülke ve ~~ülke~~ dışında moral dayanışmanın yansıma merkezi bir modelde kampuza örgütlenmesi hedeflenmelidir.

Bu konuları kapsayan bir destek eylem planı hazırlanıp P. içinde belli kodemelerde (olabildiğince geniş) tartışılarak geliştirilmesi ve ~~amortisman~~ kesileştirilmesi yararlı olur. Bu çalışmaya hiran önce başlanılmalıdır.

4- Girişimin zamanlamasının önem taşıdığı konusundaki yaklaşımlara katılıyorum. Ancak politik gelişmelere baktığında, fazla gecikmenin de doğru olduğunu düşünüyorum. İkinci yıl etkinlikleri iyi hazırlanırsa ve uluslararası destek, katılım etkin olursa en azından girişimin başlatılması (kuruluşların dilekçe vermesi değil) orada durulması ve ortaklanması düşünülmelidir. Gelecek ayın aopta, seçilmiş bir kuruluşla girişimi baş-

verme aşamasına geldiğinde koşullar yeniden değerlendirilerek ülkeye dönme kararı konusu üzerinde tartışılmalıdır.

c) Kampusya boyunca program ve parti kuruluşunun (tüzüğü) ülke içinde ve dışında yaygın bir biçimde propagandası ayrıca planlanmalıdır. Ülke içinde toplantılar ve yığımsal geceler (dayanışma amaçlı) örgütlenmelidir. Tartışma toplantıları, paneller düzenlenmelidir.

d) Kendileri kom. olmasa da böyle bir girişime destek verebilecek basın-yayın adamları, ilenici gazeteciler, demokratik kısı ve kuruluşlar, siyasi parti mensupları, belediye ler, milletvekilleri ile dayanışma amaçlı sınımlar önceden planlanmalıdır.

e) Eylem ülke çapında bir kurucular hareketi yürütmeyi amaçlanmalıdır. Kurucuların illerdeki toplantılarda belirlenecek delegelerin katıldığı geniş bir kurultayda (veya kurucular kongresinde) belirlenmesi, program ve ~~tüzük~~ son biçiminin bu toplantıda verilmesi düşünülebilir.

f) Avukatlar ve hukuk odalarının, basınının amaçlara malikanesine sığınmasını sağlamak ve insan hakları divanına (yargı yetkisi) başvuru hakkının tanınmasından yola çıkarak konuyu uluslararası platformlara taşımak konusunda sınırdan hazırlık yapmaları sağlanmalıdır. Uluslararası dayanışmanın bir parçası olarak hukuksal girişim ve destek çalışmalarını sınırdan planlanmalıdır.

g) Kurucuların dilekçe verdikten sonra neyin yapılacağı önceden planlanmalıdır. Girişim sadece dilekçe verip beklemek veya hukuksal bir mücadele yürütmekle sınırlı düşünülmemelidir. Dilekçe sonrasında ~~ülke~~ ülke çapında örgütlenme çalışmasına girilmelidir. Yasal il ve ilçe örgütleri kurmak, yer tutmak ve fışken legal çalışmaya başlamak hedeflenmelidir. Ülke ve ~~ülke~~ dışında moral dayanışmanın yansıma merkezi bir modelde kampanyanın örgütlenmesi hedeflenmelidir.

Bu konuları kapsayan bir destek eylem planı hazırlanıp P. içinde belli kodlarla de (olabildiğince geniş) tartışılarak geliştirilmesi ve ~~amortisman~~ kasıtlılaştırılması yararlı olur. Bu adıma biran önce başlanılmalıdır.

4- Girişimin zamanlamasının önem taşıdığı konusundaki yaklaşımlara katılıyorum. Ancak politik gelişmelere baktığımızda fazla gecikmenin de doğru olmadığını düşünüyorum. İkinci yıl etkinlikleri iyi hazırlanabilirse ve uluslararası destek, katılım etkin olursa en azından girişimin başlatılması (kurucuların dilekçe vermesi değil) orada durulması ve sürdürülmesi düşünülmelidir. Gökçe ayı aopta, göçer bir alışla girişimi baş-

E. T.

25.10, 1989

Değerli Y.'lar,

Bu görüşlerimi, MK 3. Toplantısı üzerine PB'nun hazırladığı 2 belgeyi, yurt dışındaki P. yöneticilerinin gönderdiği yazılı görüşleri ve karar taslaklarını değerlendirdikten sonra yazıyorum. Ancak, karar taslağında ifade edilmesine rağmen, MK toplantısındaki tartışma tutanakları henüz bana ulaştırılmış değil. Öngörülen tarihten sonraya kalmamak için, bu eksiklikle görüşlerimi yazmak durumundayım. Özellikle tartışmalarda öne sürülen kimi görüşleri ele aldığım bölümde, kaçınılmaz kimi eksikliklerin doğabileceğini ifade etmek istedim.

Değerli Y. lar, bugün P'nin yaşadığı en temel sorun nedir sorusunu sorduğumuzda, giderek düşen politik faaliyet düzeyimiz, yaygınlaşan hareketsizlik ve bütün P'nin giderek bir "bekleme ve dışardan seyretme" psikolojisine girmesi en belirgin olgular olarak öne çıkıyor. Bence sözümüz ile işimiz arasında yaşadığımız en derin çelişki budur. Politik gelişmelere, gündeme müdahale etme ve onu değiştirme iddiası taşıyan politikamız ile yürüttüğümüz politik faaliyet arasındaki uçurum giderek büyüyor. Yasallaşma mücadelemizde, Sargın-Kutlu Y.'ların dnuruşmalarını veya yurt dışından gelişleri bekliyoruz. Birlik sorununda, marksist solun kendi arasında yürüttüğü "tartışmaların tüketilmesini" bekliyoruz. Hükümetin yasallaşma sorununda işi sürüncemede bırakma politikasına karşı, varolan durumu değiştirmek için ve birlik sorununda ileriye doğru bir adım atabilmek için ne yapmalıyız sorusu yanıt bekliyor. Biz bu iki alanda da, büyük ölçüde bizim dışımızda belirlenen takvimi ve gelişmeleri izliyoruz.

Gelişmelerin peşinden sürüklenme diye tanımlayabileceğimiz bu duruma son vermeyi başaramadığımız koşullarda içe kapanma artacak ve varolan P. içi olumsuz durum sonuçları ciddi bir politik-örgütsel krize dönüşecektir. PB'nun parti içi durumla ilgili yaptığı saptamaya katılıyorum. Sorun politiktir ve çözümü de politik olmak zorundadır. P'nin güncel politik mücadele hattını acilen netleştirmeye ihtiyacımız var. Ve bu politika etrafında P. içinde ortak bir iradenin yaratılmasına ihtiyacımız var.

* * *

Yasallaşma mücadelemizin, P'nin yürüttüğü güncel politik mücadele içinde yeri ve önemi nedir? Ülkemizin demokratik yenilenmesinde ve toplumda demokrasi bilincinin gelişmesinde, komünist hareketin önündeki yasağın kaldırılması önemli bir adım olacak. Yasallaşma mücadelesi, bizim ülkemizin demokratik yenilenmesine kendi özgün katkımızı yapabilme ve kendi rolümüzü oynayabilme sorunu ile bağlı. ikincisi, barış ve demokratik yenilenme programının yaşama geçirilmesinde, bir başka deyimle, "sürünen demokrasiden radikal demokrasieye" doğru ülkemizin

yönelmesinde, niteliksel önem taşıyan iki kilit sorundan biri kom. hareketin önündeki yasağın kaldırılmasıdır. Diğeri ise kürt sorunudur. Demokrasi mücadelesinde niteliksel bir değişimi gerçekleştirmek bu iki noktada düğümleniyor. P. belgelerinde, yasallaşma mücadelesi ile programımızı yaşama geçirme ve demokrasinin kazanılması arasındaki ilişkiyi birçok kez açıkladık.

Üzerinde yeterince durmadığımız bir nokta ise, yasallaşmanın, kilit sorun olarak PB belgelerinde tanımladığımız, "örgütlenmesi ve çalışma tarzıyla çağa uygun bir KP.'si yaratma" sorununun zorunlu bir koşulu olmasıdır. Yani çağdaş bir KP olmamız, böyle bir P. yaratabilmemiz, yasallaşma sorununun çözümüne sıkıca bağlıdır. Kendi deneyimimize baktığımızda, yasallaşma mücadelesinin, yeni politika ve program temelinde partilerimiz arasında birliği sağladıktan hemen sonra gündeme girişi bir tesadüf değildi.

Bu açıklamaya aşağıdaki sonucu vurgulamak için gereksinim duyuyorum. Yasallaşma mücadelesinde başarısızlık, sadece P.'nin şu veya bu konjektürel durumda izlediği "taktik" politikanın başarısızlığı olmayacaktır. Yenilenme sürecinin de tıkanması ve yarıda kalması sonucunu doğuracaktır. Sürecin bizim açımızdan geri dönülmez olmasının nedeni budur. Çünkü çağdaş bir KP yaratma amacıyla tamamlanmayan ve böyle bir parti için gerekli koşulları hazırlama görevinin üstünden atlayan bir politikada ve düşüncede yenilenme sürecinin sınırları vardır. Yeni politika yaşama, somut pratiğe akacak kanal bulmaz ve çağdaş bir parti ile etkin bir araca kavuşamassa, sadece kağıt üzerinde yazılı sözler olarak kalırsa, yenilenme sürecinin bütünü tehlikeye düşer. Çünkü yeni politikanın özü, gerçeğe, çağın ve ülkemizin gerçeklerine dönmek, bu gerçeği değiştirmede yapıcı bir rol oynamaktır. Gerçeği değiştirme faaliyeti dışında yenilenmek, sözü ve işi bir politik güç haline gelmek olanaklı değildir.

*

*

*

Birlik sorununun, P.'nin güncel politik mücadelesinde yeri ve önemi nedir? Birlik sorunu, P.'nin izlediği politik amaçlarla bağlıdır. Biz soyut bir birliği savunmuyoruz. Yeni politika ve yeni P. anlayışı temelinde birleştirebileceğimiz en geniş marksist güçleri biraraya getirmeyi amaçlıyoruz. Bunun dışında bir birlik, bizim açımızdan olanaklı olmadığı gibi, politik mücadelenin amaçları açısından olumlu bir rol de oynayamaz. Yani marksizm anlayışında kendisini yenilemeyi başarabilmek ve çağdaş bir KP yaratma anlayışında mutabakat sağlayabilmiş bir birlik gerekli bize.

Böyle bir birlik açısından, marksist güçlerin nesnel konumları nedir? Birincisi, marksizm anlayışını yenilenme açısından, dünyadaki gelişmelerden etkilenme bakımından, bizim dışımızdaki çevrelerde daha tek tük ilk kıpırdanmalar görülüyor. Kendisini, geçmişini, marksizm anlayışını sorgulamanın gerekli olduğunu düşünen, çağın gündeme getirdiği yeni sorulara yanıt arayan çevreler, henüz marksist

solun çok küçük bir bölümünü oluşturuyor. Bu çevrelerde bile süreç henüz başlangıç aşamasındadır. ikincisi, çağdaş, demokratik, yasal bir KP yaratma amacına yönelen bizden başka bir hareket söz konusu değildir. Marksizm anlayışında kendini yenilemeye çalışan (Sosyalist Birlik, Kurtuluş gibi) çevreler bile, demokratik parti anlayışına kimi yönleriyle yaklaşmakla birlikte, bunu çağdaş, yasal bir KP amacıyla ve yasallaşma mücadelesinin taşıdığı belirleyici önemle bütünleyebilmiş değildir.

Birlik politikamızı, bu nesnel koşullarda somutlamak zorundayız. Buradan birlik sorununun, "ümitsiz ve kaybedilmiş bir dava" olduğu sonucunu çıkarmak gerekmiyor. Ama bugün varolan durumu değiştirmeden sadece birlikten söz etmenin bir anlamı yoktur. Aksi taktirde yıllardır, kimilerinin yaptığı gibi, birlik birlik deyip bunun için gerekli koşulların hazırlanması için tek bir adım atmayıp, süreç içinde birlik düşüncesinin de iğdiş olmasına yolaçanlarla aynı konuma düşeriz.

Varolan durumu değiştirmek için ne yapmalıyız? Birincisi, bizim ideolojik faaliyetimiz, onları düşünsel ve politik olarak etkileme çalışmamız önem kazanıyor. ikincisi, marksist güçlerle düzenli bir ilişki ve diyalog sürdürmeyi, yapıcı bir tartışma yürütmeyi ve bunu her düzeyde ve her alanda politik faaliyetimizin önemli bir parçası haline getirmeyi başarmak gerekiyor. Üçüncüsü ve asıl önemlisi, onlarla birlikte düşünce üretilebileceğimiz ve ortak bir arayış süreci içinde olabileceğimiz platform ve araçları geliştirmek gerekiyor. Bu nedenle PB'nun önerisinde yer alan ortak yayın düşüncesini önemli buluyorum.

Bütün bunlar, marksist sol ile, varolan önyargıları ortadan kaldırmak, güvene dayanan ilişkiler kurmak ve onları düşünsel olarak etkilemek için yapılması gereken girişimlerdir. Bu girişimler PB'nun önerileri ve karar taslağı içinde yer alıyor. Bunlara katılıyorum. Ancak ben, konunun bir başka yönüne değinmek istiyorum. Bu da marksist solu, sadece düşüncel planda etkileyerek ve sözlerle ikna etme süreci içinde, birlik sorununda bugün karşı karşıya bulunduğumuz olumsuz durumu değiştirebilir miyiz sorusuyla bağlıdır. Sadece sözler ve tartışma, marksist solun ezici çoğunluğunun henüz "sağduyudan" bile uzak tutumları dikkate alınır mı yeterli olabilir mi? Onların aynı zamanda görerek, kendi deneyleriyle yaşayarak kendilerini yenilemelerine nasıl yardımcı olabiliriz? Dünya sosyalist sistemindeki gelişmelerin, dış faktörün, bu akımlar üzerindeki etkilerinin, bizle kıyaslandığında çok sınırlı olduğunu biliyoruz. Marksist solun, "kendi yarattığı dünyada", gerçeklerden ve somut yaşamdan uzak, kendinden hoşnut yaşamaktan çıkıp gerçeğe dönmesine yardımcı olamazsak, bu süreç çok uzun ve sancılı olacaktır. Bunu başarmak için, tartışma diyalog ve işbirliği sürecini sadece marksistler arası bir süreç olmaktan çıkarmak gerekiyor. Dar görüşlülükten kurtulmak, günümüzde marksizmi geliştirmek için, bu yeni türden demokratik hareketlerle diyalog, işbirliği ve düşünce alışverişi büyük önem taşıyor. Bunun

için, marksist solun bir parçasını oluşturduğu ve geniş güçlerin katıldığı, açık, demokratik bir tartışma ortamının yaratılması zorunludur. Bu da demokratik yenilenme sürecinde nitelikçe yeni bir düzeye ulaşmak demektir. Tiraajları birkaç bini aşmayan sol dergiler arasında sıkışıp kalan bir tartışma, bu amaca hizmet edemez. ikincisi, gerçeğe dönmek için halkın, milyonların önünde, kamuoyunda, basın karşısında açık, günlük politika yapmak zorunda kalmak önem taşıyor. Bu da yasallaşma mücadelesinde adım atabilmeye, somut kazanımlar elde etmeye bağlıdır. Bu açıdan yasallaşma hedefine yaklaşmak, yasal KP'nin bizim dışımızdakiler tarafından da kazanabilinir reel bir hedef olarak görülmesi, sadece bizim daha geniş marksist çevrelerle böyle bir parti içinde birlikte olmamızın koşullarını olgunlaştırmakla kalmayacak. Marksist solun, bu koşullara ayak uydurma çabası içine girmesi, bu aracı şöyle veya böyle kullanmaya çalışması, aynı zamanda dogmatizm ve sekte rizmin etkilerinden kurtulabilmenin nesnel koşullarını da hazırlayacak. Bu nedenle biz, yasallaşma hedefine yaklaştıkça birliğin çevresi de genişleyecektir derken bir gerçeği dile getiriyorduk. Bu yasallık ve birlik arasında varolan nesnel bir ilişkidir.

Bu nedenle yasallaşma ve birlik sürecinin, eşit olmayan bir gelişme çizgisi izleyeceğini söylemek yeterli değildir. Yasallaşma doğrultusunda her kazanım, kısa süreli rekabetçi tutumlardan kaynaklanan olumsuzluklara yol açsa da -ki bunlar uzun ömürlü olamaz- çağdaş yasal bir KP yaratma fikri etrafında, daha geniş marksist güçlerin birliği için, nesnel koşulları olgunlaştıracaktır. Marksist sol içinde, dogmatizmin ve sekte rizmin etkilerinden arınmanın koşullarını geliştirecektir.

Amaç, birlik mi, yoksa yasallaşma mücadelesi mi öncelik taşıyor diye gerçek yaşamda varolmayan bir ikilemi tartışmak değildir. Bunlar farklı düzlemlerin sorunudur. Yasallaşma P.'nin egemen güçlere karşı güncel politikasını ve ülkemizin demokratik yenilenme mücadelesinde kendi katkı ve rolümüzü somutluyor. Birlik ise, marksist güçlerle aramızdaki ilişkinin amacını tanımlıyor. Ancak tartışmaların, bu iki süreç arasındaki ilişki üzerinde yoğunlaştığı görülüyor. Bu nedenle yasallaşma mücadelesi ile yenilenme ve çağdaş bir KP yaratma amacımız arasındaki ilişkinin ve yasallaşma ile birlik süreci arasındaki ilişkinin, gerçeğe uygun bir biçimde tanımlanması önem taşıyor. Bana göre bunlar, farklı düzlemlerin sorunu olduğu için, birlik ve yasallık arasında birbirine bağımlı ve tabi olmak anlamında bir ilişki yoktur. Birbirinden farklı olanlarla, "bağımsız" politikalardır. Ama birbirleri üzerinde etkileri vardır. Bunlar arasında bir öncelik, sonralık ilişkisi de aramak anlamlı değildir. Çünkü birlik sorunu, tek taraflı iradeye bağlı bir konu değildir. İki tarafın ortak iradesi gereklidir. Yasallaşma konusunda ise, adım atmak bizim irademize bağlı, bizim kararımıza bağlı bir konudur. öncelik, eğer adım atma konusunda eşit olanaklara sahip isek bir politik tercih sorunu olarak önümüze gelecek bir konudur. Bugün böyle bir seçme yapma durumu ile karşı karşıya değiliz. önümüzde sadece kendi

kararımıza ve irademize bağı tek seçenek vardır. Bu durumda öncelik sorununu taşımanın ne anlamı olabilir?

Yasallık ve birlik süreçlerinin, birbiri üzerindeki etkilerine gelince; yukarıda açıklamaya çalıştığım gibi, yasallaşma mücadelemizde her adım, her kazanım, birliğin gerçevesini genişletecek, birliğin nesnel koşullarını olgunlaştıracak ve bizi birlik amacına yaklaştıracaktır. Eğer biz, yasallaşma mücadelesindeki kazanımları dar politik çıkarlar için kullanmaya kalkışmaz ve birliğe yaklaşan güçlerle bu olanağı paylaşmaya karşı tutum almaz isek. Terside doğrudur. Yeni birlik doğrultusunda atılacak her adım, kuşku yok ki yasallaşma mücadelesini güçlendirecektir. Ancak bugünkü koşullarda, bu olasılık reel değildir. Henüz koşulları olgunlaşmamış, soyut bir birliğin, yasallaşma mücadelesine yapacağı olumlu katkıdan söz etmemiz bizi gerçekçi bir politika izlemekten uzaklaştırıyor. İster istemez yasallaşma mücadelesinde adım atmayı, ne zaman gerçekleşeceği belli olmayan birliğin sonrasına erteleyen yaklaşımlara kapı aralıyor? Birliğin koşullarını hazırlamak, bu amacımızı reel bir olanağa dönüştürmek için ne yapılmalı sorusunun üzerinden atlamamıza yol açıyor. Varolan gerçeklerden ve sorunlardan kopuk böyle bir birlik politikası, inandırıcı olamadığı için P. safları arasında bile, birliğin öneminin yeterince kavranmasını güçleştiriyor.

Ülkemizde yasal KP kurma hakkı kazanıldığında, bu hakkı diğer marksist çevrelerle birlikte kullanmak istediğimiz yolunda ve birlik konusunda yaptığımız açıklamalara rağmen, fırsatçı ve dar politik çıkarlara dayalı yaklaşımlara kayacağımız konusunda kendi içimizde bir endişe ve kaygı varsa, bu temelsizdir. Çünkü bizim açımızdan sorun, kimi olanakları diğer marksist güçlerle "paylaşmak" ve birlik konusunda taktik manevralar çevirmekle sınırlı değildir. Biz tek başımıza, çağdaş, güçlü ve yasal bir KP amacımızı gerçekleştiremeyiz. Bu nedenle birlik, önümüze koyduğumuz çağdaş KP amacımıza ulaşmamız için zorunludur. Bizim için önemsiz, geçici olsa da olur olmasa da ve taktik bir sorun değildir. Çağdaş KP yaratma amacımıza tek başımıza ulaşamayız. Bu açıktır. Ama çağdaş bir KP için zorunlu koşulların yaratılması yani yasallaşmanın kazanılması mücadelesinde tek başınayız. Ve gelişmeler gösteriyor ki, tek başımıza da olsak, bu süreçte önemli bir rol oynayabiliriz. Yasallaşma mücadelesini kazanmamız, otomatik olarak güçlü ve çağdaş bir KP hedefine ulaşmamız anlamına nasıl gelmiyorsa, kendi başımıza bu süreçte nasıl bir rol oynayabileceğimiz konusunda, yukarıdaki ayrımı yapmak bence önem taşıyor.

Sonuç olarak yoldaşlar, sadece politik gelişmelerin ve hükümetin işi süruncemede bırakma politikasına karşı rejimi zorlayıcı bir çıkışın zorunluluğu açısından değil, sadece P. içi olumsuz ortamı değiştirmek açısından da değil, çağdaş bir KP yaratma ve birliğin koşullarını hazırlama çabalarımıza bağı olarak da yasallaşma mücadelesinde yeni bir girişimi örgütlememizin zorunlu olduğuna inanıyorum.

* * *

PB.'nin kurucular girişimi hazırlama önerisine karşı, yazılı görüşlerde öne sürülen argümanlara da değinmek istiyorum.

Öncelikle PB'nun yaklaşımlarında ve karar tasarısında yeralan kurucular girişiminin, sadece dilekçe verme eyleminden ibaret görülmesi ve kuruluş başvurusuna indirgenmesi, öngörülen, P.'nin çok yönlü politik faaliyet içinde bu sürece hazırlanması perspektifinin gözden kaçırılmasına yol açmış. Asıl amacımızdan, P.'nin gücünü yasallaşma mücadelemizde yeni bir politik girişim çerçevesinde mobilize etmek, bir hareket yaratmak ve kuruluş başvurusuna koşullara göre karar vermek yeterince dikkate alınmamış. Ayrıca Sakalsız Y.'in alternatif önerileri dışında tutulursa, kurucular girişimine karşı olan Y.'ların, yasallaşma mücadelemizde rejimi zorlamak için ne yapılmalıdır ve birlik sorununda varolan durumu değiştirmek için somut nasıl bir politika izlenmelidir konusunda alternatif yaklaşımlar ortaya koymamış olmaları geliştirici bir tartışma yapmanın olanaklarını daraltıyor.

Öne sürülen ortak argümanlardan birini, "yasal KP'yi tek başımıza kurmayacağımız konusunda verdiğimiz söz"den, "birlik konusunda 11 Ağustos tarihindeki MK açıklamamız"dan ülkeye dönen MK üyelerinin "geri dönüşün amacı konusunda yaptıkları açıklamalar"dan ve "amaç ile aracın birliğini sağlama zorunluluğundan" yola çıkarak, başlatacağımız kurucular girişiminin P içinde ahlaki ve etik bir sorun yaratacağı oluşturuyor. Ben, ne 11 Ağustos açıklamamızda, ne de başka P belgelerinde, yasal KP'yi tek başımıza kurmayacağımız konusunda bir söz verdiğimizizi hatırlıyorum. Çünkü birlik gibi, karşılıklı tarafların ortak iradesine dayalı bir konuda, yani gelişmelerin sadece bize bağlı olmadığı bir durumda böyle bir söz, yasal ve çağdaş KP konusunda atılabilecek her türlü adımda bizim, karşı tarafın iradesine kendimizi mutlak bir biçimde bağlamamız demektir. Böyle bir yaklaşıma "mahkum" olmadığımızı ve bizim için belirleyici önem taşıyan, dışımızdaki marksist sol açısından ise henüz gündemlerinde olmayan bir konuda, insiyatifi ve kararı onlara bırakmanın politika olmadığını düşünüyorum. Kaldı ki amacımızın, yasal KP'yi kurmak olmadığını, rejimi zorlamak ve Kom. hareketin önündeki yasağın kaldırılmasını sağlamak olduğunu söylüyoruz. Ayrıca TBKP'nin yasallaşması girişiminden söz ediyoruz. Birlik konusundaki MK açıklamamızda ise "Türkiye marksist hareketinin yeni birliğinin, çağdaş, demokratik ve yasal KP'da sağlanmasının olanaklı olduğunu ve bugünden bu doğrultuda adım atmaya hazır olduğumuzu" belirttik. Kurucular girişiminde de, birlikte olmaktan yana olduğumuzu açıklayacağız. Sorun amacımızı, dışımızdaki marksist güçlere iyi açıklayabilmek ve çağdaş KP'yi, ortaya koyabilmek ve bütün bir süreç boyunca buna uygun davranabilmek sorunudur. MK yöneticilerinin, en son geri dönüş eyleminde amaçlarını açıklarken ortaya koydukları

gerekçe, "olanaklı en geniş marksist çevrelerle yasal KP kuruluşunu hazırlama çalışmalarına katılmak" ile sınırlı değildi. "Demokrasi mücadelesine katılmak ve açık politik faaliyette bulunmak" amacıyla döndüğümüzü de ifade etmiştik. Çünkü basının bizlere, yasal KP'nin kuruluşu için çalışan geniş marksist çevreler içinde sizden başka kimler var diye sorması durumunda, sayacağımız ikinci bir örgütün varolmadığını biliyorduk. Dönen MK ve P. üyelerinin, ortada varolmayan bir girişime katılmak amacıyla ülkeye döndüklerini söylemeleri, Herhalde inandırıcı olamazdı. Bu nedenle ben, TBKP'nin yasallaşmasına yönelik atılacak yeni bir adımın, "amaçlarımızla kullandığımız araçlar arasında bir gelişki" doğuracağına inanmıyorum. Eğer böyle bir gelişki varsa, bunun Sargın ve Kutlu Y'ların dönüşünden itibaren varolduğunu açıklamak ve kanıtlamak gerektiğini düşünüyorum. Yasallaşma konusunda adım atmanın bizi ahlaki bir sorunla karşı karşıya getireceğine inanmıyorum. "TBKP'nin yasallaşması, birlik sürecini olumsuz etkiler" yaklaşımından, şimdi bir adım daha atarak, TBKP'nin yasallaşması doğrultusunda adım atmayı "ahlaki olmayan bir tutum" olarak tanımlama noktasına nasıl geldiğimizi anlamakta güçlük çekiyorum. Bizim açımızdan, dışımızdaki marksist sola ahlaki açıdan örnek olabilme konumuzun, yasallaşma hakkı kazanıldıktan sonra birlik konusundaki ısrarlı çabalarımızla ortaya çıkabileceğini düşünüyorum.

Kurucular hareketine karşı olan Y'ların, ileri sürdükleri gerekçelerden önemli bir bölümü başvurumuza karşı rejimin takınacağı olası tutumların analizine dayanıyor. Y.'lar bu olası gelişmeleri 3 alternatif altında ele alıyorlar. Birinci alternatif, başvurunun hemen reddedilmesinin ve ardından gelebilecek bir koğuşturma, tutuklama dalgasının yolaçacağı olumsuzluktur. Ben başvurumuzun reddedilmesinden korkmamız gerektiğini düşünüyorum. Çünkü Sargın ve Kutlu Y.'ların hala tutuklu olarak yargılanmasının sürmesi, özal'ın 141-142'nin kaldırılması konusunda hala 5-10 yıllık sürelerden söz etmesi, rejimin bizim yasallaşma talebimizi bugün reddetmekte olduğunun kanıtıdır zaten. Buna rağmen ısrarla bu haklı ve meşru talebimizi gündeme getirmek zorundayız. Reddedilme kaygısı ile bundan geri durmak, başımızı kuma gömerek kendimizi avutmak olur. Diğer, kamuoyunda bir kez daha haklı istemimizi gündeme getirmek ve meşruiyetimizi güçlendirmek demektir. Tutuklama ve saldırı ihtimali, bugün yarı-legal konumlarda olmamız nedeniyle yine bir tehlikedir. Böyle bir saldırıyı, yasal faaliyette bulunma girişimine bağlı olarak, kamuoyundaki haklılığımıza yaslanarak göğüslemek daha kolaydır. Sargın ve Kutlu Y.'ların davasının bu biçimde genişlemesi politik açıdan bir olumsuzluk değildir. Ele alınan ikinci olasılık, başvuru sonrasında programın aklanması, fakat isim yüzünden KP'nin kuruluşuna izin verilmemesidir. Böyle bir gelişme, bugünkü durumla kıyaslandığında önemli bir kazanım demektir. Böyle bir durumda görüşleri, düşünceleri ve programı onaylanmış, ama eşyayı isimle çağırılmalarına ve politik kimliklerini ifade

eden sıfatı kullanmalarına izin verilmeyen bir parti olarak kamuoyunda çok daha etkilibir kampanya yürütebiliriz. Komünist sözcüğü üzerinde, o durumda artık iyice anlamsızlaşmış yasağın kaldırılması için kamuoyunda çok daha geniş güçlerin desteğini kazanabiliriz. Bu olasılık gündeme geldiğinde, başka isimle bir P kurma zorunda kalacağımız iddiası da doğru değildir. Başka isimle P kurmak yerine savcılığın, isim nedeniyle anayasa mahkemesinde dava açmasını bekleyerek bu konudaki zorlamayı çok daha avantajlı konumlarda sürdürebiliriz. Yani izleyeceğimiz yolu tercih etmek bize bağlıdır. Nihayet Y.'ların, üzerinde durdukları üçüncü olasılık, rejimin başvuruya olumlu yanıt vermesi ama henüz 141-142. maddelerde bir değişikliğe gitmemiş olmasıdır. Y.'lar bu durumda kurulacak KP.'ye mahkumiyetleri nedeniyle birçok P.b üyesinin katılamıyacak olmasının, hatta Sargın ve Kutlu Y.'ların benzer bir konuma düşmeleri ihtimalinin taşıdığı olumsuzluğa dikkat çekmektedir. Ancak böylesi bir durum gerçekçi değildir. Ülkede açık ismiyle, yasal bir KP'nin kurulduğu durumda, rejimin Sargın ve Kutlu'yu mahkum edebilmesi, 141-142'yi hiç değiştirmeden bırakması kolay değildir.

Bazı Y.'lar, kurucular hareketinin öncesinde dışımızdaki marksist güçleri ikna etmek için, bir dizi girişimde bulunmamızın zorunluluğuna dikkat çekilmiş olmasını, kurucular hareketinin taşıdığı olumsuzluğa kanıt olarak göstermektedir. Ancak ne yazık ki bizler, dışımızdaki marksist güçleri, çağdaş ve yasal bir KP'yi birlikte yaratma amacına yaklaştırmak için, dahası demokrasi mücadelesi kapsamında, 141-142'yi kaldırmak için ortak mücadele yürütmenin gerekliliğini anlatmak amacıyla, sürekli bir ikna çabası içinde olmak zorundayız. Bu durum, öne koyduğumuz amaçların veya girişimlerin olumsuzluğundan kaynaklanmıyor. Marksist sol arasında işbirliği koşullarının, henüz bilinen olumsuzlukları aşamamış olmasından kaynaklanıyor.

Kurucular girişimine alternatif olarak önerilen, P. üyelerinin yığinsal olarak dilekçelerle DGM' başvurarak üyeliklerini deklare etmeleri ve Sargın-Kutlu Y.'larla birlikte yargılanmayı talep etmeleri biçimindeki bir çıkışı doğru bulmadığımı belirtmek istiyorum. Böyle bir çıkışın tek sonucu, gerçekten Sargın ve Kutlu Y.'larla birlikte yargılanmak olacaktır. bunun savunma pozisyonlarından yapılmış edilgen bir çıkış olacağını, mahkeme kürsüsünden politikamızı dile getirmekle bizleri sınırlayacağını ve çok yönlü bir politik faaliyetle yasallaşma mücadelemizi yeni bir aşamaya yükseltme amacımızdan bizi uzaklaştıracağını düşünüyorum. Bizi, esas olarak hukuki alanda bir mücadelenin içine hapsedecektir. Eğer bu insanlar yargılanmaz ise, yani rejime yeni bir geri adım attırmayı başardığımız durumda, bu kişilerin önlerinde yapacakları tek şey kalacaktır. P. yi kurmak için başvurmak. Ayrıca böyle bir çıkışın kamuoyunda, duygusal ve moral değerlerden kaynaklanan bir çıkış olarak algılanması, böyle değerlendirilmesi tehlikesi vardır. Çünkü ortaya konulmuş açık politik amaçlar olmayacaktır. Gazetelerin bizlere, böyle bir çıkışı yapmaktaki amacımız

nedir sorusunu yönelttiklerinde, ya TBKP üyesiyim ve partimin yasal olmasını istiyorum diyeceğiz ki-bu durumda eylem, TBKP nin yasallığı ile özdeşleşmiş olacak- ya da Başkan ve Genel sekreterimle birlikte yargılanmak istiyorum deyip susacağız. 30-40 kişiyle göstermelik bir kuruluş girişiminde bulunmanın ise, rejimi zorlayıcı bir özelliği olmadığından anlamsız olacağını, hiçbir işe yaramıyacağını düşünüyorum.

* * *

Değerli Yoldaşlar,

Bu değerlendirmelerimin sonucu olarak: (1) Yasallaşma mücadelemizle yeni bir politik girişimin örgütlenmesinin zorunlu olduğuna inanıyorum. Varolan koşullarda rejimi zorlayacak böyle bir girişimin, MK3. Toplantısına sunulan karar tasarısının 2. bölümünde yer alan, TBKP kurucular hareketi olduğunu düşünüyorum. Toplantınızda tasarının bu maddesinin karar altına alınmasını diliyor ve oyumu bu doğrultuda kullandığımı belirtmek istiyorum.

(2) Parti içinde, karar alma sürecine daha geniş bir örgütsel katılımın gerçekleşmiş olmasından da yararlanarak, bu karar doğrultusunda harekete geçmek için ortak ve güçlü bir iradenin yaratılmasının büyük önem taşıdığına inanıyorum. Bu kararın alınması durumunda, yine olabildiğince geniş bir örgütsel katılımı, kararın yaşama geçirilmesi için, takvime bağlı somut bir eylem programının hızla hazırlanmasının gerekli olduğunu düşünüyorum.

(3) Toplantınızda karar alınmaması durumunda, P.'nin güncel politik mücadele hattını netleştirmek üzere, sadece bu gündem maddesiyle bir parti konferansının acilen toplanmasının zorunlu hale geleceğini düşünüyorum. Bu konudaki farklı yaklaşımların, yazılı metinler haline getirilmesi durumunda kısa zamanda böyle bir konferansın, uygun örgütsel biçimler altında toplanabileceğine inanıyorum. Eğer böyle bir durum ortaya çıkarsa PB.'nun, gündeme gelebilecek diğer önerilerle birlikte bu önerimi de dikkate alarak bir karara bağlamasını talep ediyorum.

Çalışmalarınızda başarı dileklerimle, hepinizi kucaklarım.

ERDAL TALU

Değerli Yoldaşlar,

Merkez Komitemizin ülke içinde yaptığı bu ilk toplantıyı büyük bir sevinçle ve umutla selamlıyorum. Ülke içinde toplantı yapabilmek konumana gelebilmenin partimiz açısından başlı başına bir kazanım olduğunu düşünüyorum. Bu, başta ülke içinde mücadele eden yoldaşlarımızın başarısıdır, bütünüyle partimizin bir başarısıdır. Hepinizi kutlarım.

Yoldaşlar,

Görüşlerimi Polit Büromuzun karar tasarısı taslağı haline getirdiği metni esas alarak aktarmak durumundayım. Son anda bu metnin daha da geliştirildiği haberi aldım. Geliştirilen metin hakkında bilgi alma olanağımız olmadı. Bu yüzden belki eleştirilerimin zemini ortadan kalkmış olacaktır. Bu metnin hazırlanış sürecindeki tartışmalarda bulunma olanağımız da olmadı. Bunun değerlendirme yapmada bir insan için başlı başına bir eksiklik getireceğini, belki de insanı yanlış hükümlere götürmede etkin olacağını da biliyorum. Bundan dolayı sizlere karşı haksız belki de insafsız konumlara düşebilirim. Sizlerin de beni anlayışla karşılayacağınızı ümit ediyorum. Geçiş döneminin sorunlarını yaşayan bir partideki insanların galiba bu ortak kaderi, dün sizler aynı konumda idiniz bu gün bizler.

1) Politik durumla ilgili olarak bu toplantımızın zamanı biraz erkene rastlamaktadır. Cumhurbaşkanlığı seçimi ve sonuçları bize sürünen demokratikleşme diye tanımladığımız süreçte demokratikleşme öğelerinin mi yoksa istikrarsızlık öğelerinin mi ağır basacağını gösterecektir. Partinin eylem hattının çizilmesi açısından bu durum önemlidir. Her halde önümüzdeki 1-2 ay sonrasında yeni bir politik durum değerlendirmesi yapılması görevi Merkez Komitemizin önünde durmaktadır.

Belgenin ne yapmalıyız bölümündeki yaklaşımlar, şimdiye kadar sürdürdüğümüz 141-142'nin kaldırılması ve yasal KP hakkının elde edilmesi ve bu hak elde edildikten sonra bu hakkın mümkün olan en geniş marksist güçlerle birlikte kullanılması ve bunun hazırlıklarının ciddiden başlatmak ve yürütmek diye özetliyebileceğimiz birlik-yasallık çizgimizle ne ölçüde uyum içinde olduğumuz sorusunu kendimize sormamızı gerektiriyor.

Metinde birlik ve yasallık diye özetlediğimiz politik çizginin çeşitli öğelerini bulmak mümkün. Fakat ana eylem çizgisi olarak yalnızca TBKP kurucular hareketini başlatma ve bunu bir başvuru konumuna getirmeyi ^{Yarın açılıyor. Barış} son derece sakıncalı buluyorum. Bu politik çizgiyi üç ana başlık altında incelemek istiyorum.

1) Politik durum ve bunun sağladığı olanaklar açısından:

Şu tarih kesitinde ve bugünkü oluşan politik ortamda yasal bir TBKP için başvuru yapmanın 141-142. madde kaldırılmadan veya bu maddelere şiddet unsuru eklenmesi gibi bir değişikliğe uğramadan, yasal bir KP'nin kurulabileceği veya en azından bunun zorlanabileceği yaklaşımını bize getiriyor. Bu bizim şimdiye kadar yürüttüğümüz 141-142. maddelerin kaldırılması ve komünist harekete özgürlük çizgimizden ayrılmayı ister istemez gündemimize getirecektir. Bu durum bile başlı başına şimdiye kadar yürüttüğümüz politika konusunda ciddi tartışmalar açacaktır. Bu başvuru sırasında bugünkü mevcut programı değil de kısa bir program düşünüldüğüne ve 141-142. maddelerin getirdiği kısıtlamalar dikkate alınmak zorunda kalınacağına göre nasıl bir tablo ile karşılaşmak zorunda kalacağımızı düşünmemiz gerekir. Bu günkü şartlarda bu başvuru ile elde edilebilecek en başarılı durum nedir, başvurunun Anayasa Mahkemesine gitmesi, Anayasa Mahkemesinin programda anayasaya ve yasalara aykırılık görmediği için yalnızca isim yönünden partinin kapatılamayacağına karar vermesi, Siyasi Partiler Kanunu'nun KP kurulamaz maddesini iptal etmesidir.

141-142 tadilata uğramadığına göre mevcut hükümlerin üzerinde politik yasal faaliyette bulunma, partiye üye olama yasağı devam edecektir. Büyük bir ihtimalle Sargın-Kutlu davası da bu maddeler değişmediği için mahkumiyetle bitecektir. Yani partimizin başkanı ve genel sekreterinin, bini aşkın üyesinin yasal politik yaşamı dışına itildiği bir durumla karşı karşıya kalacağız. Artık KP kurulma durumunda olduğuna göre, bu hakim sınıflara yeni olanaklar sağlayacak, bu maddelerin kaldırılması yönündeki iç ve dış kamuoyunda oluşan baskı ister istemez hafifleyecektir. Belki de bu durum hakim sınıfların çok işine gelecektir.

141-142. maddeler kendimiz de içinde tüm ilerici güçlerin on yıllar süren kahırlı çabalarının ve başkan ve genel sekreterimizin iki yıla yaklaşan tutukluluğu ile Türkiye'de demokrasi ve insan hakları sorununun kilit sorunu haline gelmişken bu maddelerin kaldırılması veya değiştirilmesi yönünde toplumsal bir mutabakat oluşmuşken 141-142. madde şartlarında komünist partisi de olabilir konumlarına kendimizi çekiyoruz. Hem de rejimi zorlama adına. Doğrusu bu politik taktiği anlamada güçlük çekiyorum. 141-142. maddelerin kaldırılmasının oldukça uzak ihtimal olduğu bir dönemde ileri sürülebilecek ve kazanım olabilecek bir adımı, 141-142. maddelerin kaldırılmasının gündemde olduğu bir dönemde ileri sürmek bizi kötü bir duruma düşürebilir. (Eğer bazı sol güçler gibi 141,142 nin kaldırılması uzak bir ihtimaldir demiyorsak).

Belgelerimizde bizim yasallık mücadelemizin yalnız kendimiz için değil 141-142 nin tehdidi altında olan herkes için olduğunu defalarca samimi olarak söyledik. Bu yolda olanca gücümüzle mücadele ettik. Bu girişim sonunda en başarılı olabilecek politik tablodaki durum nedir? Kendi programatik konumlarından en azından ulusal meselede gerilemiş, bırakalım tehdit altındaki diğer güçleri kendi başkanını, genel sekreterini ve binin üstündeki üyesini yasal politik yaşamın dışında bırakmış, sözde bir politik zaferle karşı karşıya kalacağız. Yoldaşlar böyle bir tabloyu düşünmek bile istemiyorum.

İkinci ihtimal olarak karşılaşacağımız durum nedir? Yine başvurunun anayasa mahkemesine kadar gitmesi, Anayasa Mahkemesi'nin Siyasi Partiler Kanunundaki KP kurulamaz yasağını Anayasaya uygun bularak partiyi kapatmasıdır.

Bu gün kamuoyunda KP üzerindeki yasağın 141-142. maddeden mi yoksa Anayasadan mı 141-142. maddeden mi kaynaklandığı konusunda bir tartışma vardır. Sosyal demokrat çevrelerde 141-142. maddelerde yapılacak bir değişiklik bu yasağın kalkacağı tezi hakim durumda. Üzal ise bunu Anayasaya da bağlıyor. Onun da değişmesi gerektiğini söylüyor. Hatta referandum lafları ediyor. Demirel'de referandum tezini savunuyor.

141-142. maddelerde her hangi bir değişiklik yapılmadan, politik ortamda artık KP de kurulabilir gibi ciddi bir eğilim oluşma-

dan KP'nin Anayasaya aykırı bulunarak kapatılması durumu bizi ancak anayasa değişikliği ile KP kurulması hakkını elde edebileceğimiz bir durumla karşı karşıya bırakabilir. Yani biz 141,142. maddelerde değişiklik yapıldığı durumlarda bile KP hakkından mahrum olan bir durumda kalabiliriz. Anayasa değişikliği ise en zor prosedürlerden birisi. Toplumda çok köklü değişiklikler beklemediğimize ve sürünen demokratikleşme tanımı yaptığımıza göre erken adımlar atarak kendi işimizi kendimiz zorlaştırabiliriz. KP adını taşımayan bir partiye kendimiz mahkum olabiliriz.

Üçüncü durum ise, bu başvurunun daha hiç bir tarafa gitmeden iç işleri bakanlığı veya cumhuriyet başsavcılığı tarafından ^{rededilmesi ve} kovuşturma açılmasıdır. Bu durum ise zaten malumu ilandır. Rejimi zorlama vasfı da yoktur. Biz rejimi zorlamak için, içerdeki yoldaşlarımızın özgürlüğü için daha etkili hem de olası tuzaklara düşmeden şimdiye kadar sürdürdüğümüz politik çizgimize sadık kalarak çok geniş güçler bizlere katılmasalar bile moral desteklerini sağlayabileceğimiz yöntemler ve mücadele biçimlerini bulabilmeliyiz ve bulmalıyız.

Biz TBKP kurucular hareketi düşünüyoruz. Bazı yoldaşlarımızın önerisine göre bunu Türkiye çapında planlamayı hedefliyoruz. Demekki hakkında soruşturma açılması riskini göze alabilen ciddi bir potansiyele sahibiz. Bu önemli bir kazanımımızdır. Biz bu potansiyeli Kutlu-Sargın davasına mobilize edebiliriz. Yoldaşlarımız açıkça biz TBKP'nin programını benimsiyoruz, biz bu partinin üyesiyiz, biz de başkan ve sekreterimizle birlikte yargılanmak istiyoruz diye DGM'ye başvurabilirler. Böyle bir başvuru için insan potansiyelimiz daha da geniştir. Siyasi haklara sahip olmak diye bir şart da yoktur. Kutlu-Sargın davasını yığinsal bir dava haline dönüştürebiliriz. Hükümeti ve rejimi bu dava için bir karar noktasına zorlayabiliriz. Bu moral açısından da dayanışma açısından da dışımızdaki güçlerle ilişkilerimiz açısından da saygıdeğer bir davranış olur. Hiç kimse- nin diyecek bir lafı olmaz.

Yoldaşlar bu önerimi ciddiyetle değerlendireceğinizi umut ediyorum. Daha alt düzeyde çıkışlar da düşünebiliriz. Yoldaşlarımız veyandaşlarımız yığinsal olarak bir KP kuruluşu olmaya hazır olduklarını ilan edebilirler. Bazılarımız şimdiden desteğini açıklayabilir. Mesela İstanbul İl Komitemiz partimiz tarihine yapılan yakışsız tepkileri cevaplarırken bunu açık hüviyetiyle yapabilir. Daha sayısız yol ve yöntemler bulabiliriz. 141-142. maddelerin kaldırılması yolunda demokratik bir anayasa yolunda bütün toplumsal hareketleri, sendika-

ları, meslek odalarını, baroları vs. harekete geçidecek yol ve yöntemleri bulabiliriz. Tüm Türkiye çapında bir demokrasi hareketi yaratabiliriz, bu yaklaşımlarımız partimizin şimdiye kadarki belgelerinde vardır, yeter ki kısır tartışmalardan kurtulup bunları önümüze koyalım, tartışalım ve planlıyalım.

Yoldaşlar,

2) Bu atacağımız adımın sol ve marksist güçlerle ilişkilerimizde yaratacağı ilişkilere gelince zannediyorum bu durumun hepimiz farkındayız. Bunun için de onlara nasıl ikna edebileceğimiz konusunda sayfalar dolusu yazı yazıyoruz. Bir Komünist partisinin en yakın müttefiki olması gereken güçleri hatta birlik kapsamı içinde gördüğü güçleri nasıl ikna edeceğim diye kafa yormak durumunda kalması takdir edersiniz ki iyi bir durum değildir. Elbette bu tabloda bizim dışımızdakilerin de önemli bir payı vardır. Ama yoldaşlar biz de suçu yalnızca başkalarında arayan konumda olmamalıyız. Kendimizi de biraz da süzgeçten geçirebilmeliyiz. Bu yaklaşımın yerleştirmeye çalıştığımız yeni politik kültürün önemli bir ögesi olduğunu düşünüyorum.

yoldaşlar partimizin politik çizgisi kongre kararları, 1 MK Plenu mu kararları Kutlu yoldaşın mahkeme önünde yaptığı açıklamalar, yazdığı yazılar ve nihayet 11 Ağustos MK açıklaması ile şekillendi. Bu çizgiden bir dönüş daha hafif bir tanım ile söyleyeyim en azından bir ağırlık kayması yapacaksak bunun gerekçelerini kamuoyuna, dostlarımıza, parti üyelerimize ve en başta kendimize anlatmak zorundayız. Yani bizler dün dündür, bugün bugündür politikası yürütemeyiz. Perestroyka ve glasnost politikasının özü söz ve eylem arasındaki uyumu sağlamaktır. Uluslararası komünist harekette bu sorunları önüne koyan ilk partilerden biriyiz. Bu konuları korumak ve geliştirmek durumundayız.

Yoldaşlar. Bir partinin MK'nin yapamıyacağı bazı şeyler vardır. Kendi kararı ile hapisaneye yolladığı Genel Sekreterinin kamuoyunda saygınlığını korumak onun başlı başına görevidir. Onun mahkeme önünde yaptığı açıklamalara gölge düşürmemek konumundadır. Yine bir partinin Merkez Komitesi 31 Ağustos tarihinde yaptığı açıklama ile ülkeye dönüş yapan PB ve MK üyelerinin de saygınlığını korumak durumundadır. Bu yoldaşlarımız ülkeye dönüş gerekçelerini en geniş marksist güçlerle yasal bir KP'nin hazırlık çalışmalarına katılmak diye açıkladılar. Yoldaşlar, lütfen kendimize gelelim en azından kendi kararlarımızla hapisaneye yolladığımız yoldaşlarımızın amaçlarına gölge düşürmeyelim.

3) TBKP kurucular hareketinin başlaması ve başvurunun yapılması ile bunun mevcut TBKP ile ilişkilerini de tartışmak istiyorum. Yoldaşlar, Bir politik çıkış bir politik adım her halde mağlup olmak, geri püskürtülmek için atılmaz. Onun için ben TBKP kurucular girişimi ve başvuru üzerine noktalanacak durumu esas kabul ederek sizlerle tartışmak istiyorum. Sizlere bu yazımın başında tabloyu çizmeye çalıştım. 141-142 nin değişmediği koşullarda oluşacak TBKP

programatik konumundan gerilemiş, başta başkan ve genel sekreteri olmak üzere önemli bir kesim yöneticisi, bini aşkın üyesini dışarda bırakmış bir TBKP olacaktır. Böyle yasal bir TBKP'yle bugünkü mevcut TBKP'nin ilişkisi yoktur. Ya da ikili^{ya da} ortaya çıkacaktır. Mevcut TBKP ve yasal TBKP, Bu da ikili yapı demektir. Parti yaşamında bu derece köklü değişikliği yapmaya Merkez Komitesinin yetkisi yoktur. Bu bir kongre sorunudur. Yasal TBKP haline dönüşebilmek için programını değiştireceksin, ^{üye yapısını} değiştireceksin. Bu değişikliği yapmaya tüzüğümüze göre ancak Büyük Kongre yetkilidir. Yoldaşlar burada ben kendi tutumumu hemen açıklayayım. Kendimi TBKP'nin yetkili organlarının almadığı hiçbir kararla bağlı hissetmiyeceğim. TBKP I. Kuruluş kongresinin kararlarına bağlı kalacağım.

Diğer bir konum ise ikili yapıdır. Bunun önümüze çıkarabileceği sakıncaları şimdi burada saymak bile istemiyorum.

Yoldaşlar, parti yaşamının kritik bir aşamasındayız. Hen partimizin önüne koyduğu bütün sorunları çözebilecek kapasiteye sahip olduğuna inanıyorum. Yeterki bizlere açıklık ve sağduyu hakim olsun. Ben partimizin, TBKP'nin Türkiye işçi sınıfı hareketinde belirleyici bir öneme sahip olduğunu da düşünüyorum. TBKP'nin oluşumunda karınca kaderince katkısı olmuş bir yoldaşınız olarak biliyorum ki çok fırtınalı dönemleri atlattık. Bizlere sağduyu hakim oldu. Bu dönemi de geçeceğiz. İçinde bulunduğumuz dönemde bu girişim neredeyse parti yaşamının olmazsa olmaz koşulu haline getirildi. Soğuk kanlılığımızı yitirdik. Parti basınına yansıyan tartışmalar, parti içi ortam bana bu izlenimi veriyor. Tabii ki bunda yanılmayı da çok istiyorum. Ayrıca biz yapacaktık engellendi gibi ucuz tartışmaların da bitmesi gerekiyor. O zaman sizlere bir kompromi öneriyorum. Yasal parti kurma girişimini başlatalım. Ama TBKP'yi yasal kurma girişimi değil. Kesinlikle değil. KP önündeki yasakları kırma yönündeki mücadelemizin bir parçası olarak Siyasi Partiler Kanunu'ndaki KP'yi kurma yasağını kaldırmayı amaçlayan yeterli sayıdaki yoldaşımızın başvurusu ile

olan bir girişim. Bu hiç bir zaman TBKP olmayacak, ama TBKP'nin komünist hareket üzerindeki yasağın kırılması yönünde yaptığı mücadelenin bir parçası olacak, kazanmaya çalıştığı bir mevzi olacak. Kendimiz dostumuz düşmanımız bunu böyle bilecek.

Bu girişimde Kutlu ve Sargın yoldaşlarımız hiç bir şekilde olmamalıdır. Bir TBKP ile özdeşleşmemesi için, ikincisi en iyi ihtimalle 141-142 nin kalkmadığı ortamda başarı kazanırsa Sargın ve Kutlu yoldaşlarımızı kanuni bir zorunluluk olarak bu yasal girişimden uzaklaştırmak gibi moral açıdan zor bir durumda kalmamak için.

Yoldaşlar. Bu önerimi yalnızca parti içi ortamı iyileştirmek için yapıyorum. Yoksa doğru olduğuna inandığım için değil. Böyle bir başvurunun mahsurlarını sizlere anlatmaya çalıştım. Ben bir komünist olarak kendi kaderimi sizlerle birleştirdim. Eğer yanlış düşünüyorsam sizlerin önünde özeleştiri yapma hakkımı da elimde tutmak istiyorum. Yanlışımı sizlerle birlikte düzeltmek iztiyorum. O zaman Kutlu yoldaşın deyimiyle hep beraber yapalım ve görelim. Yoldaşça Selamlarımla.

12.10.1989

Osman Sakalsız

TBKP MK 3. Genel toplantısında görülecek Eylem Hattına ilişkin Karar tasarısı Hkk.

1- Taslak 28 Ağustos'a kadar görüşümüz istenen metinden 180 derece farklı. Ama net. Zaten perşembenin gelişi çarşambadan bellidir: son geri dönüş açıklamamızda döneceklerin, en geniş marksist güçlerle birlikte 11 Ağ. açıklamamızda ki gibi bir parti şyasal kurmaya katkı için dönecekleri söylenmişti ama, bu eylem biçiminin TBKP nin yasallığı işini başa çıkaracağı belliydi. Öyle de oldu. Zaten 11 Ağ. açıklamamızda sözünü ettiğimiz parti için dönüyor olsaydık, birlikte parti kurmak istediğimiz kimselere bu iş için bizi bekleyip beklemediklerini, özellikle TBKP yöneticisi sıfatlarımızla bekleyip beklemediklerini onlara sormamız gerekirdi. Ve olumsuz cevap alırsak dönüşü ertemeliydik. Başka bir nokta: Türkiye örgütlerimiz bizi 11 Ağ. açıklamasındaki partiyi kurmak için değil, TBKP örgütlerinin içine düştüğü açmazdan kurtarmak için bekliyorlardı. Yani bizim dönüş niyetimizle Türkiye örgütlerimizin beklentisi farklıydı.

2- Üç cephede birden mücadele ediyoruz. (a)-Yenilenme: tamamen bize bağlı, iç sorunumuzdur. İstersek yenilenir istersek vazgeçeriz. (b)-Birlik: sadece bize bağlı değil, birleşmek istediklerimize de bağlı. Fetişleştirmek gerekli değil ve öbür taraftan ilkesel olarak vazgeçilmez bir zorunluk. Politikasını saptayıp tavrımızı belirlememiz gerekiyor. Marjinal öğelerle ve bambaşka dünyada yaşadıklarımızla aynı salonda bulunma gayreti için İsa misali öbür yanağımızı dönmemiz şart değil. Çünkü o zaman asıl birlikte olmamız gerekenler ile aramızdaki mesafe daha da açılır. (c)-Yasallık: sınıf düşmanımızın da tavrına bağlı. Her şeyi biz çözebilecek değiliz.. Ben bu üçünden ana halka olarak yenilenmeyi görüyorum. Başlangıç noktası olarak ta organların çalışmasına yönelik olarak biçime bağlı hususların aynıyle yerine getirilmesini.

3- Kurucular Hareketinin gündeme bu hali ile gelişini, beraber olacaklarımızla tüm çalışmaların tamamlanmış olmasından sonraya ait olacağını varsayıyorum. Yoksa S.A. ve arkadaşlarına yüklediğimiz misyon oyalamaca ve o zaman da bir oyun ve ahlak sorunu olurdu. O girişimden sonuç alınmayacağı x ortaya çıkmadan, bu saygıdeğer kimselerin kurucular hareketine katılması sağlanmadığı ve her halde onayları alınmadan bu konuda tek bir adım bile atılmamalıdır.

4- Önümüzdeki döneme ait eylem hattımız MK'nde Kurucular Hareketi olarak oluşursa: (a)- kimlerin kurucu olacağı, (b)- Hangi program ve (c)- Hangi tüzüğün resmi makamlara verilmesi MK'nde kararlaştırılmalıdır. Bu karara yurt dışındaki MK üyelerinin sadece onayı değil aynı zamanda katkısı sağlanmalıdır.

5- Bir kaç nokta: (a)- "muhalefet politikayı parlamento içiyle sınırlıyor" (syf 1, par 3) derken DYP nin memleket sathına yaygın meydanlardaki canhıraş kavgasını ne sayıyoruz? (b)- "12 Eylülün yaralarının sarıldığı rejim" (syf 2 ortaları) derken her halde bir önceki metinde (28 Ağ. cevabı istenen) darbecisi, işkencecisi, teröristi.. kapsayan bir genel af ve barış ortamı kastedilmiyordur her halde. (c)- "İktidar komünistlerin fiili bir yasallığa razı olmasını istiyor" (syf.2 başı) saptaması aceleci bir saptama. (d)- "TBKP... anti-komünizmi geriletmiştir" (Syf.3 ortaları) gibi kendini beğenmişliğe gerek yok. Nitekim devamla "sosyalist p. ye ilişkin Anayasa mahkemesi kararı 141-142 yi, komünizm yasağını iyice şaibeli hale sokmuştur" deniyor. (e)- "Başvuru ile konunun Anayasa Mahkemesine gitmesi, böylece ya çözüm yönünde yeni olanaklar ortaya çıkabilir, ya da mahkemenin kapatma kararı almasıyla 141-142 nin kalkmasının zorunluğu bir kere daha ortaya çıkmış olur" demekle 141-142 kalkmadan da KP kurulabilir mi demek isteniyor? Buna inanmıyoruz ve hele razı olur muyuz? Olacaksa (c) noktasında değindiğim "iktidarın fiili duruma razı etme" politikasına neden razı ~~olmazmışız~~ olmazmışız? (yalnış anlaşılmasın, razı olalım demiyorum. İki düşünce arasındaki farkı vurgulamak istedim. İlave ederek: İtalyada 141-142 olduğu halde (cebir unsurlu) KP ~~varlığını~~ sürdürmektedir.) (f)- "Kurucular Hareketinin amacı rejimi zora sokmak ve bütün politik güçleri tavrı almaya zorlamak" ise bu "bütün politik güçlere" dışımızdaki sol ve bilhassa da birlikte parti kurmak istediğimiz sol da dahil mi? Bu zorlama biçimini (sola yönelik olanını) kabul etmem.

6- Bir süre daha yurt dışında kalmaya mahkum MK üyelerinin p. politikasının oluşmasına katkısının sağlanması düzenlenmelidir. Örneğin bu, onların MK toplantıları için yurda girişlerini temin biçiminde olabilir. Merkezi biçimde olması çözümün en iyisidir. Olmuyorsa her üye kişisel çözüme özendirilmelidir. Bu durumda hala on kişi var ve bu az değil. Kongrenin bunlara yüklediği görevi yerine getirme koşullarını yaratmak görevidir. Partinin bunların deney birikimine, yeteneklerine, becerilerine ihtiyacı var. Maddi, teknik zorluklar elvermiyor diye geçiştirilemez. O zaman ben, özel çözüm arama veya sorumluluğu paylaşp paylaşmamakta kendimi serbest sayarım.

Duisburg, 11 Ekim 1989

M. C. C.

Değerli Yoldaşlar.

Karar tasarısındaki 1. bölümde politik durum değerlendirmesi yapılıyor. Ben bu değerlendirmeye genel hatları ile katılıyorum. Değerlendirmenin sonucunda "Hükümetin bu yaklaşımına biz nasıl yanıt vereceğiz? öteki marksistler nasıl bir tutum alacaklar? 141-142 nin kalkmasının yakın gelecekte söz konusu olmadığı ortaya çıktı mı diyeceğiz? yoksa yeni bir atağamı geçeceğiz?" belirleme var. Bu sorulara cevabı herhalde ülkede tüm demokrasi güçleri (içinde bizde varız) arayacak ve arıyor. Bu ararış doğrudur. Bence önemli olan biz ne diyoruz?. Tüm demokrasi güçleriyle birlikte (dar anlamda marksistlerle birlikte) söyleyebildiklerimiz veya söyleyebileceklerimiz nedir? bunların gerçekçi saptaması yapıldıktan sonra birlikte söyleyemediklerimizi veya uygulamaya birlikte koyamadığımız, ancak bizim doğru olarak tanımladığımız fikirlerimizi bağımsız ifade edebilmemiz ve söz ile pratiğin uyumunu sağlama yönünde kararlı ve sürekli bir çabanın içine girmemizin gerekliliğine inanıyorum.

Sizlerin de karar tasarısında belirttiğiniz gibi, ülkemizdeki geldiğimiz aşamada iktidarın komünistlerin fiili bir yasallığı razı olması yönünde tavır içine girdiği izleniminizin olduğunu söyleyebiliriz. Bunun somutta az da olsa belirtileri vardır. Örneğin, son ülkeye dönen iki yoldaşın TBKP üyeliğini deklare ettiği halde bunların serbest bırakılması herhalde bu göstergelerden biri oluyor diye düşünüyorum. Bu noktaya nasıl gelindi? Kazanımlarımızın iyi bir değerlendirilmesi gerekiyor. Geldiğimiz noktadan sonra nasıl ileriye adım atacağız, geçirdiğimiz iki sene içindeki nesnel ve öznel yanları olan bu tutukluluğumuzdan nasıl kurtulacağız? Karar tasarısı buna cevap vermeyi amaçlıyor.

Karar tasarısının Ne yapmalıyız bölümünde TBKP kurucular hareketinin çıkış noktasına kadar olan zaman dilimi içindeki partimizin önünde duran görevleri somutluyor. Bu görevlerin yerine getirilmesi için pratik faaliyetlerin içine girmemiz, önümüze koyduğumuz Toplumsal yaşamın demokratikleştirilmesi, Birlik-Yasallık-Yenilenme perspektiflerimizle uyum içindedir, katılıyorum. Böylesi bir faaliyetle birlikte TBKP kurucular hareketinin hazırlanmasında doğrudur. PB'nin şu saptamasına "Yasallaşma mücadelemizin özü komünistlerin ülkede demokrasinin yerleşmesine ve rejim sorununun çözülmesine katkılarını koymalarıdır" katıldığımı da belirtmek isterim. Bu saptamaya bağlı kalarak önümüze koyduğumuz S.ve K. yoldaşların dönüşü ile başlayan ve nesnel, öznel nedenlerle geç olarakta olsa yurt dışından dönüşlerle yeni bir aşamaya gelen yasala çıkma çizgimizi kararlı bir geliştirmeliyiz. S ve K yoldaşların başlattığı adım o günkü rejimi zorlama eylemimizdi, kazanımları tüm demokrasi güçleri açısından bugün biz daha iyi görebiliyoruz, bizim dışımızdaki

maksist çevrelerde inanıyorum ki bu görüşlerimize katılıyorlardır. (en azından bir bölümü). Bu anlamda TBKP kurucular hareketinin başlamasıyla rejimi zorlamanın yeni evresi yaratılabilir ve yaratılmalıdır diye düşünüyorum. Bu faaliyette şimdiye kadar, özellikle geri dönüşlerdeki ataletin içine düşülmemesi dikkat merkezimizde olmalıdır diye düşünüyorum. Burada değişik politik görüşlerdeki politik göçmenlerin birlikte ülkeye dönmeleri için uğraşımızı örneklemek isterim. Fikir güzel ve doğru bir fikirdi, uğraşımız doğrudur. Yalnız reel durum neydi? reel durum bunun yaşamda gerçekleşmesinin olanağını tanımiyordu bize. Dışımızdaki değişik eğilimlerdeki politik göçmenler partiler ve guruplar bu dönüşe, hele dönüş eğilimi taşıyanlar ise bizimle birlikte bir dönüşe hazır değillerdi. Bu uğraş içinde önemli momentler yitirildi. Fakat biz S.ve K. yoldaşların başlattığı yola çıkmıştık, bu yolda durulmazdı, bu yolun gel gitli zor bir yol olduğu saptamasını yapmıştık. Uluslararası ve ülke içindeki konjüktürü dikkatle değerlendirip adımların atılması gerekiyordu, işte yukarda söylemeğe çalıştığım uğraşların içinde bu zaman dilimini değerlendiremedik.

Yoldaşlar şunu demek istemiyorum. İç ve dış koşulların elverişli olduğu durumda attığımız her adımın hedefimize varmada mutlaka başarılı olacak anlamına gelmediğini belirtmek isterim. Ancak pratik atılan adımların da bunun doğruluğunu kanıtladığını da görüyorum. Fakat biz, yasallaşma sürecimizin değişik varyantlarını düşünüp "adımlar kompleksi" hazırlamak zoundayız diye düşünüyorum. Örneğin, yığinsal TBKP üyeliğinin açıklanması, başka bir adım, bu üyelerin davaya dahil edilmelerini isteme gibi bir girişim vb.

Pek tabii ki, bu adımların atılması süreçlerinin hazırlanması, geniş marksist güçlerle birlikte yolların aranması, yasal KP için girişim yollarının aranması yönünde çalışmalarımızı yetkinleştirmeliyiz. Bu bizim öznel istemimizdir. Ancak yine reel durum ülke içinde nedir, gerçekçi olanaklar nedir, bunu iyi saptamamız gerekiyor. Amacımız saptandığı gibi yığinsal çağdaş bir KP'nin ülkemizde kurulmasıdır. Ancak bu amaca hem marksist güçlerin içinde bulunduğu durum açısından hem de rejim ile mücadele açımızdan bir hamlede ulaşamayacağımızı ve bunun değişik etapları olacağını düşünüyorum. Karar tasarısında TBKP kurucular girişimiyle birlikte, sol içinde marksist güçler arasında, bizim anlatım eksikliklerimiz-

den veya daha başka faktörlerin de etkisiyle olumsuz bir havanın çıkabileceği ve izlenmesi gereken "yol belirleniyor. Bu bölüme katılıyorum. Özellikle, karar tasarısında belirtil-
diği gib" parti içinde ve diğer marksist güçler arasında, kamuoyunda ve bütün politik toplumsal örgütler nezdinde, uluslararası düzeyde kurucular hareketini hazırlamak için çok yönlü ve yoğun bir anlatma, açıklama, aydınlatmaya ve örgütlenme çabasına gidilmelidir" bölümünün altını çizmek isterim. Tüm bunların sonucu geldiğimiz noktada TBKP'nin yasallığı için girişimimiz yine de marksist güçler arasında farklı yorumlanabilir, bunun göğüslemeliyiz diye düşünüyorum. Demokratikleşme yönündeki mücadeleye bizim özgün katkımız, geçmişin gün-

nahları ve bazı önyargıları kapsayarak marksist çevreler arasında hemen kabul görmüyor. Bunu bir süreç içinde aşacağız diye düşünüyorum.

Partideki yeni bir dönem bölümüne ilişkin olarak, PB'nun güven bunalımı tehlikesine ki, bu her düzeyde kendini gösteriyor. Bu fikre katılıyorum. Bunun nedeni de yine karar tasarısında ulunuyor. Ben son iki sene içinde diyeceğim, birlik-yasallık-yenilenme belgimizin bir bütünsellik içinde değil de, sürekli tek yanlı reel durumu tam yansıtmayan bir şekilde ele alınmasından kaynaklandığını düşünüyorum. Zaten karar tasarısında "son bir yol içinde yenilenme anlayışına ve yasallaşma ve birlik hedeflerine uygun bir eylem hattının ortaya konamaması, alınan kararların da uygulanamamasıdır". PB bu saptamayı yapıyor. Bu saptamaya katılıyorum. Şimdi bu noktadan çıkarak MK bu hedeflere bağlı somut kararlar alabilmeli önümüzdeki 4-5 aylık pratik faaliyetimizi, atılacak adımları somutlamalıdır. Özetlersem, PB'nun karar tasarısına katılıyorum. Böylece MK, TBKP I. Kongre kararlarını yaşama geçime yönünde somut bir adım daha atmış olacaktır düşüncesindeyim.

Çalışmalarınızda başarılar diler, gözlerinizden öperim.

Ziya GÜLER 13.10.1989

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ
TÜSTAV

Görünen o ki Kurucular Hareketi ile ilgili olarak belli bir mesafe alınmış, geri dönülmez yere yaklaşılmıştır. PB, K-S Y.lara yazdığı Kasım 1989 tarihli yanıtında "En alt birimden MK'ne kadar her y.'ın konu üzerinde görüşü oluştu" diyor. Yine bu yanıtta anlaşıldığına göre, "kurucular girişimi uzun bir süreden beri p.mizde tartışılmaktadır". Bu sevindirici bir şey. (Yurt dışındaki p. örgütlerimizde tartışmanın henüz başlamamış bulunmasını tayin edici bir eksiklik saymıyorum.)

Ben tartışmalarda, PB'nun nitelemesindeki "sağırlar diyalogu" özelliğini yakalayamadım. Davulun sesi uzaktan hoş gelirmiş, tartışmalara binlerce kilometre uzaktan ve ancak bir kaç rapor, karar taslağı ve mektup okuyup birkaç sayfalık yazı ile katılışımdan olacaktır. Demek, tartışmalardaki ses tonu, mimik, vurgu, el-kol hareketleri v.s. görmeden "havaya girmek" mümkün olmuyor.

MK'nin genişletilmiş 3. toplantısının zabıtlarından çıkardığım en çarpıcı sonuç "P.nin iç açıcı durumda olmadığı'na dair PB saptamasına, konuya değinen hemen-hemen bütün y.ların, eksigi var-fazlası yok biçimde katılması;veyine PB'nun "P. yönetimimiz.. p.politikasını kararlılıkla sürdüremedi..bir hattı ısrarla izleyemedi.. p.faaliyetinin tıkanmasına, içe dönük tartışmalara dalmasına neden oldu." biçimindeki sürüp giden özeleştirisini dinlemekle kalmayıp yönetime güvensizlik belirtmeleridir. Bu konuda K-S y.ların PB ve MK'ne yazdıkları 27 Ekim tarihli mektupta da çok ciddi uyarılar var(Syf:3,4,5,6,7,8) Ben bu konuya, bu mektubumun sonunda tekrar döneceğim.

MK 3 Plenumu zabıtları, Kurucular Hareketi ile ilgili rapor, karar taslağı ve yazışmaların bana ulaşanlarından çıkardığım sonuç, tartışma "KP yasal olmalıdır" görüşünde farklı düşüncelerin olmasından kaynaklanmıyor. Tek başına bu olgu bile, konsensus sağlanabileceğine işaret eder. Yani konulacak bir şey yoktur. Bana göre farklı görüşleri üç noktada toplamak mümkündür:

1- 16 Kasım 1987'de başlayan yasallaşma mücadelemizi yeni bir aşamaya yükseltmeliyiz. Bu, bugünkü koşullarda güçlü bir Kurucular Hareketi biçiminde olmalı ve "TBKP yönetimi, KENDİNİ (altını ben çizdim) yasal KP nin kurulması hazırlıklarını yürüten bir kurul olarak tanımlamalı", "... Parti (TBKP) Aralık 1989'da ilçeler düzeyinde, yeniden , KURUCULAR OLARAK (abç) örgütlenmeli", "Ocak 1990'da toplanacak (TBKP) MK plenumunda program ve tüzük taslağı kabul edilmeli", " en geç Mayıs 1990'da İLÇE ÖRGÜTLERİNDE SEÇİLMİŞ DELEGELERLE (abç) bir Kurultay toplanmalı, burda program, tüzük, p. adı son halini almalı, yasal KP için kuruluş dilekçesini verecek kişilerin adı saptanmalıdır.. dilekçenin verilmesinden sonra, dilekçe verenler.. yasal KP'nin yönetim organlarını seçmeli ve bu tarihte mevcut TBKP ORGANLARI GÖREVLERİNİ TAMAMLAMIŞ SAYILMALIDIR" (abç) (PB nun 4 sayfalık son karar tasarısı, syf 2 ortalarından syf 3 başına kadar).

Bundan şm çıkıyor: Bütünüyle yalnız başımıza kalsak ta (K-S 27/10 mekt. syf 22) TBKP'NİN YASAL OLARAK KURULMASI DİLEKÇESİ EN GEÇ MAYIS 1990'DA VERİLMELİDİR. Gerçi, "açıklamadan önce, TSİP'e ve ilgi duyan Marksist aydınlara amacımızı anlatmalı"yız (ayni, syf 2, par.4) ama bu, adı üstünde, davettir ancak. Bu durumda bize "hayırlı işler" demeleri sürpriz olmayacaktır. Böyle bir şey olmaz mı? Olur. Yani yasal KP'yi tek başına kurmak mecburiyetinde kalabiliriz. Ve bu ayıp bir şey değildir. Gündemi her zaman biz tayin edemeyiz. Mesela Boran ve Kutlu y.lar Brüksel basın toplantısında eylem hattımızı ~~XXXXXX~~ "BİRLİK-YASALLIK YİĞİNSALLIK" olarak açıklamışlarken rahmetli Boran y.'ın ani ölümü ile yasallık mücadelesi gündemin birinci maddesine geçti, iki gen. sekr. y.ımız TBKP'yi yasal olarak kurmak için ülkeye döndüler. Gündemdeki bu takdim-tehir yerindeydi. Şimdi de o tarihte p.nin yasallığı için verilmiş kararın değiştirilmesi gerekmiyor. Kararın eskidiği de iddia edilemez. İçinde bulunduğumuz yeni koşullar da yasallık mücadelesinin önüne başka bir olguyu geçirmeyi zorunlu kılmıyor. Bununla beraber,

ben, koşullarda gelişme olduğuna da inanıyorum. Söz konusu olan, birlik yönündeki eğilimlerin artmış bulunması, ve hatta bazı ortak çalışmaların başlamış bulunmasıdır. Bu sevindiricidir. Bundan, birliğin kapının eşikinde olduğunu çıkarmıyorum. Yurtdışında böylesi iki toplantıya katıldım, tanıdık-bildik kimselerle sohbet ediyoruz. Benim bunlardan çıkardığım sonuç, birliğin çok sancılı olacağı ve ne yazık ki tahminimizin üstünde uzun bir zaman sonra gerçekleşeceğidir. Falcılık yapmak niyetinde değilim, ama bu iş bana bir kuşak meselesi olarak gözüküyor. Böyle diye biz, başımıza buyruk, aklımıza geleni tek başımıza yapacak değiliz. Nitekim bu alandaki gelişmelere, son zamanlardaki üstenci olmayan yaklaşımlarımızın olumlu etkisi oldu. Tabi bazı hallerde ölçüyü kaçırdığımızı unutuyor değilim. Mesela TSİP'le yaptığımız açıklamaya "geri dönülmez" ve "yıl sonuna kadar ortak program hazırlanacağı" mührünü fütursuzca vurmamız gibi. Geri dönüldüğünü gördük. Altı ay içinde ortak program angajmanına hangi mantıkla girilir ve bu ilan edilir? Ya sayı saymasını bilmiyoruz, ya hiç dayak yememiştik. Ya da başka bir şey. Hadi "silah zoru ile" (parantez içinde) böyle bir ortak programı bu süre içinde çıkardık. Yetkili organlarımıza, ara organlara, kademelere ve üyelere oldu-bitti mi diyecektik. Buna kim razı olurdu?

Şuna gelmek istiyorum. Dedim. Ben birlik çalışmalarının, yasallık mücadelemizin önüne geçecek kadar olgunlaştığı görüşünde değilim. Ama şu anda tek başımıza yasal KP (aslında TBKP) girişimi yapmak mecburiyetinde olduğumuzu sanmıyorum. İçinde bulunduğumuz durum moment değil. Bu bakımdan, dışımızdaki solu olumsuz yönde etkileyecek bir girişimi ani ve aceleci buluyorum. Daha K-S y.lar giderken yasal TBKP için git-tiklerini hatırlatarak yaptığımızın yeni bir şey olmadığını söylemek, bizi rahatlatır. Fakat dışımızdaki dostlarımızda soğuk düş etkisi yap-maktan geri kalmaz. İster sorumluluk duygusundan, ister pısrıklıktan, ister rota sapmasından, ister kararsızlıktan kaynaklansın, gerek dışımızda gerekse p. kamu oyumuzda birliği vurgulayan bir imaj yarattık (son zamanlarda). Bunda K. Y.'ın mahkemede "Bay Savcu boşuna telaşlandı" diye yaptığı açıklamanın da payı oldu. İsterse algılama farkından olsun. Daha sonra p. yöneticilerinin Eylül dönüşü ile ilgili yaptığımız açıklamada ve 11 Ağustos açıklamamızda "herkesle birlikte p. kurmak için dönüyoruz" dedik ve özellikle "yasal p.yi tek başımıza kurmaya-çalış" diye kimseye söz vermedik" ama, K-S y.ların dönüşünde misyon, " "TBKP'yi yasal olarak kurmak" diye vurgulanırken, İkinci (Eylül) dönüşü ait 31.7.1989 tarihli MK açıklamasında yöneticilerin "açık politik faaliyette bulunmak, demokrasi mücadelesine katılmak için" ülkeye dö-necekleri ve "ülkemizde var olan geniş marksist çevre, parti, gurup ve kişilerin ortak çabalarıyla YASAL BİR KP'NİN KURULMASI ÇALIŞMALARINA KATKIDA BULUNMAK İÇİN HER ÇABAYI GÖSTERECEKLERİ"ni belirttik. 26 Haz. 89 tarihli PB'nun bütün p. örgütlerine ve üyelere yönelik duyurusunun 5'inci maddesinde "geri dönüş hazırlık çalışmalarının, ülkede gelişen harekete katılma amacımıza uygun olarak zamanlama, biçim ve propaganda açısından Türkiye'deki girişimleri gölgelemeyecek tarzda örgütlenmesine; geri dönüşün kamu oyunun açıklanmasından önce, olanaklı en geniş mark-sist çevrelerle birlikte ÇAĞDAŞ, DEMOKRATİK, YASAL BİR KP KURMA (abç) amacımızın.. MK bildirisiyle duyurulmasına karar verildiği" duyurul-duydu. Keza, 11 Ağustos açıklamamızda "... (birlik) eğilime yanıt ver-recek bir girişim için koşullar olgunlaşmaktadır.. ortak bir girişim eliyle.. p.nin nasıl ve ne zaman kurulacağı konusunda ülke çapında geniş bir tartışma örgütlenebilir... TBKP, yasal p.nin hazırlık çalış-malarının başlatılmasının olanaklı olduğuna inanıyor.. birlikte atıla-cak her adım yasal p.nin geniş ~~xxx~~ marksist güçlerin ortak katkılarıyla hazırlanması sürecinde bir kazanım olacaktır.. Hareketimizin, ana akım-ların politik-örgütsel birliğine temel olacak bir durum ortaya çıkmış-tır.. TBKP BU GÜN, ÇOK GENİŞ MARKSİST ÇEVRELERİN AYNI ÖRGÜT İÇİNDE BİRARADA OLMASINI OLANAKLI GÖRÜYOR" (abç)... TBKP.. tartışmalarda yer alacak, ama politik, örgütsel hiçbir ayrıcalık talebi, üye ve yöneti-cilerinin herhangi özel bir kenum iddiası olmayacaktır... TBKP yığın-sal, çağdaş ve YASAL (abç) KP'nin hepimizin ortak eseri olduğuna ina-nıyor."

Yalnız anlaşılmasın. Bunları söyledik diye bozuk plak ~~gösterimi~~ misali

burda takılıp kalalım demiyorum. Ama aradan bu açıklamaların yarattığı psikolojik havayı dağıtacak kadar zaman geçmediğine inanarak bu psikolojik ortamda HEMEN ŞİMDİ tek başımıza bir KP girişiminde bulunmak mecburiyetinde olduğumuzu sanmıyorum. Zaman bakımından o kadar sıkışık değiliz. Kaçacak, kaybolacak bir momentte yaşadığımızı düşünmüyorum. Bildiğim kadarıyla, Kurçesme toplantıları ocakta sona erecek. Bizim teşvikimiz, önerimiz, mutabakatımız veya başka bir nedenle Hoca'nın başlattığı ve içinde bizim de olduğumuz girişim de duyduğuma göre, Kurçesme toplantılarının sonunu beklemeyi kararlaştırmış. Bu iki girişimin sonunu beklemek ve bu arada diğer bazı ilişkileri geliştirmek uygun olur. Bir kere ayrı yapılar oluştu mu, pratikte farklı konumlar oluşuyor ve bu birlik bürecini olumsuz yönde etkiliyor. Bir misal olsun diye geçmişteki TİP-TKP zıtlaşmasını hatırlamak yerinde olacaktır. Bir tarafın "büyük Grev" tanımını öbür taraf "Oyun içinde oyun" diye nitelemişti. Bu olgu süreci etkilememiş olamaz. Böylesi olumsuz etkilenmeleri göze alacak kadar sıkışık olduğumuzu sanmıyorum.

2- Bazı y.lar tek başımıza bir girişimin TBKP'yi yasallaştırma anlamına geleceği için birlik çalışmalarını olumsuz yönde etkileyeceğini söylüyorlar. Ben bu görüşü savunan y.ların söylediklerinden "Tek başımıza yasallık kazanmamız mümkün değildir, onun için önce birliği sağlamak gerekir" görüşünü savunduklarını çıkaramadım. Böyle iken, yani birlik çalışmalarını ters yönde etkileyeceği görüşüne katılmama rağmen, bu noktada çakılıp kalmayı doğru bulmuyorum. Vakti zamanı geldiyse, bir moment yakalandıysa, yasallık mücadelesi eyleme dönüştürülmelidir. Bunun yaratacağı tahribatı zaman içinde azaltabiliriz. Şöyle de bakalım. Allah tarafında 141-142'nin kalktığını düşünelim. O taktirde, "Kusura bakmayın, birliğimizi henüz sağlamadık. Onun için p. kurmuyoruz" diyebilirmiyiz? Yani sorun farklı bir düzlem sorunudur ve tek başına bizim niyetimize bağlı değildir. Birliği olmazsa-olmaz koşul olarak yasallık mücadelesinin önüne dikemeyiz.

3- Üçüncü olarak ta ister yasal KP, ister TBKP için olsun Kurucular Hareketini HEMEN ŞİMDİ gündeme koyarak ve DİLEKÇEYİ BİR GÜN ÖNCE VERMEK görüşünü, ön hazırlığı iyice yapılmamış, aceleli bir görüş olarak niteleyen bir görüş var. Ben buna katılıyorum. Dedğim gibi, biz tek başımıza ve TBKP 'nin yasal kuruluşu için de iş yapabiliriz. Bu bize anamızın ak sütü gibi helaldir. Ama bu adımı atmadan önce şu noktalarda açıklığa kavuşmalıyız:

a) Kaçacak, bir daha ele geçiremeyeceğimiz bir moment mi yakaladık. Yukarıda söyledim. Ben bu görüşe katılmıyorum.

b) P.yi içinde bulunduğu çıkmazdan, daha doğrusu sözü edilen krizden kurtaracak sihirli değnek dilekçeyi vermekmidir? Krize yol açan şeyin KARARSIZLIK olduğu görüşüne katılıyorum. Şimdi baştaki kararımız (16 Kasım) döner, dilekçeyi verirsek her şey düzelecek görüşüne katılmıyorum. Sebebi ne olursa olsun, suçlusu-kabahatlısi kim olursa olsun, p.mizin içine düştüğü ruh hali ortadayken, bu ruh halini düzeltmeden yapılacak bu çıkış, elbet p.yi büsbütün yok etmez, ama tamiri çok zor gedikler açar. Düşünelim. Onlarca, belki yüzlerce en iyi kadrolarımız geri çekiliyorsa, kalanlar avara-kasnak çalışıyorsa, neden ne olursa olsun, kadrolar arası ilişkilerde sürtüşmeler, guruplaşmalar varsa.. bütün bunları iradî bir darbeye düzeltmek mümkün olmaz. Bence çıkış yolu p.mizin içine çöreklenmiş bu atmosferi değiştirmeye yönelik bir eylem programının hayata geçirilmesidir. Doğrudur. Bunalım eli kolu bağlı oturmaktan kaynaklanıyor. Ama elimizin kolumuzun çözülmesi ille de ve sadece bizi ilgilendiren TBKP'nin yasallık mücadelesinin yükseltilmesinden geçmiyor. Mesela toplumun büyük çoğunluğunun gündeminde olan konularda, yığınlarla birlikte somut işe yönelmek, emimizi-kolumuzu çözer, bu sayede ruh halini değiştirmek mümkün olabilir. Dahası, yapacağımız işin anlamı, içeriği ve politik özü, belki de en iyisi bir tartışma uslubu içinde kadrolara, örgüte indirilebilir. Böylece kadroların kararın oluşması aşamasına katkısı sağlanacağı için "şevkli çaba" ruhu oluşur. 3 Haftalık tartışma süresinin buna yettiği kanısında değilim. Bir başka nokta da P.B.'nin içinde bulunduğu durumdur. K-S y.larla MK toplantısının gündemini bile iletme fırsatı bulamaması

iyiye işaret etmiyor. Bu tıkanıklık ve sıkışıklık giderilmezse, Kurucular girişiminin ilave olarak getireceği yoğunluğun altında ezilme ~~ix~~ ihtimali gözden uzak tutulmamalıdır.

Çok uzadı. Bu yüzden başta mektubumun sonunda yeniden değineceğim dediğim konuya bir kaç cümle ile gireceğim. İlerde yeniden dönmek üzere

1- PB kendisini zaten çoktandır eleştiriyor.

2- K-S y.lar 27 Ekim tarihli mektuplarında beş buçuk sayfa bdyunca p. yönetimini ağır bir dille eleştiriyor ve "güven yeniden kazanılma ~~ma~~ zorundadır (syf 4 sonu), "P.mizin politikasında ortaya çıkan ROTA SAPMASI ~~ix~~ (abç) düzeltilmeli" (syf 9 sonu) diyorlar.

3- 3'üncü plenumdaki konuşmacılardan da, sözü yönetime güvensizliğe kadar vardırıranlar var. "...sorunların çözümü bugün oluşan koşullarda bu koşullara uygun yönetimin oluşturulmasıdır. Onun ~~ix~~ yolu da kongredir" (Zabıtlar, sayf 50 sonu) deniyor.

Durum ciddidir. ve bütünü ile MK'ni kapsamaktadır. Konunun Kurucular Hareketi sorununun ~~xxxxxxxxxx~~ çözümünün hemen ardından MK gündemine alınmasını öneriyorum.

Üstün başarı dileklerimle. 8 Kasım 1989-Paris

Cemal Kural

⊗ (yani Kurucular Kurulu ile ilgili oylamanın ertesinde)

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

Sevgili arkadaşlar,

Tasarının 2 nolu karara ilişkin son şekli de özünde bir öncekinin tekrarı niteliğindedir. Kurucular hareketi girişimini başka bir ad altında başlatarak resmi başvuruyu önümüzdeki üç-dört ay içinde yapmayı amaçlayan bir "eylem hattı" öngörülmeye devam ediliyor. Sunuş'un 'geniş parti' (bu da KP olacağına göre yoksa PB TBKP'yi 'dar parti' olarak mı nitelermeyi düşünüyor?) bölümünde yasallaşma-birlik ilişkisi üzerine düşünülenler ise yeni bir durum yaratmıyor. Bu bölümde ilkin, yasallaşma somut adımı atılmadan önce 'geniş parti'yle ilgili insiyatiflerde "yol almış olmak" gereğine işaret edilmiş, sonra bu "başlamış olma"ya dönüştürülmüş, karar tasarısında ise iyice belirsiz bir formülasyon benimsenmiştir.

Bu bakımdan bir önceki notumda belirtmeye çalıştığım ve bir kısmı üzerinde yeniden durma ihtiyacı duyduğum gerekçelerle söz konusu kararı doğru bulmuyor ve olumsuz oy kullanıyorum.

Yinelemek istiyorum ki, karşı karşıya olduğumuz sorun herşeyden önce ahlaki bir sorundur; amaçlarla araçların ve yöntemlerin birliği sorunudur; bundan dolayı da sözkonusu olan soyut bir ahlakçılık değil, politika anlayışına ilişkin bir sorundur; diğerleri bundan sonra gelir.

İnsanla insan, insanla doğa arasında yeni türden ilişkilere ve değerlere dayalı yeni bir toplum projesinin, ütopyasının sahipleriyssek eğer, üstelik ve en az bunun kadar önemli olarak, böyle bir toplum için daha bugünden dönüştürücü olunabilir, olunmalıdır diye bir fikri de savunuyorsak bugün-yarın, amaç-yöntem ilişkisi canalcı bir sorun olarak görünmelidir bize. Buna, "bize yeni bir politik kültür gereklidir" düşüncemiz de eklenebilir. "Amaç için her yol mübahtır" mantığı aslında, herşeyi devrim ve iktidar sonrasına havale eden bir yaklaşımdan da kaynaklanıyordu. Bizim öyle "yeni toplumun yeni insanı devrimin kızıl sularında yıkanarak ortaya çıkacak" filan dediğimiz yok ama sözü bile birbirini tutmazlık, sözüne güvenilmezlik, içi başka dışı başka, adam kullanmacılık ve dolayısıyla insana saygısızlık aynı hastalığın (bizden kaynaklandığına göre reformist!) belirtileri olarak görülebilir diye düşünüyorum. Bu hastalığın her türlü kalıntısına karşı kesin bir uzlaşmazlık içinde olunmalıdır.

Duyduğum doğru ise /olmasa bile bildiğim benzerleri var/, daha sonradan 18'ler olan bir grup insan oturmuş, orada olmayan birinin (galiba M.Belge) ve birilerinin (TBKP) marksistliği üzerinde mahkeme kurup "marksist değillerdir, çağrılmamalılar" diye fetva çıkarmışlar. Bu da, aynı hastalığın başka türden bir belirtisi (olsa olsa reform-devrim diyalektiğini doğru kuran türden!) olabilir ancak. Ama arkadaşlar asıl önemlisi, hastalığın bu iki türü ile "sosyalizmin zaferi" için MK kararı ile işkence uygulamak, parti üyelerini kurşuna dizmek arasında nitel bir fark olmamasıdır; olabilecek olan nicel bir farktır. Çünkü bunların hepsi de insan'a belli bir bakış açısının, kendini bir tür tanımlamanın (kurtarıcı-öncü-önder) sonuçlarıdır.

Görüşler değişmez mi? Elbette değişir, ama nedenlerini, gerekçelerini açıklayarak. Bu bakımdan MK 2 nolu kararı alacaksa, birinci önerim, önce daha önceki "söz"lerimizin (bir önceki notumda üç örneğini vermiştim) gündeme alınıp üzerlerinde görüşülmesi, alınacak kararla gelişenlerin benimsenmediğinin karara bağlanması ve bunun açıklanması, veya neden görüş değiştirildiğinin ikna edici gerekçelerinin söz konusu karara dahil edilmesidir. İkincisi, öyle sanıyorum ki karar hangi yönde alınırsa alınsın tartışma devam edecektir ve bunun açık yapılmasının daha yararlı olacağını düşünüyor, bunu öneriyorum. İnanmak istiyorum ki, alınan kararı benimseyen veya benimsemeyen bütün MK üyeleri bu açık tartışmaya "kişisel ahlaki sorumluluk" duygusu ile katkıda bulunmaya çalışacak, kendini "kurul kararı", "parti kararı" gibi siperlerin arkasına gizleme ihtiyacı duymayacaktır. Geçmiş ve bugünkü pratiğimiz

kişisel ahlaksal sorumluluk taşımayan kollektif kararların, çok kolay kollektif sorumsuzluğa dönüştüğünün" örnekleriyle doludur. Neredeyse kural haline gelmiş olan bu durum herhalde değişmelidir.

X X X

Sunuş ve karar tasarısında partideki bunalıma ilişkin olarak özetle şöyle bir saptama yer alıyor: Dünyadaki tüm KP'ler bir varolma-yokolma sorunuyla karşı karşıyadır; bu bize de yansıyor; kilit sorun politika-sıyla, örgütlenmesi ve çalışma tarzıyla çağa uygun bir KP yaratmaktır; ülkemizdeki K. hareketi ve marksist solu bunalımdan çıkaracak olan demokrasi ve insan hakları partisi olabilmektir; kongremiz ve programımız bu hattı doğru olarak önümüze koymuştur; şimdi iş buna göre yapılmalıdır.

PB'nun sunuşunda yeralan ve özetlenerek karar tasarısına da aktarılan bu değerlendirme üzerinde, ayrıca diğer bazı konulara bu değerlendirme açısından yaklaşarak birkaç nokta üzerinde durmak istiyorum:

1) Yokolmanın silinip gitmek anlamına gelmediğini düşünüyorum. Çünkü usa en aykırı düşünceler bile silinip gitmiyor, insanların bir bölümünü yine etrafında toplayabiliyor. Bu anlamda her zaman "varolmak" mümkün. Toprağı çok 'bereketli' olan ülkemiz solu için hayda hayda mümkün. Belli bir düşünceyi savunan belli sayıda insan, tüketeceği bir miras da varsa, yine "yeni" insanlar bulabilir ve "varolabilir", hatta bu nicel olarak anlamlı da olabilir. Yokolmanın silinip gitmek demek olmaması gibi, varolma da bu değil.

2) Bir süredir, gerek PB'nun bu sunuşunda ve daha önceki tasarılarında olduğu gibi, gerekse yayınlardaki kimi yazılarda "insiyatif koymazsak" vb. ifadelerle, "sonra geriye ne kalır, adlandırmak istemiyoruz" denerek, yasallaşma politikasına kimi zaman doğrudan kimi zaman dolaylı bağlantılarla, bir varolma-yokolma sorunundan söz edilip duruluyor. Bu herhalde ayrı bir şeydir ve kanımca kişisel "varolma-yokolma" kaygılarının (yanılsamalarla yüklü), ve "hareketin yüksek çıkarlarının" gerektirdiği "sorumluluk" duygusunun etkilerini ağır şekilde taşımaktadır. Yasallaşma konusuna bağlı bu anlamda bir "varolma-yokolma" sorunu ile Sunuş'un ikinci sayfasının ilk iki paragrafında ve karar tasarısında formüle edilen varolma-yokolma sorunu aynı şeyler değildir, ikisi birbirine karıştırılmamalı, karıştırılmasına neden veya teşvikçi olunmalıdır. Aksi halde, K. hareketin gündemine girdiği gerçek anlamıyla varolma-yokolma sorununa ilişkin olarak edilen sözler birer krapon kağıdı durumuna düşer.

3) Parti'deki durumu bütünüyle ve doğrudan geneldeki soruna aktararak açıklamak (bu yan vardır ve belirleyicidir), bu sorunun kendini bizim somutumuzda nasıl ortaya koyduğunu yeteri kadar araştırmamak, geriye giderek kendimizi köklü bir eleştiriden geçirmeye girişmemek, ama buna karşılık (ve el-insaf) "biz zaten çözüm yolunu kongremizde ve programımızda yakaladık" deyivermek, işin içinden böylece çıkıvermek hangi düşünme yönteminin becerisidir bilemiyorum. Sorun bu kadar basit mi arkadaşlar? Hiç sanmıyorum ve o yüzden de öyle bir "eylem koyma" ile "insiyatifi ele geçirme" ile bu sorun aşılamaz, öyle "kilit sorun"un çözümü anlamında çağdaş bir parti yaratılamaz diye düşünüyorum. Sunuş'ta ve karar tasarısında formüle edilen gerçekten varolma için, böylesi "eylem koyma"lı vb. "varolma"lara, böylesi anlayışlara gerektiğinde reddiye de çıkarılmalıdır.

4) Bir önceki paragrafta sözünü ettiğim bu becerili düşünce yönteminin hiçbir mantığı olamaz mı? Herhalde vardır, ama açıkça ortaya çıkmayı tercih etmeyen, alttan alta işleyen örtük bir mantık olabilir bu. Sivrilterek söylersem bu mantık: Ülkemizdeki K. hareketin, Marksist solun varolmasını "TBKP'nin yasallaşması için dilekçe verme"ye bağlı gören, bir adım geriye gidersek K. hareketin dünya çapındaki bunalımının bizim somutumuzda esas olarak illegaliteden kaynaklandığını düşünen (oh be ~~TİP~~ dünün TİP'i kurtuldu!), bunlardan dolayı da pratikte dünü tekrar

üretmekten kurtulamayan, etkinliğin ortaya "ilginç fikir"ler atarak, bol bol krapon kağıdı kullanarak sağlanabileceğini sanan bir mantıktır. İlgi çekici olsun olmasın, eğer fikir olacaksa gerçeğin hiç de-ğilse bir bir yanını ifade etmesi gerektiği için, bir fikrin toptan reddedilmesi elbette gerekmiyor. Onun için Sunuş'ta ve karar tasarısında formüle edilen K. hareketin dünyada bir varolma-yokolma sorunu ile karşı karşıya olduğu fikrine katılıyorum. Sadece açık olunmalı, olabildiği kadar tutarlı olmaya çalışılmalı, bunlar önemlidir demek istiyorum. Sunuş ve karar tasarısı bu özelliklere sahip görünmüyor.

5) Şu iki fikir birbiriyle ne kadar tutarlıdır? (Üstelik artık eskiyle idare etmekten vazgeçiyoruz denen bir belgede.) (1) "Bugün kilit sorun politikası, örgütlenmesi ve çalışma tarzıyla çağa uygun bir komünist partisi yaratmaktadır". (2) "Parti faaliyetinin yürütülmesi için zorunlu maddi teknik alt yapı" olarak "çekirdeği profesyonel bir mekanizma" olan bir kurumlaşmanın yaratılması. Arkadaşlar, Sunuş'ta vurgulu olarak yazılan "çalışma tarzlarındaki eskimişlik, örgüt yapılarındaki eskimişlik", yoksa "çekirdeği profesyonel mekanizma"larla birlikte yaşanan bir eskimişlik değil mi? Eski yöntemlerle, eski mekanizmalarla yeni üretilemez, onlar ancak eskiyi tekrarlatırlar.

6) Bir parti, bir örgüt, bir dernek vb. olacaksa, bunların kendilerine göre bir büroksileri, zorunlu ise (demokratik iş yasasına tabii olan!) ücretli elemanları da olur. Sorun bu değil, bundan sonra başlıyoruz. Çünkü yaşanan toplum bize ayrıca bürokratik yapılar, hiyerarşik yapılar (örgütlenmeler) da dayatıyor, "varolmak için bana uyuyor. Böyle ise, bu dayatmalar altında onların olmadığı yeni bir toplum için bugünden dönüştürücü olabilmek için ne yapılmalıdır sorununu tartışmaya ihtiyaç duyabiliriz. Ama gerek dünya çapındaki pratikte, gerekse kendi pratiğimizde profesyonel devrimcilik anlayışı ve çekirdeği profesyonel mekanizmaların bürokratik yapılarla nasıl bir aynı şey durumuna geldiğini herhalde artık ~~görülmüş ve anlaşılmış~~ görmüş ve anlamış olmamız gerekiyor.

7) Buna bağlı olarak mali konuda da kısaca şunu söylemek istiyorum: Sunuş'a göre yönetim partinin gelirini giderini bilmemektedir, merkez kasası da oluşmuş değildir. Üyelerin gelirlerin nasıl sarf edileceği konusunda ne kadar söz sahibi olduklarını, ne kadar bilgi edinip denetleyebildiklerini ise bilmiyorum. Ama bir yerlerden para- lar toplanıp harcandığına göre bir kurumlaşma da olması gerekir. Bana göre parti içi yaşamın mali konuda yeniden düzenlenmesinin yolu, belki sağa sola aşağı yukarı oluşmuş (pek uygun bir terim olmasa da) "feodal kurumlaşmalar"ın "merkezi kurumlaşmalar" haline dönüştürülmesinden değil, mali konuda açıklığı-saydamlığı parti içinde egemen kılmaktan geçecektir. İster "feodal" ister "merkezi" olsun mali ve enformatif tekelcilik parti üyelerinin ve örgütlerinin politik etkinliğinin parti içi demokrasiyi sınırlayan başlıca faktörler arasındadır sanıyorum.

8) "Merkezi politik önderlik" ~~nasıl~~ sağlanacak, gerçekleştirilecek? Bu soruya yanıtlım yine bir sorudur sadece: Sakın biz topluma önderlik eden bir parti, partiye önderlik eden bir merkez, üyelere önderlik eden yönetim kademeleri, diğer insanlara önderlik eden üyeler diye diye bir önderlik paranoyası yaşıyor olmalayalım? Sunuş'tan bir cümle: "Bütün marksistlere TBKP'siz hiç bir işin yapılamıyacağını kavramalıyız". Ve, hatırlatılabilecek daha başka örnekler. Bunların salt el-kalem alışkanlığı olmadığını, ortada kurtulunması gereken bir beyin-düşünce alışkanlığı olduğunu sanıyorum. "Parti faaliyetinin yeni anlayışta yürütülebilmesi için" yapılması gereken, bu yeni anlayışın nasıl bir politika anlayışı, nasıl bir parti anlayışı, nasıl bir üye-parti ilişkisi anlayışı vb. konularda üretici-biriktirici bir faaliyet ~~görülmüş ve anlaşılmış~~, düşünsel ve pratik(deneysel) bir faaliyettir. Tanımladığımız "milit sorun" veya "varolma-yokolma sorunu" ile tutarlı bir pratik, ve daha bugünden politik etkinliğin artması

böyle mümkündür.

Arkadaşlar, Sunuş'ta parti yönetimi için "bir dönem eskiyle idare edebileceğimiz gibi yanlış bir görüşe kapıldık" şeklinde bir değerlendirme de yer alıyor. Parti yönetimi soyut bir varlık değil de kişilerden oluştuğuna göre, şimdi herkese "arkadaş sen eskiyle bir dönem daha idare edilebileceğini mi düşünüyordun" diye sorulsa ne tür cevaplar alınacağını çok merak ediyorum. Ben bu sunuşu okuyana kadar hiçbir arkadaşından böyle bir söz duymadım. Böyle düşünüyorduk da, bunu açıklama-
dan, düşüncemize uygun olarak (bir dönem daha idare etmek için) mı dav-
ranıyorduk? Eğer böyle ise buradaki sorun söyle veya böyle düşünmek ve
davranmak değil, içi başka dışı başka bir sorun, bir alışkanlık soru-
runudur. Yanıt söz konusu olan "alışkanlığın gücü" mü idi? Belki bir
yanıyla da bu. O zaman yapılacak iş, böyle bir değerlendirmeyi yaptığı-
mız belgelerde, karar tasarılarında, alacağımız kararlarda dönüp dönüp
bu "alışkanlığın gücü"nü olumsuz etkilerini aramak, onları ayıklaya-
rak sonuca varmaya ve tutarlı olmaya çalışmaktır. Bunu henüz başaramı-
yoruz yorsak, bu sözleri de etmemeli, bu tür değerlendirmeleri yapma-
malıyız. Bu da bir tutarlılıktır ve şu andaki durumumuzdan daha saygı-
değerdir, diye düşünüyorum.

Gözlerinizden öper, başarılar dilerim. 28.10.89

can

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARŞİVİ

İlk sözüm oylamaya dair. Komisyon Karar Tasarısının 2 Nolu bölümü partimizin var olup olmaması ile ilgili. Bu yanı ile ülkemiz kom. hareketini de etkileyecek nitelikte. Bize böylesine ağır sorumluluklar yükleyecek olan bu olayın yeterince tartışıldığı kanaatinde değilim. Zaman bakımından, bir iç bölünmeye kadar varabilecek karşı-koyuşlar riskini ve dışımızdaki yönetecek yoğun ve bunaltıcı selvo ateşi göze alacak kadar sıkışmış değiliz. Diğer taraftan "toplantıların sürekli ertelenmeye tahammülü yoktur" ama sorun iyice olgunlaşmadan ve tartışmadan toplantı yapmaya da gerek yoktur. Üstelik p.mizin içinde bulunduğu durum, bu sorunu oylayarak aşmaya uygun değildir. Zaten böylesi sorunlar, kutuplaşmaya götürecek oylamalarla değil, zaman içinde ve konsensüs ile çözülmeye uğraşılmalıdır. O zaman sunu öneriyorum: ÖNCE KOMİSYON KARAR TASARISININ 2 NOLU BÖLÜMÜNÜN PARTİ İÇİNDE TARTIŞILMAYA AÇILMASI OYLAN SIN. (MK Sekreterliği yazısında tartışmaya açıldığı söyleniyorsa da bu her halde tüm parti içinde değildir. Şundan belli: böylesi kapsamlı bir tartışma her halde 3 haftada sonuçlanamaz.) PARTİ İÇİNDE BİR TARTIŞMA AÇILMADAN VE SONUÇLANDIRILMADAN 2 NOLU BÖLÜMLE İLGİLİ YAPILACAK OYLAMADA RET OYU KULLANIYORUM.

•MK 3 genel toplantısında Komisyon Karar Tasarısının 2 Nolu bölüm hariç diğer bölümlerinde oybirliği sağlandığı halde, tasarının bütünü'nün tartışmaya açılmasının nedenini anlayamadım.

•Bize ulaşan son belgeler (28 Ağustos'a kadar görüşümüz istenen M "Nasıl bir Durumdayız" başlıklı, MK 3 Genel toplantısına PB Raporu'na Sunuş ve MK 3. Genel Toplantısı Komisyon Karar Tasarısı) hep aynı cümle ile başlıyor: PARTİMİZ İÇ AÇICI BİR DURUMDA DEĞİL. Bu hava PB'nun Eylem Hattına ilişkin Ekim 1989 Karar Tasarısına da hakim. (Ve ben bu görüşe katılıyorum.) PB bu durumdan çıkış olarak TPKP'nin yasal olarak kurulmasını öneriyor. Nitekim MK 3. Plenumuna ~~xxxxxxx~~ Eylem hattına ilişkin sunulan PB Karar Tasarısında ve bu tasarıdan ezinlenmiş Komisyon Karar Tasarısında "Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında çok gecikmeden * TBKP nin Yasalda Kurulmasını Sağlama Kurulu" (Komisyon Karar Tasarısı, syf 3, parag.3) oluşturulmalıdır" deniyor. Ve o noktada takılıp kalınıyor. Sanki cumhurbaşkanlığı seçimi ertesinde politik-sosyal alanda yeni hiç bir şey olmayacak gibi. Oysa bana göre Türkiye'nin gündemine yeni olgular girecektir:

1- Geçmişte, 1987 seçimlerinde, ANAP'ın % 35 oy ile Meclisin % 65 ini işgal etmesindeki çelişkiyi vurgular dururduk. Haklıydık. Şimdi bu çelişkili durum devam ederken sadece Meclis aritmetiğine dayalı cumhurbaşkanlığı seçimi oldu-bittiye gelemiz. Hala 1989 yerel seçimlerinde bu oy % 22 ye düşmüşken ve şimdilerdeki kamuoyu yoklamaları % 15 lik rakkamlar verirken. Meclis içindeki ve dışındaki partilerin ve neredeyse tüm sosyal sınıf ve katmanların blok karşı koyuşları karşısında, sermayenin ~~xxxxxxx~~ ancak suskun biçimde beliren desteği, ortalığı yatıştırmaya yetmeyecektir.

2- Unutulmaması gerek bir başka noktada da eski MEPS başkanlığı ile övünen Özal, cuntanın başbakan yardımcısıdır ve onun cumhurbaşkanlığı 12 Eylülün günümüze uygun devamı olacaktır. Nitekim o dana şimdiden suç ortağı olduğu 12 Eylülcülere ulufe dağıtımına başlamış bulunuyor.

3- "Veliht" tayininde hır çıkacaktır. Keza Tınaz Titiz ve diğer 3 istifa, Dalan'ın "Vazgeç" uyarısı, Karaduman'ın "Almanya Nazizme böyle geçti" açıklaması ve s. fırtına öncesiğin işaretleridir.

4- Ekonomik alanda krizin eşikinde olduğuna sadece şu iki işaret yeter:

a) En iyimser rakkamlarla % 72 enflasyon varken dolardaki gelişme ancak % 30 civarında kalmıştır. Geçmişte hiç böyle bir şey olmamıştı ve bu böyle süremez.

b) Dövizle endeksli 3 milyar dolarlık iç borç krizi, Konut ve Arsa Sertifikası ile açılmayacak. Sertifikaların % 60'ının ilk günü satılmış olması iyiye işaret etmiyor. Çünkü alıcılarının 100-500 milyonluk miktarlarla büyük kuruluş ve bankalar olduğu belirtiliyor.

5- DYP mücadelenin dozunu ve baskıyı arttırmaktadır. Sine-i millere...

Tel. : 49-203/-2-3392 29

6- Cumhurbaşkanlığı ertesinde SMK' de karışacak. "Başbakanı Çankaya çıkarınlar Merkez Yönetimidir" itirazı daha şimdiden dillendirilmeye başladı. Kürt konferansına katılan 7 milletvekilinin ihraç istemi ve Ecevit'in parsa toplama gayreti ortalığı bir kat daha karıştıracak ve olağ, "cumhurbaşkanının elini sıkmamakla" geçiştirilemeyecek.

Bütün bunlardan şunu çıkarıyorum. Türkiye'nin gündemini birinci derece bu ve benzeri sorunlar işgal edecek. Bu hareketliliğin dışında bir eylem ise, bizi tecrite ve günlük politik yaşamdan büsbütün kopmaya götürür.

Benim bu yorumum yanlış bile çıksa, "Cumhurbaşkanlığı seçimleri sonrasında çok gecikmeden" "TBKP'nin Yasalda Kurulmasını Sağlama Kurulu" oluşturulması (Komisyon karar tasarısı, syf 3, Par. 3) dışımızdaki sola tam bir sürpriz olacak ve soğuk duş etkisi yapacaktır. 11 Ağustos açıklamasının mürekkebi bile kurumamışken böyle bir girişim, parti içinde de gerginliklere sebep olur. Bu Kurul önce kurulup sonra Komisyon Tasarısının 3. sayfasındaki işleri yapmaya kalkarsa bu, 11 Ağustos açıklamasının geri alınması anlamına gelir. Böyle bir şey hiç olmaz demiyorum. Ama bu ancak, birlikte parti kurma çalışmalarımızın tükenmiş olmasında ertesinde yapılmalıdır. Bu "Birlik amacımızdaki içtenliği göstermek" (Komisyon Karar Tasarısı, Syf 4, par.3) için de gereklidir. S.Ar. ve arkadaşlarının girişimi ve "Birlik Tartışmalarını Düzenleme Kurulu"nun çalışmaları sonuçlandıran yapılacak böylesi bir çıkış, bizi büsbütün tecrit eder.

Olaya bir de yapı açısından bakalım. Böyle bir durumla yüz yüzeyiz

1- illegal TBKP, onun hapis hanedeki, yurt içindeki ve yurt dışındaki parçaları, yerel organları

2- Adımlar temsilcilikleri

3- Sözcüler

4- 20 Eylülde basın açıklaması yapanlar

5- "TBKP'nin Yasalda Kurulmasını Sağlama Kurulu" ve ~~BMK~~ "yerel düzeylerde Kurulu Destekleme Kurulları (Kom.Tas, syf 4, par. 2)

6- TBKP Kurucular Heyeti (kurulacaksa)

Bu karmaşık bir yapıdır. Kargaşaya ve sürtüşmelere sebep olur.

Şu noktalar da açık değil:

1- "TBKP'nin Yasalda Kurulmasını Sağlama Kurulu" "MK üyeleri, MK'nın genişletilmiş toplantısına katılan yoldaşlar ve partinin bütün alanlardaki çalışmalarında yer alan ÖNDE GELEN (alkını ben çizdim) yoldaşlar arasından" (Komisyon Karar Tasarısı, syf.3, par.3) nasıl oluşturulacak?

2- "Birlik Tartışmalarını Düzenleme Kurulunun (Kom.Kar.Tas., Syf.4, par.son) ve DİK'in çalışmalarına (Kom. Kar. Tas., say.3, par.1) yukarıda saydığım 6 yapıdan hangisi ile katılacağız?

3- MK Genel Toplantısına sunulan PB yaklaşımının ikinci sayfasının ikinci noktasındaki yılbaşına kadar dönüşle ilgili olarak vtandışlıktan çıkarılanlar hakkında görüşümüz ne?

Bir alışkanlığımız vardı. Önce karar verip sonra organa getirmek. Yani isim ~~akademik~~ arkadan gelsin. Örnek olarak: son yurda dönüşün Eylülde olması ısrarı. Farklı düşüncem vardı ve Ekmen ve B.Berlin toplantılarında Cumhurbaşkanlığı seçimi ertesini sandım. Karar oluştuktan sonra ortaya çıktı ki Eylül görüşü cezaevinden gelmekte. Elbet y.lardan böyle bir öneri gelir ve bu en isabetlisi de olabilir. Ama bunun böyle olması "tartışılmaz" üslubunu haklı göstermez. Bir başka nokta: Her hangi bir kararla ilgili olarak o kararı ilgilendiren organ ve kişilere, kararın oluşmasına katmada eksiklik. Örnek: "Batı Avrupada yerleşmeyi düşünmeyen bütün TBKP üyelerinin bu dönüş (yani Eylül-aralık 1989 dönüşüne) katılmaya çağırılması (26 Haz.1989 PB açıklaması) ve 4.9.1989 tarihli açıklamada "10 Aralık günü yurttan çıkartıldıkları için geri gönderilenlerin Türkiye'ye dönüş belg-

Tel. egr. 49-203/339229
-3-

si için tekrar Türkiye konsolosluklarına başvurdukları" haberi gibi. Mesela "ülkede parti politikasını tanıtip yaymada, partiyi temsil ~~etmede~~ etkili olabilecek yoldaşların dönmesi teşvik edilmeli" (PB nun MK 3. plenimi kararları için hazırladığı Yaklaşımlar, syf.2, 2. nokta) den önce, bu kimseler karar aşamasına dahil edilmeliydiler. Şimdi, "TBKP'nin Yasal Kurulmasını Sağlama Kurulu" ve "TBKP Kurucular Heyeti" kararı önerisinde, işin benzer eksikliklere tahammülü yoktur.

En iyi başarı dileklerimle, Paris 25 Ekim 1989 *M. K. K.*

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA

KARAR TASARISI ÜZERİNE

Karar Tasarısı'nın 1. biçimine ilişkin olarak yazdığım 12 Ekim tarihli görüş ve endişelerimi 2. tasarı için de koruduğumu belirtmek istiyorum. Nitekim, Politik Büro raporunun "Kurucular Girişiminin Hazırlanması" bölümü ve ardında ele alınan "Birlik ve Geniş Parti Konusu" üzerine değerlendirmelerde de bu endişeleri görüyoruz. "Sonuçta MK kararı ortaya çıktığı zaman yasallaşmanın da geniş partinin de somut edimlerini bilmeliyiz. Yasallaşma (için) somut adım atılmadan önce yukarıda sözü edilen geniş parti konusundaki insiyatiflerimizi başlatmış olmalıyız." değerlendirmesi bunu gösteriyor. Fakat Karar Tasarısı'nın son biçiminin bu değerlendirmeyi temel almadığı görüşündeyim. 2. Bölümde daha da somut olarak sunulan "TBKP'nin Yasallaşma Kurulmasını Sağlama Kurulu" önerisi bende ek kaygılar ve sorular yaratmıştır.

"Kutlu ve Sargın yoldaşların dönüşüyle başlayan yasallaşma mücadelesini yeni bir aşamaya yükseltmek, TBKP'nin yasal olarak kurulabilmesinin yolunu açmak..." amacı ile yapılan açılımın ve oluşacak Kurucular Heyetinin dışımıza nasıl tanıtılıp anlatılacağı ağırlıkla ele alınırken, bence çok önemli olan örgütsel, politik ve hukuki somut sonuçlar ve sorunlar ikinci plana itilmektedir. Bunlara geçmeden önce de, önerilen adımın "nasıl tanıtılacağı"nın temel alınması, birlik-yasallık-yenilenme bütünlüğünde politik bir zedelenmeye yol açılabileceği endişesinin nesnel temellerinin zaten var olduğunu gösterdiğini belirtmek istiyorum.

Önerilen, TBKP'nin gasolda yeniden kurulmasıdır

ve şu andaki program, tüzük ve organların "geçici" işlev gören bir nitelik taşıdığına aykırıdır. Yeni bir

birlik örgütü için bu doğrudur ama TBKP'nin kendisi için bunu politik bir karar haline getirmenin Kongre

sonunu öldüğünü düşünüyorum.

Alirekim, metinde "Başvurunun nasıl bir program ve

tüzükte somut olarak kaç kişiyle ve hangi kadrolarla yapıl-

cağı"nın, Kurucular Kurulu'nun oluşturulmasıyla birlikte

katılmasına ve sonuçlandırılmasına çalışılması öneriliyor.

Önce adının alınması, şimdiden gelen sorunların sonuğa

çözümü ve değerlendirilmesine çalışılması isteniyor.

2. Bölüm sonunda değinilen, mevcut organlarla oluşacak

kurullar arasında ortaya çıkacak görev ve yetkiler sorun

örgütsel araçlar ile ilgili bir yapının ilgili bir durum olarak

yaratılacağını kabul ediyor. Burada da önce ilgili bir durumun

yaratılması, bunnada birlikte ortaya çıkacak olan böylesine temel

bir sorunun çözümü gibi ağır bir sorumluluğu da politik

Buraya gülfenmet öneriliyor.

- Sonuçta, temel gelişme olasılıklarını irdeleyip, karşılaşılabilecek

giriş durumları ve sorunlar karşısında ne gibi politik, örgütsel

donum noktalarına gelineceği acımlarını bütünsellik içinde

değerlendiremeyen bir karar görünümü ortaya çıkıyor.

Bunun, yukarıda değindiğim gibi program, tüzük ve organları yeniden biçimlendirecek bir açılımda çok ağır sonuçlar yaratacağına inanıyorum.

TBKP'nin var olan programı, tüzüğü ve yapısıyla legalleşmesi (legale çıkması) ile önerilen biçimdeki gibi legalde (var olanla paralel olarak) yeniden kurulması girişiminin iki farklı politik-örgütsel karar ya da konsept oluşturduğu düşüncesindeyim. Birinci çizgi şimdiye kadar yürütülen ve geliştirilmesi gereken çalışmanın, çizginin devamıdır. İkinci karar veya konsept türünün ise, birinci çizgide her türlü olanığın kullanıldığı ve artık daha başka adım atılamaz konuma geldiği veya şu andaki organların, program ve tüzüğün yasallaşma için yetersiz kaldığı (ve hatta engel oluşturduğu) tespiti sonucunda söz konusu olabileceği inancındayım.

Bu nedenlerden ve görüşlerimi belirttiğim bir önceki yazılı metindeki endişelerimden dolayı önerilen biçimde bir "Kurucular Girişimi"ni şu anda gerçekçi ve doğru bir açılım olarak değerlendirmiyorum. Bu, TBKP'nin kendisi için, organ ve üyelerinin kendileri için yasallaşma hakkını istemesini reddetmiyor, tam tersine bu mücadelenin geliştirilmesini, şimdiye kadar ki çizginin etkin olarak sürdürülmesini öneriyor.

Ayrıca, 141-142. maddelerin kaldırılması ve komünist parti-
nin kurulması hakkı için diğer marksist, sol güçlerle
girişimlerin etkinleştirilmesi olanağını koruyan, konumumuzu
güçlendiren bir tutarlılığın sürdürülmesi olacaktır bence.

Karar Tasarısının 1 ve 3. Bölündeki açılımlara
katılıyorum. Özellikle 3. Bölünde kimi somut açılımların
bulunması (ortalık bir haftalık dergi) ve "bu konudaki
görüşlerimiz ve şu andaki mevcut ilişkiler konusunda
bütün partiyi bilgilendiren" bir genelge önerisi çok
önem taşıyor. Bunlar, birlik konusunda tartışma ve
görüşlerimizin netleşmesi sürecine partinin aktif katılımını
sağlayacak ve gerçekçi somutlaşmalara yönelebilmeyi
olanaklarını genişletecektir.

Yoldaşca selamlar ve başarı dilekleriyle,

27.10.1989

Korkmaz

Değerli yoldaşlar,

Tartışmalar sürecinde ortaya çıkan tüm belgelerimiz ve son karar tasarısı nereden nereye geldiğimizin somut göstergesi oluyor. İki yıl içinde üst üste düştüğümüz kararsızlığımızın bitişi yönünde atılacak adımlarımız pek tabiki sevindiricidir. Burada bir evvelki karar tasarısı üzerine kaleme aldığım görüşlerimi tekrarlamayacağım.(değişiklikler nedeni ile bu görüşümü sizlere iletmemiştım,şimdide lüzumu olmadığı kanısındayım.) Şimdi ana hatlarına katıldığım yeni karar tasarısını 3. genişletilmiş MK toplantısında onaylandıktan sonra (eğer onaylanırsa) kararlı bir biçimde uygulayıcısı ve takipçisi olmalıyız. Önümüze koyduğumuz tarih dilimlerini iyi değerlendirip, somut görev bölümü yapılmalı,hiç bir görev boşlukta kalmamalı, üstlenilen görevlerin üstlenenler tarafından geldiği aşama incelenmeli, gerekiyorsa yeni yaklaşımlarda bulunulmalıdır. Bu söylediğim özellikle dışımızdaki marksist güçlerle,aydınlarla ilişkiler açısından önem taşıyor. Eğer biz ocak 1990, ilk değerlendirmede, mayıs 1990 değerlendirmemizde yine aynı özeleştirileri tekrarlarsak " hiç bir şey yapamadık " durumumuz vahimdende öte olur. Biz bu konuda bütün beceri ve yeteneklerimizi kullanalım,işe girişelim. Sonuçta ortaya çıkan durum olumlu olursa çok iyi, ancak olumsuz bir durum ortaya çıkıyorsa sonuçta biz kararsız ve muğlak olarak ortada kalmamalıyız. Yoldaşlar bu anlamda kararın ana doğrultusuna katılıyorum.

Yoldaşlar bir başka konuya değinmek istiyorum. Karar tasarısında "Sorunlar parti içinde geniş tartışıldı..." deniyor. Ayrıca Türkiyeden Avrupaya gelen değişik telefonlardan da bu belgelerin Türkiye parti örgütlerinde tartışıldığı yansıtılıyor. Bu belgeler parti içinde tabana indirildi ise (veya nereye kadar indirildi ?) Avrupa parti örgütlerine niçin bilgilendirilmedi? Bizde bu belgeleri indirip yoldaşları tartışmaya niçin katmadık? Yukardaki ifadeyi Avrupa parti örgütleri okuyunca ne diyecek? En azından belgeler Türkiyede hangi düzeye kadar iniyorsa bu bilgi Avrupayada verilir,aynı uygulama Avrupada da yapılırdı. Şimdi PB ve MK bu konuya açıklık getirmek zorunda kalacaktır. Pek tabiki getirilen açıklamalar parti tabanını hiç bir zaman memnun etmeyecektir.

Selamlar,çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Ziya Güler 9.11.1989

Yoldaşlar,

Daha önce verdiğim dilekçedeki görüşlerimde herhangi bir değişiklik olmamasına karşın, Karaca ve Sakalsız yoldaşların ısrarı ile bana iletilen tasarıya ilişkin olarak görüşlerimi iletiyorum. Başarı dilekleriyle.

Öncelikle tasarıyı PB nin hazırlamakta ısrarlı olmasını olumlu ve tam da savunduğumuz politikaya uygun bir tutum olarak değerlendiriyorum. Böylelikle hiçbir kişi ya da makamın organların üstünde olmadığını göstermiş oluyorsunuz.

İkinci olarak "kurucular hareketi" diyerek, somutta kuruculuk girişimi anlamına gelecek bir tutumdan da titizlikle uzaklaşmış olmasını politik bir tutarlılık olarak değerlendiriyorum.

Ne var ki, kanımca tasarı içinde bulunduğumuz koşullarda bizi amacımıza ulaştıracak bir mücadele hattını ve temel politikayı belirleyebilecek bir içerikte değildir. Hazırlanacak tasarı ve verilecek karar içinde bulunduğumuz öznel koşulları kökünden değilse bile nasıl bir mücadele ile ortadan kaldıracaklarımızı göstermelidir.

Bu açıdan hangi zeminde ve hangi nesnel ve öznel koşullar içinde mücadele ettiğimiz saptanması ve bunda tam bir kavrayış birliğine ulaşılması önem taşıyor. Bizim geçmişten getirdiğimiz olumsuzluklardan biri de sorunların kaynağını kendi dışımızda aramak ve içe dönük olarak da moral sorunlara bağlamak bağlamak olmuştur. Bu gönderilen yazılarda kolayca görülebiliyor. Ve eski alışkanlıklarımızla "pratik" kararlara yönelip "çözümleyici olma" özelliğimiz öne çıkıyor. Böylece sorunlar çözülmeden kaldığı gibi, çürütürük çözülebilmek olanakları da ortadan kaldırılıyor. Uzatmadan önerilerime geçmek istiyorum.

Bugün Partinin "atağa" kalkabilmesi için bir kaç iş birarada yapabilme becerisini gösterebilmeliyiz. Bunlardan ilki, Partinin politik gündemin dışına düştüğü saptamasını yapabilmektir. Buradan çıkan sonuç nedir? Biz mücadele gündemimizi bildiğimizce saptayamayız. Bizim gündemimizi toplumun sorunları belirler. Son iki yıla baktığımızda toplumun hiç bir sorunu için çözümleyici politikanın sürdürücüsü olmadık. tartıştığımız konuları, halkın sorunlarına bağlayarak onları tartışma içine çekemedik. Biz adeta bir örgüt değiliz ve tek tek insanlarmışız gibi tutum alarak, bugünün sorunlarını görmezden gelip, adeta geleceğin sorunlarını tartıştık. Bu bizi daha çok öznellığe ve içe kapanmaya itti. "Bu neden böyle oldu ?" sorusuna kendi dışımızdaki faktörleri öne çıkararak yanıt veremeyiz. Böylece kendi sorunlarımızdan kaçmış olmuyormuyuz ? Ya da sorunlarımızın üstünü örtmüş olmuyormuyuz ? Ben bu noktada, Parti içinde ve özellikle de karar ve yönetim organları içinde "yenilenmeci-tutucu" gibi bir çekişme olduğu kanısında değilim. İste bu

saptama bizim sorunlarımızın üstünü örter. Biz herkesten önce eksikliği, yanlışlığı ve eskiden kalma iddialı pozisyonlarıyla da olsa, demokratik, katılımcı ve bugünün görevlerini başa alarak toplumu böylece dönüştürmeye çalışan bir program yapabilmış bir parti olarak , gelişmeleri öngörülerimiz doğrultusunda değerlendirerek, kendimizi de bu yönde daha ileri konumlara çekebilecek, görevleri yerine getiremedik. Bu nedenle böyle oldu ? işte bu noktada yönetim organlarının sorumluluğu aranmalıdır. Parti somutunu dikkate almayan, onun mücadele geleneklerini önemsemeyen , yukardan karar verildiğinde olur sanan bir anlayışla kervana katılmaya çalıştık. Böylece, bugünün görevlerini başa alan ve onu çözümlemeye dayalı bir ele alışla geçmişin değerlendirmesini yapamadığımız ve bunun yerine özeleştirici adına bir kaç yuvarlak cümleyle.(tasarıda da olduğu gibi) geçiştirdiğimiz için, "ne olduğu kendinden menkul" ama daha çok zorlandıkça kımıldayan , söyleminde herkesin herşeyi bulabileceği, ama bu nedenle de eylemsiz ve "kişiliksiz" konumlara sürüklendik.

Bugünkü yönetim bileşenimizin, K. hareketin gerçek birliğini yansıtmaktan çok uzak olduğu ve hatta açığa çıktıkça bunun olumsuz başkaca da sorunlarını yaşayacağımızın bilincinde olarak tutum almak zorundayız. Bugüne kadar yaşananlar yaşanmamış, çizilen imaj yokmuş gibi davranamayız. İki yıl ve hatta bir yıl önce yapabilecek olduklarımızı bugün artık yapamayız. Aksine davranırsak, yalnızlığımız da, iç sorunlarımız da artacaktır. Bu somutta ne anlama geliyor ? Örneğin dün, TBKP nin yasallığı için tek başımıza mücadele etmenin hem bir haklılığa dayanan meşruiyeti ve hem de moral ortamı vardı. Bugün bu mirası ellerimizle tükettik. Üstelik sanıyorum, bizimle beraber davranmaya hazır olanların bir kısmı ve bize destek vermek zorunluluğunu duyanların da önemli bir kesimi , bugün tek başımıza yapacağımız bir girişim için bizden uzak duracaklardır. Bunun bir nedeni özallığın umut veren, ama savsaklayan politikası olduysa diğer nedeni de bizim momenti kaçırmış olmamızdır. Kısaca şimdi artık, tek başımıza kuruculuk girişimine kalkışmamız, yalnızlığımızı atırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

O halde ne yapabiliriz? Sanıyorum yapılabilecek olan, 141-142 nin kaldırılması ve komünist partisinin kurulması için mücadeleyi birleştirmekten geçiyor. Yurt sathında önerilen kampanyayı, bu temelde ve böyle bir politikayla sürdürmek ve Mayıs ayı örneği bir zamanda olgunlaşan duruma bakarak, kampanyaya katılan tüm güçlerle birlikte ve sadece 141 ve 142. maddelerin kaldırılması için tazyikte bulunmak için bir girişime karar verilebilir. Ancak bu sadece bir baskı olarak ele alınmalıdır. Yoksa tasarılar da belirtildiği gibi asıl parti diye ele alırsa, burada saymak istemediğim başkaca olumsuzluklara da kendi kendimizi sürüklemiş oluruz.

İşte bu noktada birkaç işi birarada yapabilecek beceriyi gösterebilmek gerekiyor. Bunları somut olarak şöyle sıralayabilirim :

Önerilen kampanyaya bağlı olarak;

* Yeni demokratik bir Anayasa, seçim yasası, dernekler, sendikalar ve Siyasi partiler yasaları için mücadele;

* Enflasyon, pahalılık ve işsizliğe karşı ekonomi kurultayı ve çıkan sonuçların politik olarak yaygınlaştırılması;

* Örgüt içinden başlayarak tüm solu kapsayacak tartışmalarla yürütülebilecek olan köklü bir özelleştiri kampanyası;

* Öngördüğümüz Parti modeli için tezler hazırlanması ve tartışma;

* Programın temel özellikleri konusunda tezler hazırlanması ve tartışma;

* Kürt sorunu konusunda acil çözüm önerilerine dayalı tezler ve tartışma ;

* Yerel yönetimler ve demokrasi konusunda tezler ve tartışma,

* Sendikalar, dernekler ve öteki yığın örgütlenmelerinin demokratik hak ve görevleri konusunda talepler, tezler ve tartışma;

Bu çerçevede bir hareketliliğe girilebilirse ve konular yönetim kademeleri ile bağlanmadan, işin ehillerine verilerek yürütülebilirse ve başta da söylediğim gibi. tüm bunlar kampanyaya bağlı olarak götürülebilirse, bugüne kadar yaratamadığımız bir hareketlenmenin ön koşullarını yaratabiliriz diye düşünüyorum.

selam ve başarı dileklerimle.

11.11. 89
Y.Ünal

PB 1401

Değerli Yolcular,

Paize Toplantının Belirli bir tarihte. erte-
lendiği bilgisi geldi. Böylece 16 Kasım etkinlikleri-
rinden önce kurumun kuruma toplantılarına ve bu-
kurum etkinliklerinde şu veya bu durumda kendini
birleştirilmesi imkanı ortadan kalkmış bulunmaktadır. Bu
durum bize yeni bir imkanı düşündürdü.

Bu durumda toplantıların yapılmasında öncelikle-
ceklerimiz, daha iyi bir hazırlıktan sonra yapılması
uygun olacaktır. En azından 16 Kasım etkinlikle-
rinden sonra yapılması, şimdi tüm detayların bu et-
kinliğe verilmesi, diğer yapılacak faaliyetlerin kuruma olgun-
laştırılmaya çalışmak yerinde olur.

Bu sürecin değerlendirilmesi kurumunla şöyle
düşünürüz :

1) Toplantı sırasında görüşler hakkında belirgin olan yollar-
lar ^{hazır olmalı örneğin herken} bir görüşlerini yazıyorlar. Bunun iki nedeni vardır.
öncelikle düşünürüz. Birincisi görüşlerini yazmaya dikkatleri
kuruma daha sistematik düşünme fırsatı bulacaklardır.
İkincisi biz görüşleri daha derin toplu öğrenmiş buluruz.
Çünkü Bu süreçte, bize en son iletilen dört yoldan
görüşleri yazdı aldıkları için daha iyi anlamamızı kolay-
laştırıyor. Bu görüşlerin çoğunun kurumsal hareketi
kurumunla bizim yaptığımız işleri ile uyumlu olmaları-
madığını görmekteyiz. Bu noktaların da tartışılabilir
ayrıştırılabilirliğini düşünüyoruz. Kurumunla görüşmeler farklı-
ları görüşler de var. Paize görüşlerini yazdı ileten yollarların
görüşlerini yazacağız. Aynı zamanda başka yollarlar da biz
yazıyoruz.

2) Kinetische herleitung des 1. Hauptsatzes
 Der Kinetische Energieerhaltungssatz lautet:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \sum \mathbf{F} \cdot \mathbf{v}$$
 Für ein System von Teilchen gilt:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \sum \mathbf{F} \cdot \mathbf{v} = \sum \mathbf{F} \cdot \frac{d\mathbf{r}}{dt}$$
 Integration über die Zeit ergibt:

$$\frac{1}{2} m v^2 = \sum \int \mathbf{F} \cdot d\mathbf{r}$$
 Der rechte Term ist die Summe der verrichteten Arbeiten, also:

$$\frac{1}{2} m v^2 = \sum W$$
 Nach dem 1. Hauptsatz gilt:

$$\frac{d}{dt} \left(\frac{1}{2} m v^2 \right) = \frac{d}{dt} \left(\sum W \right)$$
 Folglich gilt:

$$\frac{1}{2} m v^2 = \sum W$$
 Dies ist die kinetische Formel des 1. Hauptsatzes.

1. Die erste Aufgabe ist die, die Sprache des Textes zu verstehen. Dies ist eine wichtige Voraussetzung für die weitere Bearbeitung.

3) Diese Gesetze sind gewiss nicht zu verstehen als Gesetze, die die Freiheit des Willens ausschließen, sondern als Gesetze, die die Freiheit des Willens nur insofern einschränken, als sie die Willensfreiheit in der Weise einschränken, dass der Mensch nur in der Weise handeln kann, wie er es will. Die Willensfreiheit ist also nicht zu verstehen als die Freiheit, zu tun, was man will, sondern als die Freiheit, zu tun, was man kann. Die Willensfreiheit ist also die Freiheit, zu tun, was man kann, und nicht die Freiheit, zu tun, was man will.

[illegible]

501020105 1/207

4) Nachtrag sollte stehen die nicht bei dieser Gelegenheit gemacht werden konnte. Folgende in einem anderen Anhang.

TASLAK ÜZERİNE

1) Gerçekmeyen ayrıntılardan elden geldiğince taslağı arındırmak yerinde olur. Özellikle üzerinde tartışma olan konularda bu çok daha önemli. Aksi halde uygulamaya geçilince her ayrıntı üzerine görüş farkları oturur. Hele kurucular hareketi gibi bizim için henüz yeni deney oluşturmaya ve her etabı bize bağlı olmayan konuda önceden bütün ayrıntıları saptamaya çalışmak bizi yanıltıcı olabilir.

Şimdi burada tek tek örnekler sıralamaya girmeyeceğiz, fakat taslaktaki ayrıntılar bizim saatlerce tartışmamızı getiren bir dizi soru ortaya çıkardı. Bu sorular «aşağıdan yukarıya kurulma» prensibini somutlayan il, ilçe kurucular heyeti önerisinin yer aldığı paragraflarda çıkmıştır. Bu öneri kurucular hareketinin başlamasıyla yeni bir illegal parti örgütlenmesine gidilecekmiş gibi bir tablo ortaya çıkarıyor. İl ve ilçe kurucular kurulu, il ve ilçe yönetim kurulları başka bir anlama gelmez. Biz polis saldırısını göze alacağız diyoruz, ama kendi elimizle de kıskırtmamalıyız. Polise karşı zayıf karın altı hazırlamamalıyız. Üstelik bu kurulların ilgi alanlarına göre politik faaliyet yapacakları söyleniyor. Kurucular hareketi sırasında seçeceğimiz biçimler tümüyle yasal ve gevşek tipte örgütlenmeleri içermeli. Kurucular hareketine dışımızdan katılanlarla ancak yasal parti kuruluşu amacıyla birlikte olunabilir. Bu çerçeve ancak somut konularda ve her somut durumda aşılabılır.

Öneriye göre Aralık 1989'da parti örgütleri ilçeler düzeyinde kurucular olarak yeniden örgütleniyor. Bu çalışmalara paralel olarak «kurucular heyetine dışımızdaki marksist çevre ve kişilerin katılmasına çaba gösterilmelidir» deniyor. Demek ki bu sürece Aralıkta dışımızda olanlar da katılıyor. Daha sonra ise Ocak 1990'da toplanacak MK Plenumunda «süreci başka marksist çevre ve kişilerle sürdürme olanakları konusunda ilkesel karara varılmalıdır» deniyor. Bu iki anlatım birbiriyle çelişiyor, önce katılıyorlar, sonra karar alınıyor.

İkinci bir çelişki, önce başkaları ile önce parti örgütleri yeni örgütlenmeye gidiyorlar (Aralık ayında başlıyor) Mayıs 1990'da tüzük, program son şeklini alıyor ve sonraki bir tarihte kuruluş dilekçesi veriliyor ve o tarihte TBKP organlarının görevi tamamlanmış sayılacağı söyleniyor. Bu noktaya kadar hem parti örgütü olacak, hem başkaları ile birlikte kurucular hareketinin örgütleri birlikte mi var olacak ? Böyle şey olamaz.

Yasal KP'nin kuruluşunda «aşağıdan yukarıya» ilkesinin gözetileceği, bunun için kurucular hareketinin tartışmaya açıldığı, isimlerin de yine alttan yukarıya belirleneceği, ancak merkezi karar gerektiren sorunların ise üstten çözüleceğinin söylenmesi ile yetinilmelidir. (Gerçekten de partiyi daha kuruluş aşamasında yalnızca politika değil, aynı zamanda kıskırtılmış gericiğin saldırılarından da korumak gerekir. Buna göre hangi illerde kuruculuğa öncelik verileceği merkezi olarak saptanabilir ancak. Partinin mali gücü açısından da böyleci ayırımlar zorunlu olacaktır.)

Yine bu bölümler dikkatle incelenirse, kurucular hareketinin başlaması ile dilekçenin verilip partinin yasal kurulmasına kadar geçecek süreçte «partinin kendini feshettiği» gibi bir anlam çıkıyor. Bu belirsiz ifade yeni tartışmalar açar. TBKP yasal komünist partisi kurulana dek kendini feshetmiş olmayacaktır. Kurucular hareketine bağladığımız anda son vereceğimiz şey «illegal çalışma tarzımızdır. illegal örgütlerimiz yasal kurucular hareketine dönüşmesi illegal

Taslak Üzerine Sayfa2

Örgüt niteliklerine son verecektir. Ama tüm bunlar TBKP'nin feshedildiği anlamına gelmeyecektir. TBKP'nin varlığını, yalnızca örgüt biçimleri belirlemez. Onun varlığı tariheeldir, kurumsaldır.

Bu nedenle «illegal varlık ve faaliyetinin sona ereceği» ibaresi yerine «illegal faaliyetin sona erdiği, bütünüyle yasal faaliyetin başladığı, illegalitenin bittiği» söylenmeli.

Kısaca il, ilçe kurucular heyetinin anlatıldığı bölümler bütünüyle çıkarılmalı (mutlaka).

2.) Bunun yerine, taslakta politik ve hukuksal (yasal) olasılıklar ve öngörüler yer almalı. Böylece kadrolarımız her olasılığa psikolojik-moral ve politik olarak hazır olacak (bu olasılıklar önceki metnimizde bulunuyor, özetlenerek alınabilir).

3) Taslağın son paragrafı yani kurucular hareketi ile 141-142. maddeler ve diğer özgürlükler arasındaki bağlantı metnin sonunda değil, daha önemli bir yerde işlenmeli.

4) Kurucular hareketinin ilanından önce «topyekün yasala çıkmak» gibi belirsiz formülasyonlar kullanılmamalı. Böylesi formüller «TBKP'nin feshi» anlamını düşündürebilir. Ayrıca partiyi polis saldırısına daha zayıf duruma getirebilir. Bu nedenle taslakta şu ifade net olarak yer almalı:

Taslak kesinleştikten sonra (bunun farklı yolları ile ilgili düşüncelerimizi yukarıda açıklamıştık) PB, MK adına kurucular hareketini kamuoyuna açıklayacaktır. Bu açıklamada «kurucular hareketi kararıyla TBKP illegal faaliyetine son vermiş, bütünüyle yasal kimlik kazanmış, illegal dönemi sona ordirmıştır. Şimdi yasal bir komünist partisi isteyenlerle birlikte kurucular hareketini başlatıyor....» Bu açıklamadan sonra parti örgütleri bütünüyle kurucular hareketine dönüşecek. Kurucular hareketinin örgütsel biçimleri Pb tarafından belirlenir. Bu açıklama ile bildirimin yapılması arasındaki süre güvenlik nedeniyle kısa tutulmaya çalışılacaktır. PB, bu sürecin aydınlatılmasını bir eylem planı olarak hazırlayacak, Ocak ayına kadar olan süre için ivedi çalışmaları yapacak ve Ocak ayında yapılacak plenuma kesin eylem planını hazırlayıp sunacaktır. Bu plenuma ayrıca kısa çerçeve program ve tüzük için TBKP'nin kondi görüşleri hazırlanmış olacak (taslak program dememek gerekir. Bu yine başkalarına dayatma olarak algılanabilir) MK plenumu ayrıca kurucular hareketi hazırlık komisyonuna(*) TBKP'den katılacak olanlara, tüm parti örgütlerinin görüşlerini de alarak karar verecektir. Prensip olarak MK, kurucular hazırlık komisyonuna katılacaktır. Başkan ve Genel Sekreter de bu komisyonda kişi olarak yer alacaktır. (Kurucular kuruluna da, MK ve komisyon kararıyla katılacaklardır.) Kurucular hazırlık komisyonu dışımızdan katılacaklarla birlikte oluşturulacaktır. Bu komisyon yasal komünist partisinin kuruluşu ile ilgili tüm faaliyeti yürütecektir. (Kurucular kurulunun seçimi, program, tüzük hazırlıkları, vs.) I. Kongreyi hazırlayacaktır.

Kurucular hazırlık komisyonunun çalışmaları bu etapta kurucular hareketine katılmak istemeyen ama parti kurulduktan sonra katılacak olanlara da açık olacaktır.

5) Yönetimin özelleştirisi ile ilgili paragraf konusundaki düşüncelerimizi diğer metinde açıklamıştık.

6) Dördüncü paragraftaki «sorunlar parti içinde geniş tartışıldı, görüşler netleşti, zenginleşti» ibaresi çıkarılmalıdır. Zira yeterli tartışma ve netleşme olmadı.

7) «Bütün çabalarımıza karşın kuruculuk faaliyetine başkalarını bu

Taslak Uzerine Sayfa3

aşamada katmayı başaramazsak bunu kendi eksikliğimiz olarak sayacağız» ibaresi de bize göre gerekli değil.

Selamlarımızla,
Kasım/1989

Not:

* Kurucular Hareketi Hazırlık Komisyonu dediğimiz şey ile başvuru dilekçesinde isimleri olan Kurucular Kurulunu karıştırmamak lazım. Birincisi Kurucular Kurulunda yer alamayacak (yasal ve diğer nedenle) olanları da kapsar. Yönetim kurullarını resmen (yasa gereği) seçecek olan Kurucular Kuruludur.

** Çok önemli olmamakla birlikte 9.(Fax metninde iyi okunamıyor, okunuşu 3 de olabilir) sayfada sondan üçüncü paragrafta yer alan «neşeli» sözcüğü «içten» olarak değiştirilse iyi olur. Aynı paragraftaki «kültür» sözcüğü de tam yerine oturmuyor.

19:49 (203 - 339229

TBKP MK 3. toplantısı Karar Komisyonuna PB'nun karar taslağı önerisi hkki:

1- Metni esas olarak benimsiyorum.

2- Şu değişiklik ve ilave önerilerim var:

a) Birinci maddenin ikinci paragrafının birinci satırındaki "komünistler" kelimesinin önüne "TBKP'li" ~~komünistler~~ deyiminin eklenmesi (Dışımızdakilere kimliklerini açıklama önkoşulunu getirmemek için)

b) Yine bu maddenin aynı paragrafının beşinci satırındaki "verildiği" kelimesi ~~verildiği~~ ile altıncı satırdaki "de" 'nin önüne: ve bu hususun parti içi tartışmaya açılmaması politik sorumluluğunu MK'nin üstlendiği"

c) Yine birinci maddenin ikinci paragrafına son cümle olarak: "Bu açıklama ile kendilerinin atırazı olmayan yeni ve eski MK ve Bölge Komitesi üyeleri ile isteyen her üyenin adı partideki sıfat ve görevleri ile birlikte kamuoyuna duyurulacaktır."

d) İkinci maddenin ikinci paragrafının ikinci satırındaki "açık" ve "kısa" kelimelerinin arasına : "ve parti örgütlerinin görüşleri alınarak PB tarafından hazırlanıp MK'nin onaylayacağı" cümlesinin eklenmesi

e) Üçüncü maddenin birinci satırındaki "Ülkemizdeki" kelimesi ile ikinci satırdaki "Marksist" kelimesinin arasına ~~xx~~ : "DİK, İnsan Hakları Derneği, TAYADx çevreleri ile Kuruçeşme Platformu gibi" cümlesinin eklenmesi

f) Yine üçüncü maddenin ikinci satırındaki "ve" kelimesi ile "kişilere" kelimesi arasına : "S.Ar., A.Nes., H. Çel., M.Erd., M.A. Ayb., Me.Çulm., Mu. Bel ~~xx~~ vs gibi" cümlesinin eklenmesi

g) Altıncı maddenin şöyle yazılmasını öneriyorum: TBKP, dilekçe verilip olumlu yanıt alınıncaya kadar varlığını sürdürecektir. Ancak dilekçenin verilmesinden sonraki tüm politik faaliyetler dilekçesi verilen yeni parti olarak yapılacaktır. TBKP'nin varlığını sona erdirmeye işinin biçimine MK karar verecektir"

Paris, 23 Kasım 1989
Cemal Kırıl

3. Taslak metin halindeki ki
görün

PB'nun Komisyona önerdiği iki karar tasarısına ve MK Karar Komisyonu'nun daha önce iletiler karar tasarısını dikkate alarak ve her biri için görüşlerimi aşağıda belirtiyorum:

A- MK Karar Komisyonu'nun taslağı üzerine

Taslak, ikinci bölümü yani TBKP kurucular girişimi ile ilgili bölümüyle birlikte olumludur.

MK'nin bugün kurucular hareketini başlatmayan bir kararı hem politik gelişmelerin, yığınların beklentisinin gerisinde kalacaktır, hem de işçi hareketinin, komünist hareketin ve onun bileşeni olarak partimizin örgütsel, politik gereksinimlerine yanıt vermiş olmayacaktır.

Yani sıra Komisyon karar tasarısında TBKP kurucular hareketi ile geniş yasal KP arasındaki organik ilişkinin MK Karar tasarısında daha açık ifade edilmesi sağlanmalıdır.

Bu bence şöyle ifade edilebilir; TBKP kurucular hareketi geniş, yasal KP'ne hazırlık için bizim kendi cephemizden harekete geçişimizdir. Legalleşme yolunda ilerleyen TBKP, bir bileşeni olmayı amaçladığı yasal, geniş KP'nin oluşması ve yasallaşmasına kendi açısından en sonum katkısını yapmaya başlamış olacaktır. Yasal TBKP kurucular hareketi, geniş KP'nin olası tüm bileşenleri ile ilişki ve diyalog içinde olarak her an ortaklaşa başlayabilecek geniş, yasal KP kuruluşuna kendi girişimini eklemeye hazır olacaktır.

Bu, TBKP 1.Kongresi'nin yasallaşma üzerine ve komünist hareketin birliği üzerine kararların bileşik bir uygulaması olacaktır kanımca.

MK kurucular hareketinin ama evreleri ve buradaki başlıca edimleri de bir plan çerçevesinde kararlaştırılmalıdır. Karar yoruma, çekiştirmeye açık olmamalıdır.

B- Komisyona iletilen PB'nun geniş ve onun özeti olan kısa önerileri üzerine

Bu öneriler PB'nun kendi içinde konuyu -doğruluğu tartışmaya açık olası da- daha olgunlaştırdığı ve daha geniş bir mutabakata ulaştığını gösteriyor.

- 2 -

Bu önerilerin olumlu ve MK'nin kararlarına da tam yansımaları gereken yanı, "bir" yasal KP kurucular girişiminde somut, zamana bağlı, biçimi belirli, planlanmış olarak mutabakata varmış olmasıdır. Ve herhalde mutlaka korunması gereken yanı, yasal kuruculuk için hemen, şimdi, gecikmeden harekete geçme konusundaki netlik ve anlayış birliğidir. Bence, kararın diğer yanları bir yana, politik gelişmelere yanıt verebilecek, temel olumlu unsur, partinin beklentisine yanıt verebilecek yanı budur.

Tasarıların ortak eksikliği, TBKP'nin yasallığı için girişim ile geniş yasal KP'nin kuruluşu için girişimin ilişkisinin kurulamamış olmasıdır. Bence bu halde tartışmaya, birlik-yasallık yanlarından asılma ve geliştirmenin bir yansımasıdır.

PB'nun, MK öncesi hazırladığı iki tasarı ve Komisyon tasarısı açıkça yasal TBKP kurucular hareketinden söz ederken son iki PB önerisinde TBKP'nin yasallığı için bir girişimden -isimlendirilerek- söz edilmiyor. Ya da "bir" yasal KP kurucular girişiminin kapsamı yeterince açılmadığı için bunun aynı zamanda TBKP'nin yasallaşmasını da içerdiği-içerebileceği anlaşılmıyor. PB buradaki değişikliğin gerekçesini, bunu temel alan görüşlerini açıklamalıdır ki, MK de, parti de bu görüşleri kavrayabilsin ve mutabakata varabilsin.

Öncelikle PB komisyona "yasal KP kurucular hareketinin" başlatılmasının karar altına alınmasını ve başlatılmasını öneriyor. Biz, ilgili parti, grup, çevre ve kişilere böyle bir öneriyi yapmayı karar altına alabiliriz. Ama biz, bu biçimde, doğrudan yasal KP kurucular hareketini başlatmayı karar altına alıp bunu ilan edemeyiz.

Biz geniş KP amacını yani komünist hareketin birliğini dikkat merkezine koyarak, son politik gelişmelere de dikkat çekerek hemen-şimdi, olabilen en kısa sürede yasal geniş bir KP kuruluşu için harekete geçmek üzere diğer sola çağrı yapabiliriz. Bu amaçla ilişki, diyalog başlatabiliriz. Aynı amaçla girişime geçmek açısından esas somut kararın kendimizle ilgili yanını karar altına alabilir ve uygulamaya geçebiliriz: Bu TBKP'nin kendi yasallığı için kurucular hareketini başlatmanın karar altına alınmasıdır.

Böylece bir kendi örgütsel varlığımızı yasallaşmaya hazırlayarak, fiili açık durumdan fiilen yasal-hukuki duruma geçişi sağlayacak TBKP'yi yasal

kurma girişimini başlatarak, bir unsuru olacağımız, yasal, geniş KP için kendi varlığımız üzerinden hazırlığın bir yanını başlatabiliriz.

Parti hukuku ve ahlaki açısından kimsenin bunu tartışması haklı ve doğru olamaz. Bağımsız bir örgüt olarak halihazırda süren örgütsel varlığımız, geniş KP amacıyla bağlı olarak, yasal açıdan daha elverişli olduğunu düşündüğümüz bir ölçimde sürdürmemize müdahalede kimse haklı olamaz. Hem artan olanaklar, yığınların beklentisi, hem de somut olarak bizim örgütsel gereksinimlerimize rağmen ve kendisi adım atmazken, bize neden örgütünün yasal faaliyeti ve kuruluşuna yöneliyorsunuz demek kimse için uygun olamaz. Bunu demek bize politikanızdan vazgeçin, örgütsel varlığınızın zarar görmesini kabul edin demektir. TBKP'nin göreceği zarar bir bileşeni olacağı gibi, geniş KP'nin de şimdiden kayba uğraması demektir. Kendi varoluş biçimimize, birlik perspektifini de gözetererek, karar vermek en doğal hakkımızdır.

Ama biz, partimizin de yalnız eşit haklı bileşeni olacağını ve bunu paylaşan yada paylaşacak olan herkesle birlikte oluşmasına katılacağımızı açıkladığımız yasal, geniş KP'nin kuruluş girişimini, hareketini doğrudan ve bizzat başlattığımızı kararlaştırıp ilan edemeyiz. Hele ilgili taraflarla görüşüp yeterli yanıtı almamışsak bu hiç yapılamaz. Böylesi bir tutum tekelcilik, hegemonyacılık, ortak yapılması gereken işde başkaları adına karar vermek gibi eleştiriler getirir. Ancak dışımızda da sol güçlerden, Marksist çevrelerden buna katılan olursa sorun aşılar.

Fakat bu durumda bizim açımızdan ifade edilmesi gereken yan, bu biçimde geniş, yasal KP kuruluşu girişimine başlamanın TBKP'nin de yasallaşmasının özgün yolu ve biçimi olacaktır. Bu durumda, geniş, yasal KP kurucular girişimi, partimiz TBKP'nin de yasal kuruculuk girişiminin fonksiyonlarını yerine getirmiş olacak ve bir bileşeni olacağımız geniş KP'nin yasallaşması ile TBKP'nin de bu girişim ve isim altında yasallaşması gerçekleşmiş olacaktır.

Yeni unsurların bugünkü evrede yasal KP kurucular hareketine katılmaması durumunda; biz doğrudan geniş, yasal KP kurucular girişimini değil, bu yolda yasal TBKP kurucular girişimini, isimlendirme mutlaka böyle olmayabilir, ama halihazırda varolan partimizin yasal kurucular girişimini başlatmayı karar altına almalı ve yukardaki biçimde ifade ederek uygulamaya başlamalıyız.

Kanımca, PB önerileri bu yönü ile geliştirilirse, Komisyonun 2.ve 3. bölümleri yerine komisyon karar tasarısına monte edilebilir. Ya da "Kurucular hareketi hakkında" aynı bir karar tasarısı olarak kabul edilebilir.

- 4 -

PB'nun komisyona önerdiği birinci karar tasarısındaki somutluk ve netlik ikinci tasarıdan daha uygundur. İkinci tasarı genel, her maddesi yoruma açık, uygulama planı, biçimi ayrıca karar gerektiren bir durumdadır. Bu yeniden tartışmalarda boğulmayı getirebilir. Bu nedenle PB'nun komisyona birinci önerisindeki somutluk, plan belirginliği anlayışı son karar metninde korunmalıdır.

PB'nun sunuç metni üzerine bir-iki noktaya değineceğim:

Politik stratejimizin Barış ve Demokratik Yenilenme oluşu, partinin karakterinde değil; bugün için yapılanma ve çalışma tarzında, temel örgütsel ilkesinde değil (demokratik merkezîyetçilik) onun uygulanma ve hayata geçirilmesindeki normların şekillenmesi ve önceliklerinde yansır. Bu nedenle, partiyi kategorik olarak demokrasi ve insan hakları partisi olarak tanımlamak eksiktir bu nedenle de yanlıştır. Parti program ve tüzükte ifade edildiği gibi "işçi sınıfının devrimci partisi, barışın ve demokratizmin partisi, yurtseverlik ve enternasyonalizmin, aklın, hümanizmin ve sosyalizmin partisidir." dolayısıyla partinin karakterini bu nitelikleri her efrede bileşik olarak belirler. Partinin sınıfsal niteliğini ikinci plana iten her yaklaşım onun demokratizmin ve hümanizmin partisi olma niteliğinin esaslı temelini ortadan koldırır. KP işçi sınıfının partisi olduğu için demokratizmin ve insan haklarının da partisidir.

Geniş yasal KP için önerilecek çerçeve program için PB taslağı, K, S yoldaşların da bir yerde kullandığı "yeni düşünceyi içeren farklı yaklaşımlara açık" nitelmesini yapıyor. Bu dışı açıklamada kullanılabılır ama yeterli değildir.

TBKP'nın geniş KP program ve tüzüğü (yani parti anlayışı) için önerisinin temeli 1.Kongremizde benimsenen ve halihazırda tüm partinin mutabakatını taşıyan TBKP Program ve Tüzüğünde somutlanmaktadır. K, S yoldaşlar da başvuru anında program ve tüzükle ilgili somutlamalarında (MK Komisyon karar tasarısı üzerine yasılarında) doğrudan TBKP program ve tüzüğüne atıfta bulunuyorlar. PB'nun ve MK'nin bu konuda hassas olacağına inanıyorum. Bizim için yeni düşünce soyut bir şey değildir. Program ve tüzük bazında halihazır belgelerimizdeki ifadesinde mutabık olduğumuz şeydir. En azından bu konudaki asgari müşteregimiz budur.

PB sunuşu, kilit sorunu partide tarifliyor. MK karar-komisyonu da bunu esas almış. Bu eksik bu nedenle de yanlıştır. Ve iki yıldır tartışılan "biz parti politikasını iyi ifade ettik bu geri, eski örgüt yapısı anlamadı, bunun için acilen örgütü 'düzeltmek' gerek" yaklaşımıdır. Oysa sorun yalnızca örgütsel-yönetimsel değil aynı zaman da politik se bu durumda sunuşun 2.sayfasının son paragrafındaki "programımızda önemli yanlarını yakaladığımız çağdaş politik çalışmanın ve bu çalışmayı başaracak çağdaş örgüt yapısının hemen gerçekleşmesi konusunda amaç birliğine ulaşmalıyız" görüşü kilit sorunu daha doğru tarifliyor. Sorun yeterli "ideologlarımızın" hallettiği sorunları beceriksiz "teşkilatçılarımızın" batırması değildir. Kısaca sorun hem program hem tüzükteki yeni politikali örgüt anlayışının bileşik yaşama geçirilmesidir. Burada programın altının çizilip, programdaki parti bölümünün üzerinden atlayıp, tüzüğü adı zikredilmeyen, kerhen mevcut bir belge gibi yorumlama yanlışımdan kaçınmaktır da.

Yoldaşça selamlarımla. S.C.

Komünist hareketin yasallık ve birlik temelinde yeniden biçimlenmesi zorunluluktur, yenilenme yeteneğide sergileyebilmelidir. Bu süreç eski yapıdanma ^{bu süreçte} biçimlerinden bağımsızlaştığı ölçüde ve yeni politik kültür ile başarılı sonuç verecektir. Bu anlamda karar taslağı partimizin bu sürece birlik ve yasallık kapsamında katkısını verebilmesi için bir çıkış noktası sunuyor. Bu anlamda kısa ve öz biçimine katılıyorum. Bu politikanın yasama geçirilmesi ile birlikte TBKP'nin kendi varlığına son vermeye yöneldiği ve dilekçe ile bunun noktalanacağı açılımının karar tasarısinin mantığına uydugunu belirtmeliyim, ancak böyle bir "doğal fesihin" hiçte olağan olmayan bir niteliğide var. Örgütün kendi politikası ile hesaplaşması ve özgün iradesini en üst plâtfonda yansıtməsi, yani kongre niteliğindeki işletmemesinin sakıncaları olabilecektir. ^{bir organı} Bunu giderecek bir sürecin nasıl olabileceği veya başka bir olanağın üzerine su anda yeterince düşünmüş, olgun bir öneri getirecek durumda değilim. Karar tavarısını, telefonda bir kere dinlemem ve çok kısa sürede bu görüşleri bildirmem gerektiği için bunları yeterli görüyorum.

Yoldaşca selâm ve başarı dilekleriyle.

Ali. N.

TBKP MK 3. TOPLANTISINDA OLUŞAN MK KARARLAR KOMİSYONUNA
POLİTİK BÜRÜNÜN KARAR TASLAĞI ÖNERİSİDİR.

Ülkemizdeki politik durum yasal komünist partinin kurulması için olanakları genişletecek yönde ilerlemektedir. Merkez Komitemiz tüm komünistlerin ortaya çıkan bu olanakları değerlendirmesi gerektiği görüşündedir.

MK varolan koşulların Yasal KP kurucular hareketini başlatmaya uygun olduğu inancındadır. Bu nedenle;

1- TBKP MK yasal, yığinsal çağdaş KP'nin yaratılması hedefine yönelik olarak yasal KP Kurucular hareketini başlatmaya karar altına alır.

Bu kararın uygulamaya geçişi ile birlikte komünistler her yerde her düzeyde açık politik kimlikleriyle kamuoyunun önüne çıkmalı KP kurmak amaçlarını ve politikalarını açıklamalıdır. KP kurma hazırlıkları açık biçimde sürdürülecektir. KP kurucular hareketi kamuoyuna açıklanırken illegal çalışmaya son verildiği de belirtilecektir.

2- Yasal KP Kurucular hareketi Ülkemiz marksistlerinin tarihinde yeni bir dönemi başlatmalıdır.

TBKP MK, KP adıyla bir parti kurmayı benimseyen herkesle birlikte yeni düşünceyi içeren, farklı görüşlere açık kısa bir program temelinde yasal KP çalışmalarını başlatma ve sonuçlandırma kararındadır.

3- TBKP MK bu görüşler doğrultusunda Ülkemizdeki marksist parti grup ve kişilere yasal KP kurucular hareketi hazırlık komisyonunu önerilmesini karar altına alır.

Bu komisyona TBKP den katılacak olanlar ek kararda belirtilmiştir.

4- TBKP MK aldığı kararları 3. maddede belirtilenlerle ön ilişkiler kurulması ve TBKP örgütlerinin bilgilendirilmesi sürecinden sonra kamuoyuna bir basın toplantısı ile açıklayacaktır.

5- KP'nin kuruluşunu sağlayacak KP kurucular hareketinin aşamaları ve her aşamanın değişik varyantları olacağından hareket eden TBKP MK aldığı temel kararlar doğrultusunda gerekli düzenlemeler ve zamanlama konusunda TBKP PB'ya görev ve yetki verir.

6- TBKP dilekçe verilene kadar varlığını koruyacaktır.

7- Kurucular Kuruluna TBKP'nin hazırlanması aşığından yukarıya demokratik bir işleyişle gerçekleştirilecektir.

4. Taslak

Sevgili arkadaşlar,
PB. nun Karar Komisyonuna önerdiği
bu Sayfalık tasarı üzerinde, daha
önceki notlarında belirtmeye (ab-
tığım görüşlerimi tekrarlıyorum.
Ön görülen üzere Karar tasarı sendeki
kimisi noktalar ve ön koşullardan dolayı
nesnel olarak aynı sorunları yaratma-
ya adanmış.
M.K. Yetkilerinin PB ya devredilmesi
ise sürecin aşağıdan yukarıya doğru
geliştirilmesi işteği bağdaşmadığı
konusundayım.

Selamlar,

En iyi dilekleriyle

24.4/89

Eda

Değerli Yoldaşlar...

Öst üste gelen tasarı ve görüşlerin her biri üzerine söyleyecek düşüncelerim, görüşlerim var. Ancak Son PB tarafından hazırlanan 7 maddelik öneri karara yönelik öneri olduğu için, bundan öncekileri ortadan kaldırıldığını düşünerek bu 7 maddelik öneri üzerinde görüşlerimi söyleyeceğim.

- 1) Ayrıntıya girmeden önerilen tasarı ile hem fikir olduğumu belirtmek istiyorum.
- 2) Aslında önerilen tasarıymın içeriği bizim geçmişteki karar ve düşüncelerimiz dışında yeni bir şey petirmiyor. Ama şimdi Janut içinde olmak için geçmişteki parça parça söylediklerimizin bir toplam özetini bu arada söylemiş oluyoruz.
- 3) Tasarıda 4 yeni düşünce (2 ci mad.) farklı tartışmalara neden ola bilər. Bizim anlayışımız belliki budur. Ancak bunu söyletirmede, dışa karşı ikna edici ola bilmeye, her düzeyde yeterli olduğumuzda söylenemez. Biz bunu yazmadanda bu anlayışımızı savunuyoruz. Karar tasarıma yazmayı bu açıdan gerekli görüyorum. (Hemen bir ön koşul intibası veriyar) Biz düşüncelerimizi, görüşlerimizi tartışan insanlar olarak ambar gosaz tartışalım, ambar gosaz yaklaşıalım.

(2)

4) Hareketin aşısından yukarıya doğru örgütlenmesi, biz tek başımıza olamakta gereklidir. Hem p- nin bütününi katmak, potansiyeli çekebilmek, hemde kendi iç yapımızı demokratikleştirmek için de gereklidir.

5) Biz öngördüğümüz yasal, lafı, yığılmal bir KP nin bugünkü koşullar da bileşenlerini artık devamlıya bilmeliyiz. Ve doğrultusunda devamlı gelişmelerle geçebilmeliyiz.

Artık bunları devamlıya aşamalarına geldikçüniz karsındayız.

Zannediğimizdeki devamlı gelişmelerde böyle bir gelişmenin içinde olması gerekir diye düşünmekteyiz de etkilemektedir.

Süre hızla gelişiyor. Gelen bu hızlı süreç içerisinde biz kendimizi düşünme kucağına bilecek miyiz diye (politik ve örgütsel olarak) soruyoruz.

Tüm çalışmalarınızda başarılar dilerim.

Yakında kucağına almak dileğiyle

M. K. 24. 11/89.

Salime verilmeğe iye
Karan Tasarru iyerine

24-11-1989

- 1). gürüslerimi en sondan başlayarak yazmak istiyo-
rum. 6. maddeden yasallık hakkını kazandığı-
mı anı anlıyorsak evet şirket yasallık hak-
kını kazanana kadar varlığını korumak durumun-
dadır. Dilekçe verme otomatik olarak bu hakkı
kazanmak anlamına gelmiyor. Bu günkü hukuksal
durumda. Bu durum açıklığa kavuşturulmalıdır
önemlidir
- 2) 2. maddeye ilişkin olarak. Disimiydaki güçlere
ön şartsız gidilmelidir. Yasal bir partide olmak
isteyen herkeze gidebiliriz. bunlarla görüşlerimizi
tartışabiliriz. mutabakatlar arayabiliriz. ön şartlar
daha bastan işleri çıkarmaya sokar
- 3) 3. Maddeye ilişkin olarak, Yakniyea tepede
akusacak bir hazırlık komisyonu bizi zor durumda
bırakabilir verimsizde olmayabiliriz. Bunun için
hem tepede hemde Türkiye'nin her tarafında yasal
parti hedefine yönelik girişimlerden doğutkenmesini
düşünmeliyiz. tepede bunu önermeliyiz. Zaten
TSİP ile olan eski mutabakatımızda bu vardır
Biz demeliyiz ki biz kendi görüşlerimizi savunacağız
Partinin adının K olmasında ısrarlı olacağız bunu
demeknası. için Türkiye'yi demokratik toplum olma yönünde

(3) Şimdiye kadar değiştirmeye başlamak için önemli görüyoruz us. Ama biz Türkiye çapında ortaya çıkacak girişimlerin çoğunluğu buna hayır derse biz buna uyacağız eğer o girişimler evet derse sizde ona uygun diyebiliriz. Buna kimsenin diyecek fazla lafı olmaz.

Türkiye çapında ortaya çıkacak girişimler için nesnel ölçütler bulmak gerek ~~örnek~~ örnek olarak idari birimler esas alınır (ilce birimleri) veya her 20 kişi bir girişim olur, bunları geliştirir biliriz. ama nesnel ölçütler olmalı. Yasal bir parti de olmak isteyen herkes bu girişimlerin üyesi olabilir, alt girişimlerin temsilcileri bir araya gelir kurucular, program, isim us. kararlaştırır ve kesinleştirir. Bu bir nevi tamamen demokratik usullerle oluşmuş bir kuruluş kongresidir. Biz böyle bir süreci ön görebiliriz ve önerebiliriz.

üst girişim komitesi yasal partinin programı tüzümü us. gibi hazırlıklar yürütür Türkiye çapında formların. yönlendirme ve alt girişimlerle koordinasyonu sağlamak gibi bir işlev görebilir. Yurt dışındada benzer alt girişimler örgütlenebilir.

Türkiye'nin önemli bir dönüm noktasındayız. Biz hem Türkiye K. tek partisini yaratabiliriz. hem de mevcut durumdan ~~da~~ daha da ilerlemiş olarak ortaya çıkabiliriz. Bu iki durumdadır bizim önemli bir işlevimizin olacağını düşünüyorum. Buda bizim şifecimizdir. notaya bağlıdır eğer kendimize güvenirsek geleceğe umutla bakabiliriz.

Hepinize başarılar diliyorum.

O. S.

Yoldaşlar,

Kasım, 1989

Hazırladığımız yeni tasarıyı görüşlerinize sunuyoruz. Ayrıca bir mektupla nasıl bir yol izlediğimizi sizlere anlatmayı gerekli gördük.

Öncelikle belirtmeliyiz ki, bütün karmaşaya rağmen kendimizi her bakımdan olumlu bir sonuca çok yakın hissediyoruz. Ortaliği kaplayan toz dumanın bu görüşümüzün tam tersi bir görünüm yarattığını biliyoruz. Ancak tartışmalar bu toplantıdan üzerinde birleşilebilecek bir zemin yaratmaya olanak verecek biçimde gelişiyor.

Yoldaşlar,

Bu tartışma sürecinde hepimiz bir yerlerden bir yerlere geldik. Bu durum özellikle PB için geçerli.

Kurucular girişimi sorununun partide uzun bir süreden beri tartışıldığını biliyorsunuz. Tartışma yararlıdır ama kemikleşmiş görüşlerle süren bir tartışma görüş sahiplerini yıpratmaktan öte bir sonuç doğurmuyor. En alt birimden MK'ya kadar her yoldaşın konu üzerinde bir görüşü oluştu, bunlar tartışılmaya başlandı. Ancak ne yazık ki tartışma giderek bir sağırlar diyalogu yönünde ilerledi.

Gerçekte olan neydi ?

Herbirimiz kurucular girişimi çevresinde farklı endişelerimizi dile getiriyor ve tartışıyorduk. Partinin gündeminden birliğin çıktığına veya alt sıralara itildiğine inananlar bu kaygıyla soruna yaklaşıyorlar, yasallaşmanın birliğe bağımlı kılındığını hatta feda edildiğini düşünenlerde bu kaygıyla tartışıyorlardı. Üstelik bu tartışmalar partimizin ne birlik ne de yasallaşma alanında fazla birşey yapamadığımız ortamda sürüyordu. İki alana ilişkin varolan durumda, orta vadede izlenecek yolda belirsizdi. Bu durum hepimizi tedirgin etmekteydi.

PB'nun çalışmalarına başladıktan sonraki gelişmeleri biliyorsunuz. Sizlere ilettiğimiz ilk planımız ve sizlerin buna yanıtı konuyu daha da acilleştirdi. Ortak bir yol bulmalıydık. Çünkü bu konuyu aşamadığımız için temel hiçbir soruna değil çözüm bulmak, üzerinde görüşemiyorduk bile. Ya ortak bir yol bulup ağır aksak da olsa ilerleyecektik. Ya da çözülmemiz kaçınılmazdı.

Bu yaklaşımlarımız sonucunda sizinde onay verdiğiniz raporu hazırladık.

Kurucular girişiminin o rapordaki ele alışımızla şimdi ilettiğimiz taslaktaki ele alışımız çok farklı. Şu ankie yaklaşımımız daha köklü bir yaklaşımın sonucu daha sağlam biçimde ülkedeki politik durumu göz önünde tutmaya çalışıyor. Partimiz birlik, yasallık, yenilenme çabalarını birleştirmeye ve üçünde kapsayan etkin bir politik hat üretmeye daha çok aday. Bu elbetteki olumlu bir gelişme. Ama kesinlikle tutarsız bir çizgi değil.

Kurucular girişimini ele alan ilk taslağın eksikleri ve zayıflıkları mutlaka sizinde dikkatinizi çekmiştir. Genel politik durumun sonuçları ile iç tartışmayı birleştirme kaygıları formülasyonlarımızı belirledi. Belki de yurt dışından görüşlerdeki eleştirilerin bu denli şiddetli olmasının bir nedeni de formülasyonlarımızdaki zayıflıklar ve boşluklardır. Ancak bu sonuç herşeye karşın bizi rahatlattı, tekerleğin dönmesini sağladı. Kurulun çalışmalarına olumlu bir hava egemen olmaya başladı. Yavaş yavaş başka sorunlara da el atmaya ve tartışmaya başladık. Artık karmaşa bizi çok ürkütmüyordu. En azından kısa vadede nasıl bir konuma ulaşmak istediğimizi biliyorduk. Sizlerin de rapor üzerindeki görüşlerinizi "katılıyoruz"la sınırlamanızı da bu gözle değerlendiriyoruz. Toplantı

tutanakları size iletildi. Bu tutanaklardan çizgimizi ve görüşlerimizi izleyebilirsiniz.

Yoldaşlar,

Bu aşamada bir karar almak kadar bu kararın nasıl bir atmosferde alındığı da önemli. Ne olursa olsun, herkesin katılacağı bir karar üretmek çabasında değiliz. Bir karar alınabilir ve buna katılmayan yoldaşlarımızda olabilir. Ancak bu yoldaşlar -ki tartıştığımız konuda çok miktardadır-alınan karara partiyi batıracak karar olarak bakarlarsa vahim olan budur. Böylesine bir olumsuz tabloyu yaratmamak için elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.

Yoldaşlar, toplantı tarihini sizlere ilettiğimiz sanıyoruz. Genel hatları ile belli olan gündemin ancak son gün kesinleştirdik. Durumumuz budur.

Görüşlerinizi istediğimiz konularda sizlere yeterli zamanı bırakmadığımızda farkındayız. İnanmalısınız ki, her defasında "son olarak böyle olsun" diyoruz, ama bir türlü sonların sonu gelmiyor. Gündem ve zaman konusunu düzeltmeye çalışacağız dememiz bile gereksiz.

Sizlere tam zamanında olmasa da belgeleri iletiyoruz. Ancak belgelerin yansıtamayacağı ruh halini, tartışmalarımızı ve endişelerimizi bislerle paylaşmayı başaramadık. Örneğin, bir takım tutanaklar dışında Kuruçeşme toplantılarını, birlik konusunda aramızda konuşmaya başladığımız yeni güçler, yeni momentler konularını sizlerle paylaşmadık, tartışmadık. Bu eksiklik ortak bir psikolojiye ulaşmamızı çoğu zaman engelliyor. Sizler açısından yoğun bir belirsizlik ve endişe nedenleri var. Bunları ancak kuru belgelerin ötesine geçen bir bilgilendirme ile giderebileceğimizi biliyoruz. Kısa sürede tam olarak gideremesek bile adımlar atmaya söz veriyoruz.

Yoldaşlar,

Sizler doğrudan MK toplantısına sunulmak üzere karar önerileri iletmektesiniz. Bunun yerine sizlerle tartışarak ortak bir karar tasarısı hazırlamayı öneriyoruz. Toplantı tarihini erteledik. Ortak sonuca ulaşmamız açısından çok gerekli olursa durumu yeniden gözden geçirebiliriz. Sizlere anlatmayı ne kadar başarabildik bilemiyoruz. Bu toplantıda mutlaka bir karar almalıyız. Bir karar alamazsak kadrolar tartışmaların kısır döngüsünden kurtulamayacağız düşünceyle ağır bir çöküntü içine düşebilirler. Böylesine önemli bir toplantıya sizler, yurtdışı vb. gibi ayrı ayrı önerilerle gitmeyelim. Yineleyelimki daha önce olduğu gibi bugünde görüşleri birleştirilebilir görüyoruz. Bu olanağı mutlaka değerlendirelim. Kararda oy birliği sağlamasak bile her bir yoldaşımızın rahatlıkla içine sindirebileceği bir ortam yaratalım.

Sizlerin ve diğer üç yoldaşımızı hasretle kucaklarız.

En kısa sürede görüşmek dileğiyle.

Yoldaşlar,

Bu mektubu yazdıktan sonra sizlerin yeni bir not ilettiğinizi öğrendik. Notunuzda toplantının ertelenmesini, bütün görüşlerin sizlere iletilmesini ve karar tasarısını hazırlamak istediğinizi öğrendik.

Yoldaşlar,

Hazırladığımız metinde bütün görüşleri dikkate aldığımıza inanıyoruz. Sizler bu metne katkılarınızı koyacak ve vurgular konusunda görüşlerinizi ileteceksiniz. İstiyoruz ki, bu tasarıyı birlikte sonuçlandıralım ve birlikte sunalım. Ortak belge olmasına önem veriyoruz. Bu durum parti yönetiminin, bizlerin, sizlerin herkesin durumunu ve etkinliğini güçlendirecektir.

Ancak ilettiğimiz tasarıya köklü itirazlarınız varsa veya herşeye

rağmen tasarıyı hazırlamakta ısrar ederseniz toplantıyı erteleyeceğiz ve durumu yeniden değerlendireceğiz.

Toplantıyı ertelemeyi başka bakımlardan da gerekli görüyoruz. Eğer toplantı yapıp bir karar alamaz isek "hafta" önemli ölçüde boşluğa düşecektir. Bu da ek sorunlar ve yeni olumsuz psikolojiler demektir. Karar olmadan etkin bir hafta düzenlememiz pek olanaklı değildir.

Eğer taslak yönünde bir karar alırsak 16'sında İstanbul'da bir basın toplantısı düzenlemeyi düşünüyoruz. Bu toplantıya avukatlar, yabancı konuklarımız ve bir kısım parti yöneticilerimiz katılabilirler. Yönetici arkadaşlarımız "genişletilmiş toplantı"ya katılan bütün arkadaşlarımız adına yasal KP'nin kurulması gerektiğini, kendilerinin bu amaç için çalışacaklarını açıklayacaklar, diğer sol güçlere bu süreci birlikte geliştirmek için öneride bulunacaklar ve taslaktaki düşünülen süreci anlatacaklardır.

Toplantıyı Ankara'da yapmayı özellikle düşünmedik. Olayı adım adım tırmandırmayı düşünüyoruz ve bu anlamda İstanbul'dan başlamak uygundur. Görüşlerinizi istiyoruz.

Mustafa Hayrullahoğlu için bir gazete ilanı vereceğiz. Bu ilanda sizlerin isimleri, genişletilmiş toplantıya katılan arkadaşların isimleri, yurtdışındaki y.ların isimleri, A.Demirci, C.Şenoğuz gibi TKP ve TİP kökenli kadroların isimleri yer alacak. Mezar başında anma toplantısı olacak ve bir yönetici y. konuşacak. Mezar başında okunmak üzere mesajınızı bekliyoruz.

Yoldaşlar,

Son olarak toplantı ertelensin veya ertelenmesin, karar tasarısını kim yazarsa yazsın yapılacak toplantıda mutlaka bir karar almalıyız. Bu nedenle toplantı sırasında yapılacak tartışmalar sonucunda komisyon yeni bir taslak hazırlayabilir veya ekleme-çıkarmalarda bulunabilir. Bu nedenle oy haklarınızı toplantıya katılan y.lardan uygun gördüklerinize devretmenizi öneriyoruz. Bu önerimiz diğer üç y.ımız için de geçerlidir. Görüşünüz nedir ?

KARAR TASARISI

Cumhurbaşkanlığı seçimleri ertesinde demokrasi isteminin çok çeşitli düzey ve boyutlarda yükselbileceği, rejim ve anayasa sorununun politik gündemde ağırlıklı bir yer tutacağı, genel seçimlerin öne alınması isteminin yaygınlaşacağı bir döneme giriyoruz. Bu istemlere sahip çıkıp, nesnel demokratikleşme gereksinimine yanıt veren politik güçler ancak işlevli olabilecektir.

Şimdi partimizin demokratikleşme sürecini ilerletmede çok daha somut ve elle tutulur bir rol oynama olanakları var. Yeni, demokratik bir anayasa için mücadele içinde, Sargın ve Kutlu yoldaşların dönüş kararı ile başlayan yasallık için politikayı hızlandırmak, haklılığımızın bilincinde olarak yeni adımlar atmak hem olanaklı, hem de zorunludur. Geride bıraktığımız iki yıl içinde düşünce özgürlüğünün yaşamsal önemi toplumun çok geniş kesimlerinin bilincine çıktı, bu sorunun 141-142'nin kalkmasıyla, somut olarak da Komünist Parti'nin yasal kurulmasıyla iç içe geçtiği kamuoyunun genel olarak paylaştığı bir konu haline geldi. Türkiye'nin evrensel demokrasi standartlarına ulaşabilmesi için KP'nin serbest olması gerektiği artık genel kabul görüyor.

Parti yönetiminiz, kongreden bu yana parti politikasını kararlılıkla sürdüremedi, yenilenme, yasallaşma ve birlik doğrultularının bütünlüğünü sağlayan bir hattı ısrarla izleyemedi ve her üç doğrultuda da parti faaliyetinin tıkanmasına, içe dönük tartışmalara dalmasına neden oldu. Parti yönetimi bu kararlar özeleştirisini yapmakta, durumun analizinden çıkardığı sonuçlarla, tıkanıklıktan çıkışın ve parti politikasını yaşama geçirmenin yolunu göstermektedir.

Sorunlar parti içinde geniş tartışıldı, görüşler netleşti ve zenginleşti. Bu tartışma sürecinde, parti yönetiminin süreci düzenlemedeki eksiklerine karşın, hepimiz bir değişim ve gelişim sürecine girdik, ufkumuz genişledi. Tartışma sürecinde öne sürülen çeşitli görüşleri dikkate alarak, MK 3. genişletilmiş toplantısı aşağıdaki kararları alır :

Partinin birlik, yasallık, yenilenme doğrultularını bütünleştiren, hep birlikte, bütün partinin katılımıyla sürdürülecek bir politik mücadele hattı olarak şunlar saptanmıştır :

* Parti politik gelişmelere aktif müdahale edebilmek için, açık komünist kimliğiyle politik yaşamda yer alabilmelidir.

* Parti iki yıl içinde yarı-legal bir konuma gelmiştir. Bu durum daha fazla süremez. Açık bir politik parti gibi politik faaliyet yürütmek ihtiyacı ile illegal bir parti olmanın çelişkisi, etkili bir çalışmanın önünde engeldir. Bu çelişki bir an önce kaldırılmalı, parti tümüyle açığa çıkmalı, bütün politik faaliyetini açık kimliğiyle ve kamuoyunun önünde yürütebilir duruma gelmelidir. illegal çalışma tarzına son verilmelidir.

* Parti, bütün faaliyetlerinde dışa açılmalı, bütün alanlarda çok boyutlu, zengin bir faaliyet göstermelidir.

* Parti, geçmişte TİP ya da TKP'ne üye olmuş, fakat bugün aktif parti çalışmasında çeşitli nedenlerle yer almayan ya alamayan kadroları yeniden kazanabilecek bir çalışma içine girmelidir.

* Parti örgüt ve çalışma tarzını yenileyebilmeli, iç yaşamını demokratikleştirmeli, böylece sosyal tabanının yaşam tarzına uygun bir örgüt yapısı ve ideolojik-politik yenilenmenin derinleşerek sürmesi için sağlam bir temel hazırlanmalıdır.

Bu altı hedefir birlikte yaşama geçmesine en elverişli biçim, bugün, yasal KP'ni kurmaya başlamak ve bunu sonuçlandırmaktır.

TEKP yönetimi, kendini yasal KP'nin kurulması hazırlıklarını yürüten

bir kurul olarak tanımlamalı, parti üye ve yandaşları kendilerini yasal KP kurucuları olarak tanımlamalı, ilçe ve il örgütleri yasal kuruluşu hazırlayan organlar olarak oluşmalıdır. Böylece, açık komünist kimlikle her alandaki politik faaliyeti yürütmek olanaklı olacaktır.

Parti yönetimi, en kısa zamanda, kamuoyunda cumhurbaşkanı Özal'a kadar herkesçe yasal KP'nin varlığının demokrasinin ölçütü olarak kabul edilmiş olmasına, sorunun kamuoyunda açık tartışılması ihtiyacının kendini dayatmış olmasına dayanarak, bir siyasi parti kurmanın teamüllerine uygun tarzda yasal KP kurulması hazırlıklarına başlanacağını kamuoyuna açıklamalıdır. İlegal varlık ve faaliyetin sona erdirileceği belirtilmelidir.

Hükümet ve parlamento, gerekli yasal düzenlemeleri yapmaya davet edilmelidir. Muhalefet partilerinin desteği telip edilmelidir.

Yasal kuruluş için KP adının, kısa bir çerçeve programın ve mevcut yasalar içinde mümkün olduğu kadar demokratik bir tüzüğün yeterli olacağı, bu kuruluşun yasal bir KP isteyen herkesle birlikte yürütülmesine açık ve istekli olduğumuz belirtilmelidir.

Kuruluşun aşağıdan yukarı, insanların özgür iradesine dayalı bir şekilde ve demokratik bir tarzda olması gerektiği söylenmelidir.

Parti yönetimi, bu açıklamadan önce, TSİP'e ve ilgi duyan marksist aydınlara amacımızı anlatmalı, onları bu süreci birlikte yürütmeye davet etmelidir. Onlara en geç Ocak ayında kuruluşu birlikte başlatmak önerilmelidir. Ayrıca sürece daha ileri aşamalarda katılmak ya da yasallık kazandıktan sonra katılmak isteyenlerin bu isteklerine her zaman açık olacağımız, kendimizi her zaman ortak evimizi birlikte kurmaya aday bir güç olarak tanımlayacağımız açıklanmalıdır.

Bu karar parti örgütlerine bütün boyutları ile açıklandıktan sonra, parti Aralık 1989'da ilçeler düzeyinde, yeniden, kurucular olarak örgütlenmeye başlamalıdır.

TBKP'nin şu andaki faal üyeleri, geçmişte TİP ya da TKP faal üyesi olup şu anda çalışmalara katılmayanlar, şu anda TBKP aday üyesi durumunda olanlar, TBKP tüzüğüne göre aday üyeliğe kabul edilebilecek vasıflara sahip olup, istek gösterenler yasal KP kurucusu olabilirler.

PB'nun hazırlayacağı bir yönetmeliğe göre, Ocak ayına kadar, mümkün olan her ilçede, o ilçede ikamet eden, yukarıda özellikleri belirtilenlerden "ilçe kurucular" heyeti oluşmalıdır.

"ilçe kurucular heyeti" daha sonra kendi içinden "ilçe kurucular heyeti yönetim kurulu"nu seçmelidir. Bu kurul, "ilçe kurucular heyeti" şeklinde örgütlenmiş olan ilçe parti örgütünü yönetir ve kuruluş faaliyetini düzenler.

PB'nun hazırlayacağı bir yönetmeliğe göre, gene aşağıdan yukarı demokratik tarzda "il yönetim kurulları" oluşur.

"ilçe kurucular heyetleri"ni oluşturanlar, kendi ilgi alanlarına göre politik faaliyet alanlarını seçip, oluşturacakları birimlerde "ilçe kurucular heyeti yönetim kurulu" yönlendiriciliğinde faaliyet yürütürler.

Bu çalışmalara paralel olarak, "ilçe kurucular heyeti"ne, dışımızdaki marksist çevre ve kişilerin, katılması için çaba gösterilmelidir.

Ocak 1990'da toplanacak MK Plenumunda program ve tüzük taslağı kabul edilmeli, süreci başka marksist güçlerle birlikte sürdürme olanakları konusunda bir ilk karara varılmalıdır.

Bundan sonra, taslaklar ilçe örgütlerinde tartışılmalı, bir yandan da kurucu sayısı genişletilmeye çalışılmalı, kamuoyu her düzeyde süreç hakkında sürekli bilgilendirilmelidir.

En geç Mayıs 1990'da ilçe örgütlerinde seçilmiş delegelerle bir Kurultay toplanmalı, burada program, tüzük, parti adı son halini almalı,

yasal KP için kuruluş dilekçesini verecek kişilerin adı saptanmalıdır. Dilekçe verecek olanlar, hukuki durumu elverişli olanlardan oluşmalı, tanınmış, parti profilini yansıtabilecek kişileri ve bu arada Kutlu ve Sargın yoldaşları içermelidir.

Dilekçenin verilmesinden sonra, dilekçe verenler, siyasi partiler yasasına uygun şekilde yasal KP'nin yönetim organlarını seçmeli ve bu tarihte mevcut TBKP organları görev sürelerini tamamlamış sayılmalıdır.

Bu süreci başarıyla başlatıp, sonuçlandırmak için şu konulara hasıssasiyetle yaklaşılmalıdır :

TİP ve TKP'nin yeni, günün koşullarına cevap veren bir programla birleşmesinden doğan TBKP birlik, yenilenme, yasallık doğrultusundaki bütünsel politikasını, şimdi kararlı, yapıcı adımlarla sürdürerek, ülke politik yaşamında aktif bir yer alabilirse, hem sosyalist dünyadaki bunalımın doğurduğu kararsızlık, belirsizlik psikolojisini, hem de SHP'nin ve öteki sol güçlerin politikasızlığının yığınlarda ve aydınlarda yol açtığı çaresizlik psikolojisini aşmada belirleyici bir rol oynayabilir.

Bunun için :

* Yasal KP kuruculuk hareketi, bizim kendi irademizle illegal olmaya son verip, bütünüyle açığa çıkarak, rejimi karar almaya zorlamak, böylece yasallığı kazanmak eylemi olarak, kamuoyunun geniş desteğini kazanmaya çalışmalıdır. Kamuoyu odaklarını düzenli aydınlatma, onların görüş ve önerilerini alma, dayanışma sağlama çalışmalarına özel önem verilmelidir. Kuruculuk, yalnızca dilekçe ile resmi makamlara başvurmak değil, aynı zamanda halka, emekçi ve aydınlara, muhalefet güçlerine, kamuoyuna başvurmak demektir. Yurtdışı parti örgütleri de geniş bir uluslararası dayanışma için çalışmalıdır.

* Kutlu-Sargın davası, demokrasi mücadelesinin birçok önemli sorununu iç içe geçtiği, hukuk düzenindeki bunalımın en belirgin göstergesi olarak sürekli gündemde tutulmalı, çeşitli boyutlarıyla kamuoyu önünde ele alınmalıdır. Bu, kuruculuk sürecini güçlendirecektir.

* Yerel parti örgütleri, kuruculuk sürecinde, rahat, doğal, yapıcı bir politik faaliyet yürüten, neşelidir gönüllüğe dayalı bir imaj çizebilmelidir. Gerek şu anda faal çalışmaya katılmayan yoldaşları, gerek dışımızdaki marksist kişileri kuruculuk çalışmalarına ortak yürütmeye çekebilmenin yolu, onlara bunu önermekten öte, yerel düzeyde çok boyutlu, dışa açık, kültüre önem veren, herkesin katkısını isteyen ve her katkıya eşit değer biçen, her türlü üstünlük, önderlik görüntüsünden arınmış bir çalışma yürütmektir. "Kurucular heyetleri"nin tam demokratik bir tartışma ve çalışma sergilemesi, "kurucu heyeti yönetim kurulları"nın her türlü müdahaleden uzak demokratik seçimlerle oluşmasıdır.

* Merkez, bu sürece bir yandan şimdi uzak duran değerli yoldaşları, diğer yandan TSİP'i ve marksist aydınları ortak edebilmek için yoğun çaba göstermelidir. Merkez, geniş bir merkez, yaygın ilişkileri olacak bir merkez olarak çalışmalarını düzenlemelidir. Dışımızdaki güçlere, yalnızca kuruculuk önerisi ile değil, bunu benimsemeseler bile birlikte yürüteceğimiz başka ortaklıklar (politik dergi, kültürel çalışma, program çalışması gibi) önerileriyle gidilmeli ve gerçekleştirilmelidir. Sorunları, her aşamada, süreci birlikte yürütmeye katılanlarla birlikte çözmeye hazır olduğumuz belirtilmelidir. Sözümüzle işimiz bir olmalıdır. Merkezi düzeyde sağlanacak en küçük başarılar bile, yerel düzeyde "kurucular heyetleri" oluşmasını çok olumlu etkileyecektir.

Amacımız, adım adım, yasallık kazanıldığında daha geniş şekilde bugün bağımsız davranan geniş marksist çevre ve kişileri, yeni oluşan kendini çeşitli biçimlerde tanımlamaya çalışan marksizme açık aydınları, sosyal

demokrat harekette olupda perspektifi marksist bir partide görenleri içerecek şekilde çağdaş, kitlesel, demokratik bir KP'ye ulaşmaktır. Bu uzun bir süreç gerektirecektir. Ama bugünden, ilerde bütün bu çevrelere güver verebilecek bir politik çalışma anlayışını sergilemeyi başarmalıyız.

Aynı şekilde şimdi "Kuruçeşme Toplantıları" diye adlandırılan tartışmalara aktif katılmak, bunların öteki illerde örgütlenmesini desteklemek bize bütün sola seslenme, görüşlerimizi açıklama, herkesle çeşitli işbirlikleri geliştirme olanağı verecektir.

* Geniş bir yasal KP'ne ulaşmak için, bugün kuruculuk eylemini, kısa bir programla gerçekleştirmeliyiz. Bu program, sosyalizm amacını özlü bir şekilde açıklamalı, çağdaş demokrasi hedefini somutlamalıdır. Yeni politik düşünce temelinde farklı görüşlere açık bir kısa program iyi bir başlangıç olabilir. Programın politik önemi iki noktada belirleyicidir. Komünist adı ve Kürt sorunudur. Bugünkü aşamada siyasi partiler kanununu bu iki noktada aşmak amaçlanmalıdır. Politik mücadele bu iki konuda verilmelidir.

KP adının "halkta olumsuz karşılanacağı" gerekçesi ile kullanılmasını doğru bulmayanlara, bunun rejime karşı mücadeledeki önemi gösterilmeli, bizim ise, yasallık kazanıldıktan sonra, o günkü politik ortamda, yasal KP'ni hep birlikte aşağıdan yukarı demokratik tarzda oluşturanlar birlikte karar verirlerse, komünist adında ısrar etmeyeceğimiz belirtilmelidir. Bu tartışma gerekli olarsa o gün yapılmalıdır. Bugün ise rejim bile KP adının demokrasi açısından önemini söz düzeyinde kabul ederken, politik kültürü demokratikleştirme açısından sorun önem taşımaktadır.

* Bütün çabalarımıza karşın, kuruculuk faaliyetine başkalarını bu aşamada katmayı başaramazsak, bunu kendi eksikliğimiz olarak görüp, onlara, ilerde yine birlikte geniş, çağdaş bir partiyi birlikte oluşturma önerisini getireceğimizi, olaya bitmiş gözüyle bakmadığımızı belirterek, girişimi sonuna kadar kararlılıkla sürdürüp yasal KP için başvuruyu yapmalıyız.

* Sürecin şu ya da bu aşamasında, şu ya da bu düzeyde polis saldırısı ve tutuklama ile karşılaşılırsa, bu bir gerileme, yıldırma, önleme çabası olarak gerçekleşeceği bugünkü politik ortamda bir genel saldırı olanaklı olmadığı için parti kesinlikle gerilememeli mücadele ısrarla sürdürülmelidir. Davamızın artık kamuoyu vicdanında da yankılanan haklı bir dava olması ve sürecin aşağıdan yukarı yükselen demokratik bir girişim olarak örgütlenmesi, gerilemeyi önleyecek ve boşalan yerlerin kısa sürede dolmasını sağlayacaktır.

* Rejim açısından, genel bir saldırı olanağı olmadığı için, yasal KP kuruculuğu, şu ya da bu aşamada kaçınılmazlıkla, 141-142'nin kaldırılması, ya da en azından değiştirilmesi ile sonuçlanacağı için bizim kararımızın yaşama geçmesiyle, yasal hakları ellerinden alınmış, yurtdışına çıkmak zorunda kalmış bütün marksistler özgürlüklerine kavuşacaklardır.